

O Genezis – O Ešebno Mojžišoskero Zvitkos

Sar o Del stvorinda o svetos

¹ Ešebnovarestar (peršovarestar) o Del stvorinda o ňebos the e phuv. ² Pre phuv na sas nič a na dičholas ňisar avri. O kalipen zaučharel as o paña a o Duchos le Devleskero pes hazdelas upral o paña.

O ešebno džives

³ O Del phenda: “Mi el o svetlos!” A sas o svetlos. ⁴ O Del dikhľa, hoj o svetlos hino lačo, a rozulada (oddelinda) o svetlos le kalipnastar. ⁵ O Del diña le svetloske nav “džives” a le kalipnaske diña nav “rat”. Sas rat a sas tosara – o ešebno džives.

O dujto džives

⁶ O Del phenda: “Mi el andro luftos (vzduchos) oda, so rozulavela o paña upral the telal.” ⁷ Avke pes oda the ačila. ⁸ Ole bare thaneske andro luftos diña o Del nav “ňebos”. Sas rat a sas tosara – o dujto džives.

O trito džives

⁹ O Del phenda: “O paña, so hine tel o ňebos, pes mi zdžan pre jekh than a mi sikavel pes e šuki phuv.” Avke pes oda the ačila. ¹⁰ O Del la šuka phuvake diña nav “phuv” a ole paňenge, so pes zgele pre jekh than, diña nav “moros”. O Del dikhľa, hoj oda hin mištes.

¹¹ Akor o Del phenda: “Mi barol pre phuv savore rastlini, so anena o semena, the ovocna stromi, so dena sako peskero ulipen.” Avke pes oda the ačila. ¹² Pre phuv barile avri o rastlini, so anenas o semena, the ovocna stromi, so chudle te del peskero ulipen. O Del dikhla, hoj oda hin mištes. ¹³ Sas rat a sas tosara – o trito džives.

O šarto džives

¹⁴ O Del phenda: “Mi en o svetli pro ņebos, hoj te rozulaven o džives la račatar, a mi sikaven o časi prekal o čhona, dživesa the berša. ¹⁵ Mi labon pro ņebos a mi el o vidnišagos pre phuv.” Avke the sas. ¹⁶ O Del kerda duj bare svetli: O kham, hoj te labol prekal o džives, the o čhon prekal e rat. Kerda the o čercheña. ¹⁷ O Del len thoda pro ņebos, hoj te švicinen pre phuv ¹⁸ prekal o džives the prekal e rat a te rozulaven (oddelinen) o svetlos le kalipnastar. O Del dikhla, hoj oda hin mištes. ¹⁹ Sas rat a sas tosara – o šarto džives.

O pandžto džives

²⁰ O Del phenda: “Mi pheraren pes o paña but ribenca the avre džvirinenca a o ņebos le čiriklenca.” ²¹ Avke o Del stvorinda savore moroskere džvirini the ribi, hoj te dživen andro moros, a stvorinda the savore čiriklen. A o Del dikhla, hoj oda hin mištes. ²² O Del len požehñinda a phenda: “Zdžan pes a mi ulol tumendar buter a pheraren o paña andro moros. The le čiriklendar mi ulol buter pre phuv!” ²³ Sas rat a sas tosara – o pandžto džives.

O šovto džives

²⁴ O Del phendá: “Mi pheraren e phuv savore džide džvirini, o gurmňa the o bakre, ola, so pes cirđen pal e phuv, the savore dzive džvirini. Mi el dojekhestar buter.” Avke pes the ačhila.

²⁵ O Del stvorinda savore džide džvirinen, le gurmňen, le bakren, olen, so pes cirđen pal e phuv, the savore dzive džvirinen. O Del dikhla, hoj oda hin mištes.

²⁶ Palis o Del phendá: “Džas akana te kerel manušes pre amaro obrazis, hoj te el ajsa sar amen. Mi en o raja upral o moroskere ribi, upral o űboskere čirikle, upral savore džvirini, so pes čhalaven a cirđen pal e phuv.” ²⁷ Avke o Del stvorinda manušes ajses sar ov, pre peskero obrazis. Kerđa len sar muršes the džuvla. ²⁸ O Del len požehňinda a phendá lenge: “Mi ulon tumenge but čhave a pheraren e phuv. Zabešen pes pal cali phuv! Aven o raja upral o moroskere ribi, űboskere čirikle the upral savore dzive džvirini.” ²⁹ Palis o Del phendá: “Pre cali phuv diňom tumenge pro chaviben savore rastlini, so den o semena, the savore stromi, so anen peskero ovocje. ³⁰ A dav pro chaviben savore zelena rastlini le džvirinenge, űboskere čirikleng the savoreng, so pes čhalaven pal e phuv a andre kaste hin o dichos.” Avke pes the ačhila. ³¹ O Del dikhla, hoj savoro, so kerđa, sas igen mištes. Sas rat a sas tosara – o šovto džives.

2

¹ Avke sas dokerdo o űbos, e phuv the savoro, so andre sas.

O eftato džives

² Pro eftato džives o Del dokerđa savoro a geľa peske te odpočovinel savore peskere bučendar.

³ O Del požehňinda o eftato džives a kerđa lestar sentno, bo andre oda džives peske odpočovinda, bo savoro sas dokerdo. ⁴ Kavke sas stvorimen o ňebos the e phuv.

E bar Eden

Sar o RAJ o Del stvorinda o ňebos the e phuv, ⁵ na sas pre phuv ňisavi rastlina a na barolas nič avri, bo o RAJ, o Del, mek na diňa brišind pre phuv, a na sas ode aňi manuš, savo kerđahas buči pre maľa, ⁶ ale o teluno paňi, so avelas avri andral e phuv, cindarelas caľi phuv. ⁷ Akor o RAJ, o Del, kerđa le manušes la phuvakere prachostar, phurdňa leske andro nakh o dichos le dživipnaskero a o manuš akor chudľa te dživel.

⁸ O RAJ, o Del, kerđa e bar (zahrada) andro Eden pro vichodos a thođa andre le manušes, saves kerđa. ⁹ Paľis o RAJ, o Del, diňa te barol avri savore stromi, so sas pro jakha igen šukar a pro chaviben igen lače. Maškar e bar diňa te barol avri o stromos, so del o dživipen, the o stromos, so del o prindžaripen, so hin lačo a so nalačo.

¹⁰ Andral o Eden džalas avri o paňi, hoj te cindarel e bar. Ole paňestar pes rozdžanas štar bare paňa. ¹¹ O ešebno (peršo) paňi pes vičinel Pišon a predžal prekal caľi phuv Chavila, kaj hin o somnakaj. ¹² O somnakaj andral odi phuv hin igen žužo. Hin ode o voňava veci the o dragane bara. ¹³ O dujto paňi pes vičinel Gichon a džal

pašal cali phuv Kuš. ¹⁴ O trito pañi hin Tigris a džal pro vichodos la phuvatar Aššur. O štarto pañi pes vičinel Euftrat.

¹⁵ O RAJ, o Del, iľa le manušes a thođa les andre bar Eden, hoj te kerel buči a pre late te merkinel.

¹⁶ A o RAJ, o Del, prikazinda le manušeske: “Šaj chas pal savore stromi, so hin andre bar, ¹⁷ ale ma cha ole stromostar, so del o prindžaripen, so hin lačo a so nalačo, bo andre oda džives, sar lestar chaha, čačes mereha.”

O Del kerel la džuvľa

¹⁸ Palis o RAJ o Del phenda: “Nane mištes le manušeske te el korkoro. Kerava leske varekas, ko ela leha a pomožinela leske.” ¹⁹ O Del kerđa la phuvatar savori malakeri džvirina the savore ņeboskere čiriklen. Palis anda len ko manuš, bo kamľa te dikhel, savo len dela nav. Sar diňa o manuš le džide džvirinen nav, avke pes the vičinenas. ²⁰ O manuš diňa nav savore čiriklengen the savore džvirinengen, ale na arakhľa ņikas ajses sar ov, hoj te el leha a te pomožinel leske. ²¹ Avke o RAJ o Del mukľa zoralo soviben pro manuš a sar zasuča, iľa avri jekh leskere pašvarendar a oda than zakerđa andre le maseha. ²² A ole pašvarestar, so iľa avri o RAJ, o Del, le manušestar, kerđa la džuvľa a anda la paš leste. ²³ Akor o manuš phenda: “Kada imar hin akana o kokaloš mire kokalendar a o felos mire felostar! A vičanela pes romñi, bo avľa avri le romestar.” ²⁴ Vašoda omukela o murš peskera da the le dades, ela jekhetane la romňaha a sodujđzene ena jekh. ²⁵ O murš the leskeri romñi sas lange a na ladžanas pes.

3

O ešebno binos

¹ O sap sas nekgodaveder savore dzive džvirinendar, saven stvorinda o RAJ, o Del. O sap phenda la džuvlake: “Čačes tumenge o Del phenda, hoj našti chan pal savore stromi, so hin andre bar (zahrada)?”

² E džuvli leske odphenda: “Pal o stromi, so hin andre bar, šaj chas, ³ ale pal o stromos, so hin maškar e bar, phenda o Del: ‘Ma chan lestar, aňi pes lestar ma chuden, bo te oda kerena, čačes merena.’”

⁴ “Na, oda nane čačo, tumen na merena,” phenda o sap la džuvlake. ⁵ “Se o Del džanel, hoj oda džives, sar lestar chana, pes tumenge phundravena o jakha a avena sar o Del; sprindžarena, so hin lačo a so nalačo.”

⁶ Sar dikhla e džuvli, savo šukar hin oda stromos a save lače ovocje pre leste hin, kamelas lendar te chal, hoj te prilel o godaveripen. Avke iľa oda ovocje a chudla te chal. Palis diňa the peskere romes, savo sas paš late, a čala the ov.

⁷ Sar chale, phundrade pes sodujenge o jakha a sprindžarde, hoj hine lange. Akor ile o prajti pal o figovňikos a zagarude pes lenca.

⁸ Palis, sar šunde, hoj pes o RAJ, o Del, predžal pal e bar ke račate, garude pes o manuš the leskeri romňi le RAJESKE, le Devleske, maškar o stromi. ⁹ Akor o RAJ, o Del, vičinda pro murš a phučla lestar: “Kaj sal?”

¹⁰ “Šundom tut, sar phires andre bar, a daravas man, bo som lango, a vašoda man garuđom,” odphenda.

11 Palis lestar o Del phučla: “Ko tuke phenda, hoj sal lango? Na čalał tu pal oda stromos, pal savo tuke phendom, hoj te na chas?”

12 O manuš leske odphenda: “Odi romni, sava mange tu diňal, man diňa pal oda stromos a me čalom.”

13 Avke o RAJ, o Del, phenda la džuvlake: “So oda tu kerďal?”

“O sap man pre oda cirdňa a me čalom,” odphenda leske.

14 Avke o RAJ o Del phenda le sapeske:

“Vašoda, hoj oda kerďal, aveha prekošlo buter sar savore džvirini.

Ča tu korkoro calo tiro dživipen pes cirdeha pro per

a čaha o prachos la phuvakero.

15 Kerava, hoj džana tu the e džuvli jekh pre aver a tiro potomkos* the lakero potomkos ena ňeprijateľa.

Ov tuke rozmarela o šero a tu leske dukhaveha leskeri peta.”

16 La džuvlake phenda:

“Ela tut buter pharipen, sar ačheha khabni,

a andre bare dukha tuke ulona o čhave.

Igen tuke džala pal tiro rom,

ale ov ela o raj upral tu.”

17 Le muršeske phenda:

“Vašoda, hoj šundal tira romňa

a čalał pal o stromos,

pal savo tuke phendom, hoj te na chas,

ela prekal tu e phuv prekošli.

---

* **3:15** E Hebrejiko čhib: *semenos*

Calo tiro dživipen mušineha te kerel phares
buči,
hoj latar te chas.

¹⁸ O kandre the o kolaka tuke barona andral e
phuv

a tiro chaben ela o maľakere rastlini.

¹⁹ Andre phari buči the andro potos chaha tiro
chaben,

medik na džaha pale andre phuv,

bo la phuvatar salas kerdo

a andre phuv džaha pale.”

O Adam la Eyaha avričhido andral e bar

²⁰ O Adam diňa peskera romňake nav Eva, bo
sas daj savore manušenge. ²¹ O RAJ, o Del, kerďa
le Adamoske the la Evake cipune gada a urďa
len. ²² Palis o RAJ o Del phenďa: “O manuš hino
akana sar jekh amendar, bo imar prindžarel, so
hin lačho a so nalačho. Ča akana te na lel mek
pal o stromos le dživipnaskero, te na chal lestar
a te na dživel pro furt.” ²³ Avke o RAJ, o Del, les
čhida avri andral e bar Eden, hoj te kerel buči
pre odi phuv, savatar sas kerdo. ²⁴ Tradňa avri le
manušes andral o Eden a pro vichodos le rajostar
ačhaďa le cheruben† the e blišťaco jagali šabľa,
hoj te stražinen o drom, so džal ko stromos le
dživipnaskero.

4

O Kain the o Abel

¹ O Adam geľa ke peskeri romňi* ke Eva a
oj ačhila khabňi. Uliľa lake muršoro, saveske

---

† 3:24 Abo: aňjelen * 4:1 E Hebrejiko čhib: sprindžarda la

diña nav Kain, bo phenda: “Chudlóm muršes le Rajestar.” ² Palis lake uliła dujto muršoro, saveske diña nav Abel. O Abel sas pastjeris le bakroreng, ale o Kain kerelas buči pre mała.

³ Pal varesavo časos o Kain skidña o ulipen andral e phuv a anda sar obeta le RAJESKE. ⁴ Palis the o Abel murdarda le bakrores, so leske ešebno (peršo) uliła, a anda o žiros sar obeta le RAJESKE. O Abel the leskeri obeta sas le RAJESKE pre dzeka, ⁵ ale le Kain the leskeri obeta na priiła. Akor o Kain sas igen chołamen a ačiła chmuravo.

⁶ O RAJ phenda le Kainoske: “Soske sal ajso chołamen? Soske hin o muj tuke chmuravo? ⁷ Te kereha mištes, či na prilava tut? Ale te na kereha mištes, akor o binos tut užarela paš o vudar. Kamela te el raj upral tu, ale tu av raj upral leste!”

⁸ Akor o Kain phenda peskere phraleske Abeloske: “Av, džas avri pre mała!” Sar imar ode sas, chučiła o Kain pro Abel a murdarda les.

⁹ Palis o RAJ phučła le Kainostar: “Kaj hino tiro phral o Abel?”

“Me na džanav. So, me majinav te merkinel pre peskero phral?” odphenda o Kain.

¹⁰ Pale lestar o RAJ phučła: “Oda, so tu kerdal? O rat tire phraleskero vičinel ke ma andral e phuv! ¹¹ Akana tu aveha prekošlo a avričhido andral e phuv, pre savi čuliła le phraleskero rat andral tiro vast. ¹² Sar džaha te sadzinel vareso andre phuv, na barola tuke nič avri. Phireha upre tele a na arakheha pre phuv than, kaj te aves andro smirom.”

¹³ O Kain phendā le RAJESKE: “Miro trestos hino bareder, sar birinav te zlidžal. ¹⁴ Tu man čhives avri andral e phuv, hoj te avav dur tutar. Avava ajso manuš, savo phirel upre tele, a na arakhela ņikhaj smirom. Sako, ko man arakhela, man kamela te murdarel.”

¹⁵ “Na, oda pes tuke na ačhela,” phendā leske o RAJ, “bo sako, ko tut murdardahas, ela eftavar goreder mardo vaš tute.” Akor o RAJ thođa pro Kain znakos, hoj ņiko, ko les arakhela, les te na murdarel. ¹⁶ Avke o Kain geļa dur le RAJESTAR a bešelas andre phuv Nod†, pro vichodos le Edenostar.

Le Kainoskero čhave

¹⁷ O Kain pes zgela peskera romňaha, savi ačhila khabňi a ulila lake muršoro, savo pes vičinelas Henoch. O Kain ačhada foros a diňa leske nav pal peskero čhavo Henoch.

¹⁸ O Henoch sas dad le Iradoske, o Irad sas dad le Mechujaeloske, o Mechujael sas dad le Metušaeloske a o Metušael sas dad le Lamechoske.

¹⁹ O Lamech peske ila duje romňijen. Jekhake sas Ada a dujtonake sas Cilla. ²⁰ La Adake ulila o Jabal. Ov sas prapapus olenge, save dživen andro stani a likerem gurumňen the bakren.

²¹ Leskero phral pes vičinelas Jubal: Ov ačhila o prapapus savorenge, save bašaven pro harfi the pro pištalki. ²² La Cillake ulila o Tubal-Kain. Ov sas kovačis a kerelas o sersami le bronzostar the le trastestar. Le Tubal-Kainoskeri pheň pes

---

† **4:16** Oda hin: “Te phirel upre tele.”

vičinelas Naama. ²³ O Lamech phenda peskere romňenge:

“Ado the Cillo, šunen man!

Murdardom jekhe muršes, savo man dukhađa, terne muršes, savo man demađa.

²⁴ Te oda hin avke, hoj vaš o dživipen le Kainoskero pes lela pale efa dživipena, avke vaš o Lamech pes lela pale eftaradeš the efa (77) dživipena.”

O Šet the o Enoš

²⁵ O Adam pes pale pašlila la romňaha. Ulila lake muršoro a diňa leske nav Šet, bo phenda: “O RAJ, o Del, man diňa avre čhavores vaš o Abel, saves murdarda o Kain.” ²⁶ The le Šetoske ulila muršoro a diňa leske nav Enoš.

Andre oda časos o manuša chudle te lašarel le RAJES.

5

Le Adamoskere čhave dži ko Noach

¹ Kada hin le Adamoskero rodokmeňos.

Sar o Del kerelas le manušes, stvorinda les ajses sar ov, pre peskero obrazis. ² Sar muršes the džuvla len stvorinda, požehňinda len a diňa len nav “manuš”.

³ Le Adamoske sas šel the tranda (130) berš, sar ulila leske čhavo, savo sas ajsa sar ov, a diňa leske nav Šet. ⁴ Sar ulila o Šet, dživelas o Adam palis mek ochto šel (800) berš a sas les muršora the čhajora. ⁵ O Adam dživelas eňa šel the tranda (930) berš a palis muľa.

⁶ Le Šetoske sas šel the pandž (105) berš, sar leske uliła čhavo o Enoš. ⁷ Sar leske uliła o Enoš, dživelas o Šet palis mek ochto šel the efta (807) berš a sas les muršora the čhajora. ⁸ Sas leske eňa šel the dešuduj (912) berš, sar muła.

⁹ Le Enošiske sas eňavardeš (90) berš, sar leske uliła o Kenan. ¹⁰ Sar leske uliła o Kenan, dživelas o Enoš palis mek ochto šel the dešupandž (815) berš a sas les muršora the čhajora. ¹¹ O Enoš muła, sar leske sas eňa šel the pandž (905) berš.

¹² Le Kenanoske sas eftavardeš (70) berš, sar leske uliła o Mahalalel. ¹³ Sar leske uliła o Mahalalel, dživelas o Kenan palis mek ochto šel the saranda (840) berš a sas les muršora the čhajora. ¹⁴ Sas leske eňa šel the deš (910) berš, sar muła.

¹⁵ Sar le Mahalaleloske sas šovardeš the pandž (65) berš, uliła leske čhavo o Jared. ¹⁶ Sar leske uliła o Jared, dživelas o Mahalalel palis mek ochto šel the tranda (830) berš a sas les muršora the čhajora. ¹⁷ O Mahalalel muła, sar leske sas ochto šel the eňavardeš the pandž (895) berš.

¹⁸ Le Jaredoske sas šel the šovardeš the duj (162) berš, sar leske uliła o Enoch. ¹⁹ Sar leske uliła o Enoch, dživelas o Jared palis mek ochto šel (800) berš a sas les muršora the čhajora. ²⁰ Sar o Jared muła, sas leske eňa šel the šovardeš the duj (962) berš.

²¹ Le Enochoske sas šovardeš the pandž (65) berš, sar leske uliła čhavo o Matuzalem. ²² Palis o Enoch mek dživelas trin šel (300) berš. Sas les muršora the čhajora a phirelas le Devleha. ²³ O Enoch dživelas trin šel the šovardeš the pandž

(365) berš ²⁴ a calo peskero dživipen phirelas le Devleha a jekhvareste našliła, bo les o Del ila ke peste.

²⁵ Sar sas le Matuzalemoske šel the ochtovardeš the efta (187) berš, uliła leske o Lamech.

²⁶ Sar leske uliła o Lamech, dživelas o Matuzalem palis mek efta šel the ochtovardeš the duj (782) berš a sas les muršora the čajora. ²⁷ Sar o Matuzalem muła, sas leske eña šel the šovardeš the eña (969) berš.

²⁸ Le Lamechoske sas šel the ochtovardeš the duj (182) berš, sar leske uliła muršoro. ²⁹ O

Lamech phenda: “Leskero nav ela Noach, bo ov amen dela o radišagos a odlela o pharipen la bučatar, so keras amare vastenca pre kadi phuv, so o RAJ prekošla.” ³⁰ Sar leske uliła o Noach, dživelas o Lamech palis mek pandž šel the eňavardeš the pandž (595) berš a sas les muršora the čajora. ³¹ Le Lamechoske sas efta šel the eftavardeš the efta (777) berš, sar muła.

³² Sar sas le Noachoske pandž šel (500) berš, ulile leske trin čhave: o Šem, o Cham the o Jafet.

6

O nalače manuša

¹ Sar o manuša sas furt buter pre phuv a ulonas lenge the čaja, ² o nalače aňjela* dikhle, hoj le manušengere čaja hine igen šukar. Lenas peske lendar avri romňijen a ačhenas lenca te dživel. ³ O RAJ phenda: “Miro dichos na ačhela furt andro manuš, bo ov hino

---

* **6:2** E Hebrejiko čhib: le Devleskere čhave

ča telos a leskero dživipen likerela ča šel the biš (120) berš.”

⁴ Andre ola dživesa the paloda, sar pašlonas ola aňjela le manušengere čhajenca, ulonas lenge čhave, save sas o Nefilimi. On sas igen uče, zorale murša a bare anglo jakha le manušengere imar čirlastar.

⁵ O RAJ dikhľa, save nalače hine o manuša pre phuv a hoj lengere jile the lengere gondolišagi hine sako džives visarde ko nalačo.

⁶ Vašoda igen bajinelas, hoj kerđa le manušes, a dukhalas les o jilo. ⁷ Palis o RAJ phenda: “Khosava avri la phuvatar le manušen, saven kerđom, dojekha džvirina, le čiriklen the olen, so pes cirden pal e phuv, bo bajinav, hoj len kerđom.” ⁸ Ale o Noach sas le RAJESKE pre dzeka.

Pal o Noach

⁹ Kada hin pal o Noach: O Noach sas čačipnaskero the pačivalo maškar o manuša, save dživenas leha, a phirelas le Devleha. ¹⁰ Uľile leske trin čhave: o Šem, Cham the Jafet. ¹¹ Ale angle Devleskere jakha o manuša pre phuv sas igen previsarde a furt maškar peste pes marenas. ¹² O Del dikhľa, hoj e phuv hiňi nalači, bo savore manuša dživenas namištes. ¹³ Avke o Del phenda le Noachoske: “Phendom mange, hoj na kamav imar nič le manušenca. Zňičinava savore manušen, save kerđom, the e phuv, bo furt maškar peste pes marenas.”

Pal o baro korabos

¹⁴ “Ker tuke baro korabos le lače kaštestar. Ker andre ohradzimen thana a makh la andral the avral la smolaha. ¹⁵ Avke la ačhaveha: Ela

džindardi šel the tranda the trin (133) metri, buchli bišuduj (22) metri a uči dešutrin (13) metri. ¹⁶ Ačhav o pados a prekal o luftos muk avri phundrado than saranda the štar (44) centimetri tel calo pados. O vudar thoveha pre sera le koraboske. Kereha la le poschodenca, so ena telal, maškaral the upral. ¹⁷ Me dava baro pañi pre phuv, hoj te zñičinav savoro, andre kaste hin o dichos le dživipnaskero – savoro, so hin tel o ñebos, the savoro, so hin pre phuv. ¹⁸ Ale tuha kerava e zmluva a andro korabos džaha tu, tiri romñi the tire čhave le romñenca. ¹⁹ Savore džide džvirinendar leha tuha po duj, samcos the samica, hoj te ačhen džide. ²⁰ Džana tuha andro korabos jekh para savore čiriklendar, savore džvirinendar the savorendar, so pes cirden pal e phuv, hoj te dživen. ²¹ Savore chabenestar skide ke tute a odthov oda prekal tu the prekal lende.”

²² O Noach kerdã sa avke, sar leske oda o Del prikazinda.

7

O Noach džal andro baro korabos

¹ O RAJ phendã le Noachoske: “Džã caľa tira famelijaha andro korabos, bo dikhlom, hoj čã tu sal jekh maškar savore manuša čaçipnaskero angle ma. ² Le tuha po efa pari savore žuže džvirinendar, ale le nažuže džvirinendar le čã po jekh para. ³ Le mek po efa pari le čiriklendar andral dojekh rodos. Ker oda, hoj te predživen a hoj te el lendar pale buter. ⁴ Mek efa dživesa a palis mukava pre phuv baro brišind, so likerela saranda (40) dživesa the saranda

rača, a zničinava pre phuv savoro džido, so stvorindom.”

⁵ O Noach kerđa savoro avke, sar leske o RAJ prikazinda.

⁶ Le Noachoske sas šov šel (600) berš, sar avla e potopa pre phuv. ⁷ Andro korabos geľa anglal oda paňi ov la romňaha the leskere čhave le romňijenca. ⁸⁻⁹ Le Noachoha gele andro korabos andro pari savore žuže the nažuže džvirinendar, samcos the samica, le čiriklendar the savorestar, so pes cirdel pal e phuv, avke sar leske prikazinda o Del.

O bare paňa

¹⁰ Pal o efa dživesa avle o bare paňa pre phuv. ¹¹ Ačhila pes pro dešueftato (17.) džives andro dujto čhon, sar sas le Noachoske šov šel (600) berš. Savore paňa chudle te demel avri andral e phuv a phundrađa pes o ňeboskere oblaki a chudľa te del o zoralo brišind. ¹² Pre phuv delas o brišind saranda (40) dživesa the saranda rača.

¹³ Mek oda džives gele andro korabos o Noach la romňaha the leskere čhave o Šem, o Cham the o Jafet peskere romňijenca. ¹⁴ Gele lenca savore dzive the malakere džvirini, the ola, so pes cirden pal e phuv, a mek savore le čiriklendar. ¹⁵ Ko Noach andro korabos gele po duj savore džvirinendar, so dichinelas. ¹⁶ Gele andre o samcos the e samica savorestar, so dživel, avke, sar leske prikazinda o Del. Palis o RAJ pal lende phandľa o vudar.

¹⁷ O paña pre phuv furt buter baronas saranda (40) dživesa a ĥazdle o korabos upre la phuvatar. ¹⁸ O paña igen baronas a učarenas andre savoro, so sas pre phuv, a o korabos plavinelas upral o paña. ¹⁹ O paña avke zorales baronas pre phuv, hoj zaučarde andre savore nekbareder verchi tel o ņebos. ²⁰ O paña mek barile a prebaronas o nekbareder verchi efa metri. ²¹ Avke muľa savoro, so pes čhalavelas the cirdelas pre phuv: dojekh džvirina, dojekh čiriklo, the dojekh manuš. ²² Savoro pre šuki phuv, so dichinelas, muľa avri. ²³ Avke o Del iľa o dživipen savorenge, so dživenas pre phuv: le manušenge, le džvirinenge, le čirikleng the olinge, so pes cirden pal e phuv. Ačhiľa ča o Noach the ola, ko sas leĥa andre loďa.

²⁴ O paña likerenas pre phuv šel the penda (150) dživesa.

8

O Del zaačhavel o paňi

¹ O Del peske leperďa pro Noach the pre savore dzive džvirini the pro dobitkos, so sas leĥa andro korabos. O Del bičĥaďa pre phuv e balvaj a o paña pre phuv džanas tele. ² E ņeboskeri oblaka the o paña telal e phuv pes phandle andre a preačhiľa andral o ņebos te del o brišind. ³ O paña džanas tele šel the penda (150) dživesa ⁴ a andro eftato čhon pro dešueftato (17.) džives zaačhiľa o korabos pro verchos Ararat. ⁵ O paña džanas tele a sikade pes o agora le verchengere pro ešebno (peršo) džives andro dešto čhon.

⁶ Sar pregela saranda (40) dživesa, o Noach phundrađa pre lođa e upruňi oblaka, so kerđa, ⁷ a mukľa avri le krkavcos, ale ov letinelas furt ade a ode, medik o paňa pre phuv na šučile avri. ⁸ Palis mukľa avri the la holubica, hoj te džanel, či o paňa upral e phuv imar gele tele. ⁹ Ale e holubica na arakhľa pre phuv than, kaj te thovel o pindre tele, bo o paňa sas mek pal cali phuv, vašoda avľa pale ke leste andro korabos. Akor o Noach nacirdľa peskero vast ke holubica a iľa la andro korabos. ¹⁰ Užarelas mek aver eŧta dživesa, avke pale mukľa la holubica avri. ¹¹ Sar zaračila, avľa e holubica ke leste pale a andro zobakos anelas čerstvo olivakeri prajti. Avke sprindžarda o Noach, hoj o paňa pal e phuv imar gele tele. ¹² Užarelas mek aver eŧta dživesa a mukľa avri la holubica, ale imar ke leste na avľa pale.

¹³ Sar sas le Noachoske šov šel the jekh (601) berš, pro ešebno džives ešebne čhonestar, o paňa šučile avri pal e phuv. Akor o Noach otkerđa e chev pro pados a dikhľa, hoj e phuv imar šučila avri. ¹⁴ Cali phuv sas šuki andro bišueftato (27.) džives andro dujto čhon.

¹⁵ Palis o Del phenda le Noachoske: ¹⁶ “Av avri andral o korabos tira romňaha, tire čhavenca the le borijenca. ¹⁷ An avri savore džvirinen the olen, so pes cirden pal e phuv, le čiriklen, so hine tuha, hoj pes te zdžan a te ulon lendar buter pre phuv.”

¹⁸ Avke o Noach gela avri andral o korabos la romňaha, le čhavenca the le borijenca. ¹⁹ Savore džvirini, savore čirikle the ola, so pes cirden pal

e phuv, gele avri andral o korabos – dojekh pal peskero rodos.

²⁰ Palis o Noach ačhađa le RAJESKE oltaris a iľa savore žuže džvirinendar the savore žuže čiriklendar po jekh a anda len sar labardi obeta pro oltaris. ²¹ E saga la obetakeri sas le RAJESKE igen pre dzeka a phenda peske: “Imar šoha (ňikda) na prekošava e phuv vaš oda, so o manuša kerena. Choc te džanav, hoj le manušengero jilo imar terňipnastar cirdel ko nalačo, imar šoha na murdarava savoro, so dživel, avke sar oda akana kerđom.

²² Medik likerela e phuv,
na preačhela o časos te sadzinel
aňi o časos te skidel upre,
o šil aňi o tačipen,
o ňilaj aňi o jevend,
o džives aňi e rat.”

9

Le Devleskeri zmluva le Noachoha

¹ Akor o RAJ požehňinda le Noach the leskere čhaven a phenda: “Mi ulon tumenge but čhave, hoj te pheraren cali phuv! ² Dojekh džvirina, savore ňeboskere čirikle, ola, so pes cirden pal e phuv, the savoro, so hin andro moros, pes tumendar darana. Oda savoro dav tumenge tel tumari zor. ³ Diňom tumenge angloda o zelena rastlini pro chaviben. Akana tumenge dav te chal the savoro, so pes čhalavel a hin džido. ⁴ Ale o mas, andre save hin o rat, našti chan, bo andro rat hin o dživipen. ⁵ Marava dojekha džvirina, so

lela le manuŝeske o dživipen. The le manuŝes,
savo murdarela le manuŝes, marava.

⁶ Oda, ko murdarela le manuŝes,
ela murdardo avre manuŝestar,
bo o Del les kerđa
pre peskero obrazis.

⁷ A mi ulon tumenge but čhave,
hoj te bešen pal cali phuv!”

⁸ O Del mek phendā le Noachoske the leskere
čhavage: ⁹ “Phandav zmluva tumenca the
tumare čhavenca. ¹⁰ Phandav la the savore
dzive džvirinenca, the le maľakere džvirinenca,
the le ņboskere čiriklenca, so hine tumenca,
the savorenca, so avle avri andral o korabos.
¹¹ Kadi hiŋi miri zmluva, so tumenca phandav:
Imar ŝoha (ňikda) na domukava o bare paňa,
hoj te murdarel savoro, so dživel pre phuv; imar
ŝoha o bare paňa na zňičinena cali phuv.”

¹² O Del phendā: “Kada hino znameŋje la
zmluvakero, so phandav tumenca the savorenca,
so dživen, the tumare čhavengere čhavenca
pro furt: ¹³ Miri duha thodom pro chmari sar
o znameŋje, hoj hin e zmluva maŝkar mande
the maŝkar e phuv. ¹⁴ Sar bičhavava o chmari
upral e phuv a pro ņbos maŝkar o chmari
pes sikavela e duha, ¹⁵ furt leperava mange pre
miri zmluva, so phandlom tumenca the savore
džvirinenca. Ŝoha imar na zňičinava le paňeha
sa, so dživel pre phuv. ¹⁶ Te pes sikavela pro
ňebos e duha, dikhava pre late a leperava mange
pre miri zmluva, so hin maŝkar mande the
maŝkar savoro, so dživel pre phuv.”

¹⁷ Avke o Del phenda le Noachoske: “Kada hin oda znameŋje, hoj hin e zmluva maškar mande the maškar savoro, so dživel pre phuv.”

O Noach the leskeri famelija

¹⁸ Le Noachoskere čhave, save avle avri andral o korabos, sas o Šem, o Cham the o Jafet. (O Cham sas dad le Kanaanoske.) ¹⁹ Kala trin sas le Noachoskere čhave a lendar ulile savore manuša, save pes rozgele pal cali phuv.

²⁰ O Noach kerelas buči pre maľa a ov ešebno (peršo) sadzinelas e viňica. ²¹ Sar jekhvar piľa mol a mačila, geľa peske te pašlol lango andre peskero stanos. ²² Sar o Cham, o dad le Kanaanoskero, dikhľa peskere dades langes, geľa oda te phenel avri peskere duje phralenge. ²³ Avke o Šem the o Jafet ile o plaštos a thode peske les pro phiko, džanas ke leste le dumeha a zagarude les andre. O muja visarde, hoj te na dikhen le dades langes. ²⁴ Sar o Noach pes prekerďa la molatar a dodžanľa pes pal oda, so leske kerďa o nekterneder čhavo, ²⁵ phenda:

“Av prekošlo, Kanaan!

Aveha nekcikneder le otrokendar tire phralenge!”

²⁶ A mek phenda:

“Mi el barardo o RAJ, o Del le Šemoskero!

O Kanaan mi el le Šemoskero otrokos.

²⁷ Mi del o Del buter phuva le Jafet;

mi bešel andro stani le Šemoskere;
o Kanaan leske mi el otrokos!”

²⁸ Pal e potopa o Noach dživelas mek trin šel the penda (350) berš. ²⁹ Le Noachoske sas eňa šel the penda (950) berš, sar muľa.

10

Le Noachoskere čhave

¹ Kala hiňe o kmeňi le Noachoskere: Leskere čhave sas o Šem, o Cham the o Jafet. Pal e potopa lenge ulile čhave.

Le Jafetoskere čhave

² Le Jafetoskere čhave sas o Gomer, o Magog, o Madaj, o Javan, o Tubal, o Mešech the o Tiras. ³ O čhave le Gomeroskere sas o Aškenaz, o Rifat the o Togarmah. ⁴ O čhave le Javanoskere sas o Elišah, o Taršiš, o Kittana the o Dodana. ⁵ Kala manuša, save dživenas paš o brehos le moroskero the pro ostrovi andre peskere phuva, pes rozulade pal peskere kmeňi the narodi a dojekhes sas peskeri čhib.

Le Chamoskere čhave

⁶ O čhave le Chamoskere sas o Kuš, o Micrajim*, o Put the o Kanaan. ⁷ O čhave le Kušeskere sas o Sebas, o Chavilah, o Sabtas, o Raemah the o Sabtechas. Le Raemoskere čhave sas o Šebah the o Dedan. ⁸ Le Kušoske uliľa čhavo o Nimrod, savo ačhila nekzoraleder murš pre phuv. ⁹ Ov sas anglo Del zoralo lovcos, vašoda pes vakerelas: “Mi kerel tutar o RAJ ajse bares lovcos sar o Nimrod!” ¹⁰ Ešebne (perše) fori leskere krališagostar sas o Babilon, o Erech, o Akkad the o Kalne andre phuv Šinar. ¹¹ Odarik

---

* **10:6** Oda hin o Egipt.

geľa andre phuv Aššur a ode ačhađa o foros Ninive, o Rechobot-Ir the Kelach. ¹² Avke ačhađa the o Resen maškar o foros Ninive the o baro foros Kelach.

¹³ O Micrajim sas prapapus le Ludenge, le Anamenge, le Lehabenge, le Naftuchenge, ¹⁴ le Patrusenge the le Kasluchenge, savendar hine o Filištinci, the o Kaftora.

¹⁵ O ešebno (peršo) čhavo le Kanaanoskero sas o Sidon a palis o Chet. ¹⁶ O Kanaan sas o prapapus le Jebusejenge, le Amorejenge, le Girgašejenge, ¹⁷ le Chivijenge, le Arkijenge, le Sinejenge, ¹⁸ le Arvadejenge, le Cemarejenge the le Chamatajenge.

Palis pes rozulade o Kanaaňike kmeňi. ¹⁹ E Kanaaňiko phuv chudelas le Sidonostar ko Gerar dži ke Gaza the ke Sodoma, ke Gomora, ke Adma the ko Cebojim, dži ke Laša.

²⁰ Kala hine le Chamoskere čhave pal peskere kmeňi, čhiba, phuva the narodi.

Le Šemoskere čhave

²¹ O Šem sas phureder phral le Jafetoske. The le Šemoske ulile čhave a sas prapapus le Eberiskere† kmeňenge. ²² Le Šemoskere čhave sas o Elam, o Aššur, o Arpachšad, o Lud the o Aram. ²³ Le Aramoskere čhave sas o Uc, o Chul, o Geter the o Maš‡. ²⁴ Le Arpachšadoske ulila o Šelach a le Šelachoske ulila o Eber. ²⁵ Le Eberiske ulile duj čhave: Jekheske diňa nav Paleg, bo sar ov dživelas, o manuša pes

---

† 10:21 Abo: le Hebrejiskere ‡ 10:23 Abo: Mešech

rozgele pal cali phuv. Leskere phraleske diña nav Joktan. ²⁶ Le Joktanoske ulile o Almodad, o Šelef, o Chacarmavet, o Jerach ²⁷ o Hadoram, o Uzal, o Diklah, ²⁸ o Obal, o Abimael, o Šebah, ²⁹ o Ofir, o Chavilah the o Jobab. Kala savore hine le Joktanoskere čhave.

³⁰ Lengere thana, kaj bešenas, chudenas la Mešatar dži ko Sefar paš e verchengeri phuv pro vichodos.

³¹ Kala hine le Šemoskere čhave pal peskere kmeňi, čhiba the narodi, save bešenas andre peskere phuva.

³² Kala hine o kmeňi le Noachoskere čhavengere pal peskere fajti the narodi. Lendar pes rozgele pal e potopa savore narodi pal cali phuv.

11

E Babiloňiko veža

¹ Akor savore manuša pre calo svetos vakere-nas jekha čhibaha the jekhe lavenca.

² Sar pes mukle o manuša te džal le vichodstar, arakhle lači phuv bi o brehi andre Šinar a ode pes thode te bešel. ³ Phende peske: “Aven, keras peske valki a labaras len avri. O valki použinenas sar o bar a e smola sar e malta.”

⁴ Palis phende: “Aven, ačhavas peske foros the veža, so peskere špicoha dochudela dži andro ňebos. Aleha ela amaro nav barardo, hoj te na avas rozčhide pal cali phuv.”

⁵ Avke o RAJ avla tele, hoj te dikhel o foros the e veža, so ačhavenas o manuša, ⁶ a phendā: “Hine jekh narodos a savore vakeren jekha čhibaha. Kada hin oda, so mek ča chudle te kerel; imar akana len ņiko na zaačhavela te kerel savoro, so peske zagondolinena. ⁷ Aven, džas tele a previsaras maškar lende o čhiba, hoj pes jekh aver te na achalon.” ⁸ Avke len o RAJ odarik rozulađa pal cali phuv a preačhile te ačhavel o foros. ⁹ Vašoda chudla oda foros nav Babel, bo ode o RAJ previsarđa le manušenge e čhib. Odarik len rozčida pal cali phuv.

Le Šemoskere čhave

¹⁰ Kala hine le Šemoskere čhave: Pro dujto berš pal e potopa, sar sas le Šemoske šel (100) berš, ulila leske o Arpachšad. ¹¹ Sar o Arpachšad ulila, o Šem dživelas mek pandž šel (500) berš a ulile leske muršora the čhajora.

¹² Le Arpachšadoske sas tranda the pandž (35) berš, sar ulila leske o Šelach. ¹³ Palis o Arpachšad dživelas mek štar šel the trin (403) berš a ulile leske muršora the čhajora.

¹⁴ Le Šelachoske sas tranda (30) berš, sar ulila leske o Eber. ¹⁵ Palis o Šelach dživelas mek štar šel the trin (403) berš a ulile leske muršora the čhajora.

¹⁶ Le Eberiske sas tranda the štar (34) berš, sar leske ulila o Paleg. ¹⁷ Palis o Eber mek dživelas štar šel the tranda (430) berš a ulile leske muršora the čhajora.

¹⁸ Le Palegoske tranda (30) berš, sar leske uliła o Reu. ¹⁹ Palis o Paleg mek dživelas duj šel the eña (209) berš a uliłe leske muršora the čhajora.

²⁰ Le Reusiske tranda the duj (32) berš, sar leske uliła o Serug. ²¹ Palis o Reu dživelas mek aver duj šel the efa (207) berš a uliłe leske muršora the čhajora.

²² Le Serugoske sas tranda (30) berš, sar leske uliła čhavo o Nachor. ²³ Palis o Serug dživelas mek duj šel (200) berš a uliłe leske muršora the čhajora.

²⁴ Le Nachoriske bišueña (29) berš, sar leske uliła čhavo o Terach. ²⁵ Palis o Nachor dživelas mek šel the dešueña (119) berš a uliłe leske muršora the čhajora.

²⁶ Sar le Terachoske imar sas eftavardeš (70) berš, uliła leske o Abram, o Nachor the o Haran.

Le Abrahamoskero rodokmeňos

²⁷ Kala hine le Terachoskere čhave:

Le Terachoske uliła o Abram, o Nachor the o Haran. Le Haranoske uliła o Lot. ²⁸ O Haran muła sigeder sar leskero dad o Terach andre phuv, kaj uliła, andre Chaldejiko foros Ur. ²⁹ O Abram the o Nachor peske ile romňijen. Le Abramoskeri romňi sas e Saraj a le Nachoriskeri romňi sas e Milka. E Milka the e Jiska sas o čhaja le Haranoskere. ³⁰ La Saraj našti sas čhave.

³¹ O Terach iła peskere čhas le Abram, le Haranoskere čhas le Lot the peskera bora la Saraj, savi sas le Abramoskeri romňi, a iła len avri andral o Chaldejiko foros Ur, hoj te džan te bešel andro Kanaan. Avle andro Charan a ode ačhile te bešel.

³² Le Terachoske sas duj šel the pandž (205) berš, sar muľa andro Charan.

12

O RAJ vičinel le Abram

¹ O RAJ phenda le Abramoske: “Dža avri andral tiri phuv the tire dadeskere kherestar the la famelijatar a dža andre odi phuv, kaj me tuke sikavava.

² Kerava tutar igen baro narodos
a požehňinava tut!

Kerava tiro nav baro
a prekal tute ena aver požehňimen.

³ Požehňinava olen, ko tuke žehňinen,
a olen, save tut košena, prekošava.
Prekal tute ena požehňimen savore manuša
pre phuv.”

⁴ O Abram kerďa avke, sar leske o RAJ phenda. The o Lot geľa leha. Le Abramoske sas eftavardeš the pandž (75) berš, sar geľa avri andral e phuv Charan. ⁵ Avke o Abram iľa peskera romňa la Saraj, le phraleskere čhas le Lot, savoro barvalipen the le služobňiken, saven peske dochudľa andral o Charan a džanas andre phuv Kanaan.

Sar avle andro Kanaan, ⁶ o Abram pregela prekal odi phuv dži ko sentno than andro Šichem, paš o Morehoskero baro stromos. Andre oda časos mek furt bešenas o Kanaančana andre odi phuv. ⁷ Le Abramoske pes sikaďa o RAJ a phenda leske: “Kadi phuv dava tire čhavage.” Avke o Abram ačhaďa oltaris ode, kaj pes leske o RAJ sikaďa.

⁸ Odarik džalas ko verchos pro vichodos le Betelostar a ode peske rozthoda o stanos. Khatar leste sas o Betel pro zapados a o foros Aj pro vichodos. Ode ačhađa le RAJESKE oltaris a lašarelas le RAJESKERO nav.

⁹ Palis o Abram džalas dureder le dromeha andre pušta Negev.

O Abram andre phuv Egipt

¹⁰ Sar andre odi phuv avla e bokh, o Abram džalas tele andro Egipt, hoj ode sikra te bešel, bo e bokh sas igen bari. ¹¹ Sar imar sas pašes paš o Egipt, phenda peskera romňake la Sarajake: “Me džanav, hoj sal igen šukar džuvli. ¹² Sar tut dikhena o Egiptana, phenena peske: ‘Kadi hiňi leskeri romňi.’ Man murdarena a tut mukena te dživel. ¹³ Ale tu lenge phen, hoj sal miri pheň, avke ela mange vaš tute mištes a mukena man te dživel.”

¹⁴ Sar o Abram the e Saraj avle andro Egipt, dikhle o Egiptana, savi hiňi šukar. ¹⁵ Dikhle la the le Faraonoskere uradňika a ašarenas la anglo Faraonos. Avke la ligende andre leskero palacis. ¹⁶ O Faraonos sas lačho ko Abram vaš e Saraj a diňa les bakre, gurunňa, somara, řavi, sluhi the služki.

¹⁷ Ale o RAJ marelas le Faraonos the leskero kher phare nasvalipnaha vaš le Abramoskeri romňi Saraj. ¹⁸ Avke peske vičinda o Faraonos le Abram a phenda leske: “So mange kerdal? Soske mange na phendal, hoj hiňi tiri romňi? ¹⁹ Soske phendal, hoj tuke hiňi pheň? Vašoda mange la ilom romňake! Kade hiňi tiri romňi, le tuke la! Dža het!” ²⁰ Palis o Faraonos les diňa peskere

muršenge a on les bičhade het peskera romňaha the savoreha, so les sas.

13

O Abram the o Lot pes rozdžan

¹ Avke o Abram geľa avri andral o Egipt peskera romňaha the savoreha, so les sas, a geľa andre pušta Negev. The o Lot geľa leha. ² O Abram sas igen barvalo, sas les gurumňa the bakre, rup the somnakaj.

³ Palis o Abram džalas dureder le dromeha la puštatar Negev. Džalas than thanestar ko Betel, dži maškar o Betel the Aj, kaj leske sas angloda o stanos ⁴ a kaj ešebnovar (peršovar) ačhađa o oltaris. Ode lašarelas le RAJĚSKERO nav.

⁵ The le Lot, savo džalas le Abramoha, sas bakre, gurumňa the stani. ⁶ Pre odi phuv sas frima than, hoj te bešen jekhetane peha, bo sas len igen but džvirini a kampelas lenge buter chaviben. ⁷ A avľa o vesekeďišagos maškar o paštjera le Abramoskere the Lotoskere. Akor bešenas andre odi phuv o Kanaančana the o Perizeja.

⁸ Vašoda phenda o Abram le Lotoske: “Našti domukas, hoj amen the amare paštjera pes te vesekeďinas maškar peste. Se sam famelija! ⁹ Či nane anglal tu cali phuv? Vašoda tut mangav, džas het jekh avrestar! Te tu džaha pre balogňi (ľavo) sera, me džava pre čači (pravo) sera; te tuke leha avri e čači sera, me džava pre balogňi sera.”

¹⁰ O Lot pes rozdikhľa a dikhľa, hoj cali phuv le Jordanostar dži ko Coar hin cindardi sar le

RAJESKERI bar Eden abo sar o Egipt. Oda sas mek sigeder, sar o RAJ zničinda e Sodoma the e Gomora. ¹¹ Vašoda peske o Lot iľa avri cali phuv paš o Jordan a geľa pro vichodos. Kavke pes rozgele jekh avrestar. ¹² O Abram bešelas andre phuv Kanaan a o Lot pes likerelas maškar o fori ola phuvake a prelidžalas peskere stani dži paš e Sodoma. ¹³ O manuša andral e Sodoma sas nalače a anglo RAJ kerenas bare bini.

¹⁴ Sar imar le Abramostar o Lot geľa het, o RAJ phenda le Abramoske: “Rozdikh tut odarik, kaj sal! Dikh pro severos, pro juhos, pro vichodos the pro zapados. ¹⁵ Cali phuv, so dikhes, dava tuke the tire potomkenge pro furt. ¹⁶ Dava tut ajci but potomken sar o prachos la phuvakero. Te vareko šaj zgenela o prachos la phuvakero, zgenela the tire potomken. ¹⁷ Akana dža a predikh tuke cali phuv, bo me tuke la dav!”

¹⁸ Avke o Abram iľa peskere stani a geľa te bešel andro foros Hebron pašes paš o Mamoskere bare stromi a ode ačhađa oltaris le RAJESKE.

14

O Abram pes marel vaš o Lot

¹ Andre oda časos o štar kraľa – o Šinariko kralis Amrafel, o Ellasariko kralis Arjoch, o Elamiko kralis Kedorlaomer the o Gojimiko kralis Tidal – ²gele pro mariben pro pandž kraľa: pro kralis Beras andral e Sodoma, pro Biršah andral e Gomora, pro Šinab andral e Adma, pro Šemeber andral o Cebojim the pro kralis andral

e Bela, so hin o foros Coar. ³ Kala pandž kraľa pes dothode a zgele pes jekhetane andro Siddim maškar o brehi, kaj hin akana o Londo Moros*. ⁴ Dešuduj (12) berš o kralis Kedorlaomer sas upral lende, ale andro dešutrito (13.) berš pes vzburinde.

⁵ Andro dešuštarto (14.) berš geľa o Kedorlaomer the o kraľa, save sas leha, a domarde le Refajen andro foros Aštarot-Karnajim, the le Zuzimčanen andro Ham the le Emimčanen andro Šave-Kirjatajim. ⁶ Domarde the le Choričanen paš o Seirike brehi a tradle len dži ko El-Paran paš e pušta. ⁷ Palis pes visarde a doavle ko En-Mišpat – oda hin ko Kadeš – a ňerinde (zvitazinde) upral cali phuv le Amalekengeri the upral o Amoreja, save dživenas andro Chacecon-Tamar.

⁸ Akor avle o kraľa andral e Sodoma, andral e Gomora, andral e Adma, andral o Cebojim the andral e Bela – so hin o Coar – a zgele pes jekhetane pro mariben andre dolina Siddim.

⁹ Zgele pes pro mariben pro Elamiko kralis Kedorlaomer, pro Gojimiko kralis Tidal, pro Šinariko kralis Amrafel the pro Ellasariko kralis Arjoch – pandž kraľa džanas pro štar. ¹⁰ Andre oda than Siddim maškar o brehi sas igen but smolakere cheva. Sar denašenas o kraľa andral e Sodoma the Gomora, pele andre ola cheva, ale ola aver denašle pro brehi. ¹¹ A ola štar kraľa, save ňerinde, ile andral e Sodoma the Gomora savoro barvalipen the savoro chaben a džanas het. ¹² Ile the le Abramoskere phraleskere čhas

---

* **14:3** Oda hin o Mulo Moros.

le Lot the leskero barvalipen, bo bešelas andre Sodoma.

¹³ Jekh olendar, savo denašla, avla oda te phenel le Hebrejiske le Abramoske, savo bešelas paš o bare stromi le Mamroskere. O Mamre sas Amorejcos a sas phral le Eškoliske the le Aneriske. Kalen sas zmluva le Abramoha, hoj te ačhen jekhetane. ¹⁴ Sar o Abram šunđa, hoj leskere phraleskere čhas ile het, akor vičinda peskere trin šel the dešuochto (318) muršen, save ulile andre leskero kher a save sas avrisikade pro mariben, a džalas pre lende dži ko Dan. ¹⁵ Rači ačhađa pre lende peskere služobņiken a ņerinda upral lende. Džalas pal lende dži ke Choba, so hin pro severos le forostar Damaskus. ¹⁶ Akor o Abram anda pale savoro barvalipen the peskere phraleskere čhas, le Lot, leskere barvalipnaha, le džuvlen the avre manušen.

O Abram the o Melchisedek

¹⁷ Sar avelas pale o Abram, avke palis, sar ņerinda upral o kralis Kedorlaomer the aver kraľa, save sas leha, avla ke leste o Sodomiko kralis pro than šave maškar o brehi – oda hin le Kraliskeri Dolina.

¹⁸ Ode o Šalemiko kralis Melchisedek leske anda maro the mol, bo sas rašaj le Nekbareder Devleske. ¹⁹ Požehņinda le Abram a phenda:

“Av požehņimen le Nekbaredere Devlestar,
Oda, savo kerđa o ņebos the e phuv.

²⁰ Mi el lašardo o Nekbareder Del,
savo tuke diňa, hoj te ņerines upral tire
ņeprijaťela.”

Akor o Abram diña le Melchisedekoske o dešto kotor savorestar.

²¹ O Sodomiko kralis phenda le Abramoske: “Muk tuke savoro, so ilal, ale mire manušen de pale!”

²² Ale o Abram leske odphenda: “Lav bari vera a hazdav mire vasta ke miro RAJ, ko Nekbareder Del, savo kerda o ñebos the e phuv, ²³ hoj na lava mek aňi o thav, aňi o sirimocis pal e sandalka a ñič olestar, so hin tiro, hoj te na phenes: ‘Me som jekh olendar, savo kerdom le Abram barvales.’

²⁴ Na mukav mange ñič olestar, ča oda, so imar chale mire manuša. Ale ola, ko avle manca – o Aner, o Eškol the o Mamre – mi chuden peskero kotor olestar.”

15

Le RAJESKERI zmluva le Abramoha

¹ Pal oda savoro, so pes ačhiła, sas le Abram videňje a šunelas, sar leske o RAJ phenel:

“Ma dara tut, Abram,
me som tiro štitos,
tiro baro počiniben (odmena).”

² Ale o Abram phenda: “Ó, Adonaj, RAJEJA, so man kames te del? Se čhave man nane a o dedičos mire khereske ela o Eliezer andral o Damaskus.” ³ O Abram mek phenda: “Na diňal man ñisave čhave a o sluhos mire kherestar ela miro dedičos.”

⁴ Ale o RAJ leske phenda: “Ov na ela tiro dedičos, ale o čhavo, savo avela tutar.” ⁵ Iła les avri a phenda leske: “Dikh pro ñebos a pro čercheňa a zgen len, te len šaj zgenes. Ajci ena but tire čhavengere čhave.”

⁶ O Abram pačandīla le RAJESKE a o RAJ leske oda rachinelas sar spravodlišagos.

⁷ Paļis leske o RAJ phendā: “Me som o RAJ, savo tut ilom avri andral o Chaldejiko Ur, te dav tuke kadi phuv, so ela tiri.”

⁸ Ov phendā: “Ó, Adonaj, RAJEJA, pal soste prindžarava, hoj ela miri?”

⁹ “An mange trinberšengera terņa gurumņora, la koza, le bakres, la hrdlička the le cikne holubos,” phendā leske o RAJ.

¹⁰ Sar oda savoro anda, rozčindā len a savorestar o jepaš thođa pre jekh sera a o dujto jepaš pašes paš aver sera, ale le čiriklen na rozčindā. ¹¹ Akor o dzive čirikle lefinenas tele pro mule džvirini, ale o Abram len tradelas het.

¹² Sar zageļa o kham, o Abram zorales zasuča a avļa pre leste o kalipen la bara daraha. ¹³ O RAJ phendā le Abramoske: “Mušines čačes te džanel, hoj tire čhavengere čhave bešena andre aver phuv, so nane lengeri. Ode lendar kerena otroka a štar šel (400) berš kerena lenca namištes. ¹⁴ Ale me marava ole narodos, kaske ena otroka, a on odarik avena avri bare barvalīpnaha. ¹⁵ Ale tu džaha andro smirom ke peskere dada a parunena tut andre šukar bare berša. ¹⁶ Andro šarto pokoleņje pes pale visarena tire čhavengere čhave, bo mek na avļa oda časos, hoj te zničinav le Amorejen vaš lengere bini.”

¹⁷ Sar zageļa o kham a avļa baro kalipen, sikađa pes baro thuv sar andral e bov the e jagalī paca, so predžalas maškar o rozčinde kotora la džvirinakere. ¹⁸ Oda džives phandļa o

RAJ zmluva le Abramoha a phenda leske: “Tire čhavage dava kadi phuv le Egiptske pañestar dži ko baro pañi Euftrat, ¹⁹ the o phuva, kaj bešen o Keniti, o Kenizzeja, o Kadmonci, ²⁰ o Chetitana, o Perizeja the o Refaja, ²¹ o Amoreja, o Kanaančana, o Girgašeja the o Jebuseja.”

16

E Hagar the o Izmael

¹ E Saraj našti delas čhaven peskere romes le Abram, ale sas la služka Egiptanka, savi pes vičinelas Hagar. ² Avke phenda e Saraj le Abramoske: “Dikh, o RAJ na domukla, hoj te el man čhave. Dža, pašluv mira služkaha. Šaj el, hoj latar man ela čhavoro.” A o Abram priila o lava la Sarajakere. ³ Avke leskeri romñi e Saraj ila peskera služka, la Egiptanka Hagar, a diña la peskere romeske le Abramoske. Oda pes ačhila, sar o Abram imar bešelas andro Kanaan deš berš. ⁴ O Abram pašlila la Hagaraha a oj ačhila khabñi. Sar sprindžarda, hoj hiñi khabñi, hazdelas pes upral peskeri rañi.

⁵ E Saraj phenda le Abramoske: “Oda, so me cerpinav, hin sa vaš tute. Diñom tuke mira služka, hoj laha te pašlives, ale sar sprindžarda, hoj hiñi khabñi, oj man imar na likerel vaš ñisoske. O RAJ mi phenel, kaskero hin o čačipen, či tiro vaj miro.”

⁶ Avke o Abram phenda la Sarajake: “Dikh, tiri služka hiñi andre tire vasta. Ker laha avke, sar ča tu kames!” Sar chudla laha e Saraj te kerel igen namištes, akor e Hagar latar denašla het.

⁷ Sar la o aňjelos le RAJESKERO arakhla pre pušta paš e chaňig paš o drom, so džalas ko Šur,
⁸ phenda lake: “Hagar, Sarajakeri služka, khatar aves a kaj džas?”

Oj odphenda: “Denašav het mira raňatar la Sarajatar.”

⁹ O aňjelos le RAJESKERO lake phenda: “Visar pes pale ke peskeri raňi a podde tut lake!”

¹⁰ Paľis lake mek phenda: “Kerava tire potomstvostar ajci but, hoj len našti zgeneha.

¹¹ Dikh, ačhiľal khabňi

a uľola (narodzinela pes) tuke čhavoro.

Deha leske nav Izmael,

bo o RAJ šunda tiro pharipnaskero roviben.

¹² Ov ela sar dzivo somaris;

džala pre savorende

a savore džana pre leste;

ela o ňeprijateľis peskere phralenge.”

¹³ E Hagar diňa nav le RAJESKE, savo ke late prevakerďa, El-Roi, bo oj phenda: “Tu sal o Del, savo pre ma dikhes.” ¹⁴ Vašoda pes odi chaňig vičinel Beer-Lachaj-Roi*. Kadi chaňig hiňi maškar o foros Kadeš the Bered.

¹⁵ Avke la Hagarake the le Abramoske uľiľa čhavoro a o Abram diňa leske nav Izmael. ¹⁶ Sar lake ov uľiľa, le Abramoske sas ochtovardeš the šov (86) berš.

17

E zmluva the o občhindipen

---

* **16:14** E Chaňig le Džideskeri, so Dikhel pre Ma

¹ Sar sas le Abramoske eňavardeš the eňa (99) berš, sikada pes leske o RAJ a phenda leske: “Me som o Del Nekzoraleder*, šun man a dživ angle ma andro žužipen! ² Phandava e zmluva maškar mande the tute a dava tut igen but čhaven.”

³ Akor o Abram bandila le mujeha ke phuv a o RAJ leske phenda: ⁴ “Kadi hiňi miri zmluva tuha: Ačheha dad igen but narodenge. ⁵ Imar pes na vičineha Abram, ale tiro nav ela Abraham, bo aveha dad but narodenge. ⁶ Dava tut igen but čhaven, savendar ena narodi. The o kraľa tutar avena avri. ⁷ Tut, tire čhaven the savore lengere potomken dav kada lav sar zmluva, so ačhel pro furt: Avava tiro Del the Del savore tire potomkenge. ⁸ Tuke the tire čhvenge dava kadi phuv, kaj sal sar cudzincos. Calı phuv Kanaan lenge dav, hoj te el lengeri pro furt, a me avava lengero Del.”

⁹ O Del palıs phenda le Abrahamoske: “Ča doliker miri zmluva tu, tire čhave the le čhavengere čhave the savore, save mek avena. ¹⁰ Kadi hiňi miri zmluva maškar mande the tumende, so mušinena te dolikerel: Dojekh manuš khatar tumende, savo hino murš, ela občhindo (obrezimen). ¹¹ Dena peske te občhinel le muršeskere garude kotorestar e cipa. Palıs pes džanela, hoj hin e zmluva maškar mande the tumende. ¹² Kale dživesestar dojekh muršoro, savo ulola (narodzinela pes), pro ohtoto džives ela občhindo. Keren oda, či ulola andral tiri famelija vaj ela cindo avre manušendar sar otroka a na ela tire čhavendar. ¹³ Mušinel te

* **17:1** E Hebrejiko čhib: El Šaddaj

el občhindo dojekh le čhavorendar andral tiri famelija the oda, savo ela cindo vaš o love. Kada znakov pre tumaro telos sikavela, hoj miri zmluva tumenca hiñi pro furt. ¹⁴ Dojekh murš, saveske na ela občhindo le kotorestar e cipa, mi el avričhido khatar peskere manuša, bo na dolikerđa miri zmluva.”

¹⁵ Akor o Del phendā le Abrahamoske: “Pesкера romña, la Saraj, imar na vičineha Saraj, bo lakero nav ela Sara. ¹⁶ Me la požehñinava a dava tut latar čhas. Požehñinava la a ačhela latar daj le narodengeri. Latar avena avri the o kraľa.”

¹⁷ O Abraham bandiľa le mujeha pre phuv, asandiľa andre peste a phendā: “Šaj le muršeske, saveske hin šel (100) berš, ulol čhavoro? A la Sarake, savake hin eñavardeš (90) berš, šaj ulol čhave?” ¹⁸ O Abraham phendā le Devleske: “Kada požehnañje našti el le Izmaeloske?”

¹⁹ O Del leske pale phendā: “Na! Tiri romñi e Sara tut dela čhavoreš a deha leske nav Izak. Leha the leskere čhavengere čhavenca phandava e zmluva, so ela pro furt. ²⁰ Me tut šundom, sar tut mangehas vaš o Izmael. Požehñinava les igen but čhavenca. Ela dad dešuduje (12) princenge a kerava lestar baro narodos. ²¹ Ale me phandava e zmluva tire čhaha le Izakoha, savo ulola la Sarake a oda kale časostar pal o berš.” ²² Sar o Del preačhila te vakerel le Abrahamoha, odgeľa lestar.

²³ Mek oda džives o Abraham iľa peskere čhas le Izmael the savore muršen, save ulile andre leskero kher, the mek savoren, saven

peske cinda, a občhinda lenge e cipa le garude kotorestar avke, sar leske phenda o Del. ²⁴ Le Abrahamoske sas eňavardeš the eňa (99) berš, sar sas občhindo, ²⁵ a le Izmaeloske sas dešutrin (13) berš. ²⁶ Andre oda džives, sar sas o Abraham the o Izmael občhinde, ²⁷ sas lenca občhinde the savore leskere murša, save ulile andre leskero kher, the ola, ko sas cinde avre manušendar sar otroka.

18

O Abraham presikavel pačiv

¹ O RAJ pes jekhvar sikađa le Abrahamoske paš le Mamroskere bare stromi andro časos pal o dilos, sar hin baro tačipen. O Abraham bešelass paš o vudar le stanoskero. ² Sar pes obdikhla, nadur lestar ačhenas trin murša. Soča len dikhla, denašelass sigo ke lende khatar peskero stanos, bandila anglal lende dži pre phuv ³ a phenda: “Rajeja, te tuke som pre dzeka, ma obdža tire služobňikos. ⁴ Dava te anel sikra paňi, thovena (omorena) peske o pindre a bešena peske tele paš kada stromos. ⁵ Anava varesavo chaben, zorařarena pes a avke šaj džana dureder. Se avlan ke peskero služobňikos.”

On odphende: “Mištes, ker avke, sar phenes.”

⁶ O Abraham sidarelas andro stanos ke Sara a phenda: “Sigo dža, le jekh gonoro* ole nekfeder arestar a pek mare.”

⁷ Paľis o Abraham denašľa ko stados a iľa avri terňa thula gurumňora. Diňa le slugaske a ov sidarelas la te kerel. ⁸ Paľis thođa šutlo thud the

* **18:6** E Hebrejiko čhib: trin sea arestar

gulo thud a la gurumňora, so imar kerďa, anglal lende. Sar on chanas, o Abraham ačhelas paš lende tel o stromos.

⁹ Phučle lestar: “Kaj hiňi tiri romňi e Sara?”

“Andro stanos,” odphenda.

¹⁰ Jekh lendar, savō sas o RAJ, phenda: “Pal o berš, andre kajso časos, me avava pale ke tu a tira romňa la Sara ela muršoro.”

E Sara oda sa šunelas paš o vudar le stanoskero. ¹¹ O Abraham the e Sara sas phure, sas lenge but berš a e Sara sas andre ola berša, so le džuvlen imar našti el čhave. ¹² Vašoda e Sara andre peste zaasandila a phenda peske: “Akana, te imar som phuri, majinel man te el vareso mire romeha? Se the miro raj hin imar phuro!”

¹³ O RAJ phenda le Abrahamoske: “Soske e Sara asal a phenel peske: ‘Či čačes man šaj el akana čhave, sar imar som phuri?’ ¹⁴ Či hin vareso ajso, so o RAJ našti kerel? Pal o berš, andre kajso časos, avava pale ke tu a la Sara ela muršoro.”

¹⁵ Ale e Sara andre dar klaminelas a phenda: “Me na asavas.”

“He, tu čačes asahas,” phenda lake o RAJ.

O Abraham pes mangel vaš e Sodoma

¹⁶ O murša odarik palis gele het a džanas ke Sodoma. O Abraham len odligenda. ¹⁷ O RAJ phenda: “Šaj me garuvav anglo Abraham oda, so kamav te kerel? ¹⁸ Le Abrahamostar ela čačes baro a zoralo narodos a andre leste ena požehňimen savore narodi pre phuv. ¹⁹ Bo mange les ilom avri, hoj te phenel peskere čhavage a savore peskere potomkenge, hoj

pes te likerem pal miro drom a te keren pal o čačipen a pal o pravos. Te oda kerena, kerava le Abrahamoske savoro avke, sar leske oda phendom.”

²⁰ O RAJ phenda: “Oda, so šundom pre Sodoma the Gomora, hin imar igen but a o binos lengero hin igen džungalo. ²¹ Džav tele te dikhel, či čačes keren vaj na keren oda, so šundom pal lende. Kamav oda te džanel.”

²² Ola duj murša odarik odgele a gele andre Sodoma, ale o Abraham mek furt ačhelas anglo RAJ. ²³ O Abraham avla pašeder a phučla: “Čačes kames te murdarel avri le čačipnaskeres jekhetane le binošne manušeha? ²⁴ Te ulahas andro foros penda (50) čačipnaskere manuša, murdareha len a na odmukeha ole foroske vaš ola penda (50) čačipnaskere manuša, save hine ode? ²⁵ Vareso ajsa kames te kerel? Le binošnes kames te murdares le čačipnaskere manušeha? Či hin o čačipnaskero manuš sar o binošno? Mi el oda dur tutar! Či o sudcas cała phuvakero na majindahas te kerel oda, so hin čačipnaskero?”

²⁶ O RAJ leske phenda: “Te arakhava andro foros Sodoma penda (50) čačipnaskere manušen, prekal lende ole cale foroske odmukava.”

²⁷ O Abraham odphenda: “Domuklom mange te vakerele mire RAJEHA, choc džanav, hoj som ča prachos the popolos. ²⁸ So te ode ena le pendendar pandž frimeder čačipnaskere manuša? Murdareha avri calo foros, te arakheha ča ole saranda the pandž (45) manušen?”

“Na murdarava len avri, te ode arakhava saranda the pandž,” odphenda o RAJ.

²⁹ Ale o Abraham vakerelas mek dureder a phučla: “So te ode ena ča saranda (40)?”

“Prekal ola saranda oda na kerava,” odphenda o RAJ.

³⁰ “Ma ruš pre ma, RAJEJA, hoj mange pale domukav tutar te phučel,” phenda o Abraham a phučla: “So te lendar ena ča tranda (30)?”

O RAJ odphenda: “Te len ode arakhava tranda, na murdarava avri oda foros.”

³¹ O Abraham leske pale phenda: “Imar te mange domuklom tuha te vakerel, RAJEJA miro. So te ode ena ča biš (20) džene?”

O RAJ leske odphenda: “Vaš ola biš oda foros na zničnava.”

³² “RAJEJA, mangav tut,” phenda o Abraham, “ma av pre ma choľamen, hoj mek jekhvar man tutar phučav! So te ode ena ča deš?”

O RAJ leske odphenda: “Vaš ola deš džene, oda foros na murdarava avri.”

³³ Sar o RAJ preačila te vakerel le Abrahamoha, odgeľa a o Abraham geľa khere.

19

O džungipen andre Sodoma

¹ Sar ke račate avenas duj aňjela andre Sodoma, o Lot bešelas andre foroskeri brana. Soča len zadikhľa, uštila, geľa anglal lende a bandila pre phuv le mujeha. ² Phenda lenge: “Mangav tumen, rajale mire, aven andro kher tumare služobňikoske. Ode peske šaj thovena

(omorena) o pindre a presovena. Tosara šaj džana tumare dromeha.”

“Na,” odphende leske, “amen presovaha avri paš e brana.”

³ Ale ov pes lenge ajci mangelas, hoj gele ke leste. Sar gele andre leskero kher, kerda lenge hoscina, diña te pekel mare bi o droždi a chanas. ⁴ Sigeder, sar peske kamle te pašlol, savore murša andral e Sodoma, le ternendar dži ko phure, ačhenas anglo kher pal dojekh sera. ⁵ Vičinde peske le Lot a phučle lestar: “Kaj hine ola murša, save avle kadi rat ke tu? De amenge len, hoj lenca te pašluvas.”

⁶ Akor o Lot geľa avri ke lende, ale o vudar pal peste phandľa. ⁷ Phendă: “Mangav tumen, phralale mire, ma keren ajso džungipen! ⁸ Dikhen, hin man duj čhaja, saven mek na sas nič le muršenca. Anava tumenge len avri a keren peske lenca, so ča tumen kamen. Ale kale muršenge ma keren nič, bo on hine mire hosci, save avle andre miro kher!”

⁹ Ale on les na šunde a phende: “Dža adarik het!” A dureder vriskinenas: “Tu korkoro kade avlal sar cudzincos a kames amenge tu te dovakerel? Akana mek goreder dopereha sar on!” A džanas igen zoraha pro Lot a kamenas te rozmarel o vudar. ¹⁰ Androda ola duj murša peskere vastenca cirdle le Lot andro kher a phandle andre o vudar. ¹¹ Olen, saven sas avri, le ternendar dži ko phure, dukhavenas le koripnaha a našti arakhenas o vudar.

O Lot denašel andral e Sodoma

¹² Palis o murša phende le Lotoske: “Hin kade mek vareko tirendar? Džamutre, čhave, čhaja abo mek vareko andral kada foros? Le len adarik het. ¹³ Zničinaha kada foros, bo o avriphendipen pre leste hino anglo RAJ igen baro. Bičhađa amen o RAJ, hoj les te zničinas.”

¹⁴ Avke o Lot geľa avri a phendä le muršenge, save majinde peske te lel leskere čhajen vaš o romňa: “Ušćen, džan het andral kada foros, bo o RAJ les kamel te zničinel!” Ale on peske gondolinenas, hoj kerel pheras.

¹⁵ Sar avľa o vidnišagos, o aňjela dovakerenas le Lotoske a phende: “Sigo ušti! Le la romňa the soduje čhajen, save hine kade, hoj te na meres, sar o RAJ zničinela kada foros.” ¹⁶ Ale o Lot na kamelas takoj te džal, avke ola duj murša chudle les, leskera romňa the soduje čhajen vastestar, bo o RAJ na kamelas, hoj on te meren. Ligende les avri andral o foros a ode les mukle. ¹⁷ Sar len liģenenas avri, jekh lendar phendä: “Denaš, bo šaj mereha! Ma obdikh tut a aňi ņikhaj pre kada than maškar o brehi tut na zaačhav. Denaš pro verchos, hoj te na aven murdarde!”

¹⁸ O Lot lenge phendä: “Na, rajeja, mangav tut! ¹⁹ Se tiro sluhas chudľa tiri pačiv a baro hin tiro lačhipen, so mange presikaďal, sar mange zachraňinďal o dživipen. Ale me imar na birinav te denašel pro verchos, zachudela man kada baro bibachtalipen a merava. ²⁰ Dikh, kade nadur hin gav, kaj šaj denašav. Nane igen baro. Či ode man na zachraňinava? Hino cikno, ale me ode predživava.”

21 Ov leske phendá: “Mištes, the andre kada tuke kerava pre dzeka a o gav, vaš savo pes privakeres, na zničínava. 22 Sigo tut ode garuv, bo naši kerav nič, medik ode na dodžaha.” Vašoda pes o foros vičinel Coar.

O Del bičhavel e jag pre Sodoma the Gomora

23 Sar o Lot dogela andro Coar, o kham avelas avri upral odi phuv. 24 O RAJ bičhađa pre Sodoma the Gomora andral o ňeboš sira la jagaha, so perelas sar brišind. 25 Zničinda ola fori, calo oda than, savore manušen ode the savoro, so upre barolas. 26 Le Lotoskeri romŋi pes obdikhla pale a čerinda pes pro londo slupos.

27 O Abraham ušfila sig tosara upre a geľa pro than, kaj angle oda ačhelas anglo RAJ. 28 Dikhla tele pre Sodoma the Gomora a dikhla, hoj odarik avel baro thuv sar andral e bov. 29 Avke, sar o Del zničinelas o fori pre oda than, kaj bešelas o Lot, leperđa peske pro Abraham a mukla le Lot te denašel odarik avri.

Le Lotoskere čhaja

30 O Lot daralas te ačhel andro foros Coar, avke ila peskere duje čhagen a geľa lenca te bešel pro brehos andre jaskiňa. 31 Akor e phureder leskere čhajendar phendá la ternederake: “Amaro dad hin imar phuro a na ačhiľa pre kadi phuv ňisavo murš, kas peske ilamas vaš o rom a ulahas amen čhave avke, sar pes oda kerel pal calo svetos. 32 Av, maťaras le dades la molaha a pašluvas leha, hoj amen lestar te el čhave.”

³³ Odi rat dine te pijel le dades mol. Palis geľa ke leste e phureder a pašliľa leha. Ale ov aňi na džanelas, kana peske pašliľa a kana odgeľa.

³⁴ Pre aver džives e phureder phenda la ternederake: “Dikh, me imar sućom le dadeha idž. Av, das les the kadi rat te pijel mol a pašluveha tu leha akanake, hoj te el amen lestar ćhave.” ³⁵ Avke dine te pijel odi rat peskere dades mol, pašliľa peske paš leste e terneder ćhaj a suća leha. Ov the avke mek na džanelas, kana ke leste geľa a kana odgeľa.

³⁶ Avke soduj pheňa aćhile khabne peskere dadestar le Lotostar. ³⁷ La phurederake uliľa ćhavo, saveske diňa nav Moab. Ov hin o prapapus adadživeseskere Moabćanenge. ³⁸ The la ternederake uliľa ćhavo a diňa les nav Ben-Ammi. Ov hin o prapapus adadživeseskere Ammonćanenge.

20

E Sara ko Abimelech

¹ Odarik o Abraham džalas andre pušta Negev. Zaaćhađa pes maćkar o Kadeš the Šur a varesavo ćasos aćhila andro Gerar. ² O Abraham akor pal peskeri romňi Sara vakereľas: “Kadi hiňi miri pheň.” Akor o Gerariko kralis, o Abimelech, bićhađa pal e Sara a iľa peske la.

³ Sar o Abimelech raći sovelas, o Del andro suno avľa ke leste a phenda leske: “Tu ćaćes mereha, bo iľal tuke romňa, sava hin rom.”

⁴ Ale le Abimelech mek laha na sas nič a phenda: “Rajeja, ći murdares the le ćaćipnaskere manušen? ⁵ Ći mange ov korkoro

na phendā: ‘Kadi hin miri pheñ?’ Se the oj mange phendā: ‘Kada hin miro phral.’ Me na džanavas nisostar, mire vasta hine žuže.”

⁶ O Del leske phendā andro suno: “Me olestar džanav, hoj tu na kamlal nič nalačo te kerel, a vašoda tuke na domuklōm, hoj pes latar te chudes a kaleha te keres binos anglal ma.

⁷ De pale la romña lakere romeske, bo ov hin prorokos. Ov pes vaš tu privakerela, hoj te džives. Sar la na deha pale, phenav tuke, čačes mereha savore tire manušenca.”

⁸ Palis o Abimelech sig tosara uštīla a vičinda savore peskere uradņiken. Sar lenge vakerelas savoro, so pes ačhīla, igen predarandīle. ⁹ O Abimelech vičinda le Abraham a phendā leske:

“S’oda tu amenge kerdal? So tuke kerdōm ajsō nalačo, hoj andal pre mande the pre miro krališagos ajsō baro binos? Kerdal mange vareso, so na majindal te kerel!” ¹⁰ O Abimelech mek phučla le Abrahamostar: “So tuke avla pre godi kavke pes te likerel?”

¹¹ O Abraham odphendā: “Phendōm mange: ‘Pre kada than čačes nane dar anglo Del a vaš miri romņi man murdarena.’ ¹² Ale oj mange hiņi čačes pheñ, bo hiņi mire dadeskeri čhaj, ale nane mira dakeri, vašoda oj ačhīla miri romņi. ¹³ Sar man o Del bičhađa avri andral le dadeskero kher andre aver phuv, me lake akor phendōm: ‘Te man kames, akor phen všadzik, kaj džaha, hoj som tuke phral.’ ”

¹⁴ Palis iła o Abimelech le bakren, le gumņen, le otroken the le služken a diņa len le Abrahamoske. Diņa leske pale the leskera romña

la Sara. ¹⁵ O Abimelech leske phenda: “Dikh, anglal tute hin miri phuv, beš tuke, kaj ča tu kames.” ¹⁶ A la Sarake phenda: “Tire phraleske diňom ezeros (1 000) rup, hoj te sprindžaren savore, hoj tu na kerđal nič nalačo.”

¹⁷ Palis o Abraham pes mangelas ko Del a o Del sastarda le Abimelech, leskera romňa the le služken, hoj len te el pale o čhave. ¹⁸ Bo vaš e Sara, le Abrahamoskeri romňi, o RAJ phandla dojekha džuvlakero dživipen andre le Abimelechoskero kher, hoj te na el len čhave.

21

Sar o Izak uliła

¹ O RAJ sas ke Sara lačhejileskero a dolikerđa peskero lav, so la diňa. ² E Sara ačila khabňi a diňa le Abraham čhavores andre leskero phuripen andre oda časos, pal savo leske o Del phenda. ³ O Abraham diňa nav Izak peskere čhaske, savo uliła (narodzinda pes) la Sarake, ⁴ a pro ochtoto džives o Abraham občinda peskere čhas le Izak avke, sar leske phenda o Del. ⁵ Le Abrahamoske sas šel (100) berš, sar leske uliła o Izak. ⁶ Akor e Sara phenda: “O Del kerđa, hoj te asav, a sako, ko pal oda šunela, asala.” ⁷ A mek phenda: “Ko phendaahas le Abrahamoske, hoj e Sara mek dela te pijel andral e kolin le čhaven? A the avke les diňom čhavores andre leskero phuripen.” ⁸ Andre oda džives, sar o čavoro barila avri avke, hoj na mušinelas imar e daj les te del te pijel, o Abraham kerđa bari hoscina.

E Hagar bičhađi het

⁹ Sar e Sara dikhla, hoj o čavoro, savo ulila le Abrahamoske la Hagaratar, savi sas Egiptanka, asalas lakere čavorestar. ¹⁰ Phenda le Abrahamoske: “Trade avri ola služka the lakere čas, bo o čavoro kala služkero naši chudel nič ole barvalpnastar, so hin mire časkero le Izakoskero.” ¹¹ Le Abraham kada igen zadukhandila andro jilo, bo o Izmael sas leskero čavo. ¹² O Del phenda le Abrahamoske: “Ma phager tuke o šero upral o čavo aňi upral e služka. Šun la Sara andre savoreste, so tuke phenda, bo prekal o Izak avena o čave, pal save tuke phedom. ¹³ The la služkake častar kerava baro narodos, bo the ov hino tiro čavo.”

¹⁴ Sig tosara o Abraham ila o chaben the o cipuno gonoro le paňeha a diňa oda la Hagarake. Thoda lake le čas pro dumo a premukla la. Oj odgeľa a phirelas upre tele pal e pušta Beer-Šeba.

¹⁵ Sar imar lake dogeľa o paňi andral o cipuno gonoro, thoda le čas tel jekh krakos. ¹⁶ Geľa lestar dureder te bešel ajse šel (100) metri a phenda peske: “Našti dikhav pre oda, sar mange merel o čavoro.” Sar ode bešelas, chudla zorales te rovel.

¹⁷ Ale o Del šunda le čavoreskero hangos a le Devleskero aňjelos vičinda andral o ņebos pre Hagar a phenda lake: “So hin tute, Hagar? Ma dara tut, bo o Del šunda tire čas, sar rovel ode, kaj hino. ¹⁸ Ušti, le le čavores a liker les zorales andro vasta, bo kerava lestar baro narodos.” ¹⁹ Androda o Del lake phundrađa o jakha a oj dikhla e chaňig. Avke geľa te pherarel o cipuno gonoro le paňeha a diňa te pijel peskere

čas. ²⁰ O Del sas le čhavoreha, sar barolas avri. Bešelas pre pušta a sas lestar lukostrelcos. ²¹ Sar bešelas pre pušta Paran, ila leske e daj romña andral o Egipt.

Le Abrahamoskeri zmluva le Abimelechoha

²² Andre oda časos o Abimelech the o velitelis Pichol, savo lidžalas leskere slugaden, phende le Abrahamoske: “O Del hin tuha andre savoreste, so keres. ²³ Vašoda le kade vera pro Del, hoj na thoveha manca avri, aňi ole dženeha, ko avela pal ma, aňi mire potomkenca. A sar me man pačivalones likerdom ke tu, avke the tu pes likeraha ke mande andre phuv, kaj sal cudzincos.”

²⁴ Avke o Abraham phenda: “Lav vera.”

²⁵ Palis o Abraham phenda le Abimelechoske: “Tire sluhi peske zaile jekh miri chaňig.”

²⁶ “Na džanav, ko oda kerđa,” odphenda leske o Abimelech. “Se aňi tu mange pal oda na phenda a mekča adadžives pal oda šundom.”

²⁷ Akor o Abraham ila le bakren the le gurnen, diňa len le Abimelechoske a sodujdene phandle peha e zmluva. ²⁸ Palis o Abraham ila ehta bakren peskere stadostar. ²⁹ O Abimelech lestar phučla: “So kames te sikavel ole ehta bakrenca, so thoda pre sera?”

³⁰ “Le tuke mandar kale ehta bakren sar svedectvo, hoj me kopalindom avri e chaňig,” odphenda leske. ³¹ A vašoda pes oda than vičinel Beer-Šeba, bo sodujdene ode phandle vera.

³² Palis, sar peha phandle e zmluva andre Beer-Šeba, o Abimelech the leskero velitelis o Pichol gele pale andre Filištiniko phuv. ³³ O

Abraham sadzindā andre Beer-Šeba stromos tamariška a lašarelas ode le RAJES, le Devles, savo hino pro furt. ³⁴ O Abraham but dživelas andre Filištiniko phuv.

22

O Abraham džal te obetinel le Izak

¹ Pal varesavo časos o Del probalinelas (skušinelas) le Abraham a phendā leske: “Abraham!”

“Kade som,” odphendā.

² “Le tire jekhore čhas le Izak, saves igen kames, a dža andre phuv Morija,” phendā o Del. “Ode les obetin sar labardī obeta pro verchos, pal savo tuke phenava.”

³ O Abraham sig tosara thođa o sedlos pro somaris a iľa peha duje sluhēn the peskere čhas le Izak. Sar kerelas o štipki pre labardī obeta, džalas pro than, pre savo leske phendā o Del.

⁴ Pro trito džives o Abraham dural dikhľa pre oda than. ⁵ Phendā peskere sluhenge: “Ačhen kade le somariha. Me džava ode le čhavoreha, lašaraha le Devles a avaha pale ke tumende.”

⁶ O Abraham iľa kašta pre labardī obeta a thođa len pre peskero čhavo Izak. Ov korkoro lidžalas e jag the e čhuri. Sar avke džanas jekhetane, ⁷ o Izak phendā peskere dadeske le Abrahamoske: “Dado!”

“So kames, čhavoro miro?” odphendā o Abraham.

“Dikh, e jag the o kašta hine kade, ale kaj hin o bakroro pre labardī obeta?” phučľa o Izak.

⁸ O Abraham leske phendã: “Čhavoro miro, o Del peske arakhela bakrores pre labardi obeta.” Avke džanas sodujdžene dureder.

⁹ Sar imar avle pre oda than, pal savo leske o Del phendã, o Abraham ačhađa oltaris a rakinda upre o kašta. Sphandla peskere čhas le Izak a thoda les pro oltaris, pro kašta. ¹⁰ Palis o Abraham iła andro vast e čhuri, hoj te murdarel le čhas. ¹¹ Akor andral o ņebos pre leste vičinda o aňjelos le RAJESKERO: “Abraham, Abraham!”

“Kade som,” ov odphendã.

¹² “Zaačh!” phendã leske o aňjelos. “Ma thov pre leste o vast! Ma ker leske nič! Akana džanav, hoj tut daras le Devlestar, bo mange na sajindał te del aňi peskere jekhore čhas.”

¹³ Sar o Abraham pes obdikhla, dikhla andro kraki bakres zachudle le rohenca. O Abraham gela, iła le bakres a obetinda les vaš peskero čhavo sar labardi obeta. ¹⁴ O Abraham ole thaneske diňa nav “O RAJ pes starinela.” Avke dži akana pes vakerel: “Pro verchos le RAJESKERO pes starinela.”

¹⁵ Le RAJESKERO aňjelos pale vičinda andral o ņebos pro Abraham ¹⁶ a phendã: “Vašoda, hoj oda kerdal a na sajindał mange peskere jekhore čhas, lav vera korkoro pre peste, phenel o RAJ: ¹⁷ Čačes tut požehňinava a dava tut ajci igen but potomken sar o čercheňa pro ņebos the sar e poši pro moroskero brehos; on ņerinena (zvitazinena) upral peskere ņeprijatela ¹⁸ a prekal tiro čhavo ena požehňimen savore narodi pre phuv, bo šundał miro lav.”

¹⁹ Palis o Abraham geľa pale ke peskere sluhi a savore jekhetane gele andre Beer-Šeba, kaj ov bešelas.

Le Nachoriskere čhave

²⁰ Pal varesavo časos le Abrahamoske pes phenda, hoj e Milka, le Nachoriskeri romňi, imar hiňi daj. Ulile lake ochto čhave: ²¹ O ešebno (peršo) sas o Uc, leskero phral o Buz the o Kemu-el, savo sas dad le Aramoske, ²² palis o Kesed, o Chazo, o Pildaš, o Jidlaf the o Betuel. ²³ O Betuel sas dad la Rebekake. Kale ochto čhaven anda pro svetos e Milka le Abrahamoskere phraleske, le Nachoriske. ²⁴ Sas les the romňi-služka e Reuma. Lake ulila o Tebach, o Gacham, o Tachaš the o Maachah.

23

La Sarakero meriben

¹ E Sara dživelas šel the bišuefta (127) berš. ² Muľa andre Kirjat-Arba, so hin o foros Hebron andro Kanaan. O Abraham geľa andre bari žala te rovel pal late.

³ Palis uštıla peskera muľa romňatar a phenda le Chetitanenge: ⁴ “Me som maškar tumende ča cudzincos, savo avlom kade te bešel. Mangav tumen, den man prekal e famelija hroboskero than, kaj šaj parunav mira romňa.”

⁵ O Chetitana phende le Abrahamoske: ⁶ “Šun amen, rajeja. Tu sal prekal amende sar le Devleskero princos! Parun tira romňa la Sara andre nekfeder amaro hrobos. Ňiko amendar tut na zaachavela, te andre leskero hroboskero than parunes peskera muľa.”

⁷ Avke o Abraham uštila upre a bandila anglo manuša andral odi phuv, anglo Chetitana, a phenda: ⁸ “Te tumen domuken, hoj mira romňa te parunav kade, ta akor šunen man avri a privakeren pes vaš ma ko Efron, savo hin le Cochariskero čhavo. ⁹ Mi bikenel mange anglal tumende prekal famelijakero hrobos e jaskiňa Machpela, so hiňi pro agor leskera maľatar, vaš ajci rup, keci mola.”

¹⁰ O Efron akor bešelas maškar o Chetitana a ov phenda le Abrahamoske anglal savore Chetitana, save avle paš e foroskeri brana: ¹¹ “Na avke, rajeja miro! Šun man! E maľa tuke dav the e jaskiňa, so hiňi pre late. Dav tuke la anglal mire manuša. Parun ode tira romňa.”

¹² O Abraham pale bandila anglo Chetitana ¹³ a phenda le Efronoske anglal lende: “Šun avri ešeb (peršo) man. Vaš e maľa tuke počinava ajci, keci mol rup. Le mandar oda, hoj te šaj ode parunav mira romňa.”

¹⁴ O Efron odphenda le Abrahamoske: ¹⁵ “Šun tu man, rajeja miro! E phuv mol štar šel (400) rupune. So hin oda prekal amende? Ča dža, parun tuke tira romňa.”

¹⁶ O Abraham priila oda, so phenda o Efron, a počinda leske štar šel rupune. Thoda o rup pre vaha anglo Chetitana, avke sar o manuša furt maškar peste bikenenas. Diňa ajci, keci angle lende phenda, hoj dela.

¹⁷ Avke o Abraham cinda le Efronoskeri maľa Machpela paš o Mamre. Cinda e maľa le stromenca the e jaskiňa pre late. ¹⁸ O Abraham

preiła odi phuv anglo Chetitana, save pes zgele paš e brana le foroskeri.

¹⁹ Paľis o Abraham parunđa peskera romňa la Sara andre jaskiňa pre maľa Machpela paš o Hebron, paš o Mamre andre phuv Kanaan.

²⁰ Avke preiła o Abraham le Chetitanendar e maľa la jaskiňaha, hoj les te el e than, kaj te parunel la famelija.

24

O Izak the e Rebeka

¹ O Abraham sas imar phuro, sas leske igen but berš a o RAJ les andre savoreste požehňinelas.

² O Abraham phenđa peskere nekphuredere sluhasko, saveske diňa te lidžal calo peskero barvalipen: “Thov tiro vast pre mire čanga! ³ Le vera andro nav le RAJESKERO, savo hino Del pro ňebos the pre phuv, hoj na leha mire čhaske romňa le čhajendar andral o kmeňos Kanaan, maškar save bešav. ⁴ Ale džaha andre miri phuv ke miri famelija a odarik leha romňa mire čhaske le Izakoske.” ⁵ O sluhasko leske odphendā:

“A te odi džuvľi na kamela te avel manca andre kadi phuv? Akor mušnav te lidžal tire čhas andre odi phuv, khatar tu avľal avri?” ⁶ O Abraham leske phendā:

“Na! Ma lidža mire čhas ode! ⁷ O RAJ, o Del le ňeboskero, man iľa avri andral o kher mire dadeskero, mira phuvatar, kaj ulilom, a diňa man vera: ‘Kadi phuv dava tire potomkenge.’ Ov bičhavela anglal tu peskere aňjelos, hoj odarik tu te les avri romňa mire čhaske. ⁸ Te odi džuvľi tuha na kamela te avel, kala veraha imar na aveha phandlo, ča mire

čas ode pale ma lidža!”⁹ Akor o sluhas thoda o vast pro čanga peskere rajeske le Abrahamoske a phandľa leha vera.

¹⁰ Avke o sluhas ila andral peskere rajeskero stados deše řaven a ila mek but lače dari peskere rajestar a geľa het. Avke geľa andro Aram-Naharajim andro foros le Nachoriskero.

¹¹ A mukľa le řaven te pašlol anglo foros paš e chařig. Oda sas ke račate, andre ajso časos, kana o džuvľa peske furt džanas te cirdel paři,

¹² O sluhas phendľa: “Ó, RAJEJA, o Del mire rajeskero le Abrahamoskero! De, hoj adadžives te doperel sa mištes, a presikav o lačhipen mire rajeske le Abrahamoske. ¹³ Dikh, me ačhav kade paš e chařig a o čhaja le foroskere aven peske te cirdel o paři. ¹⁴ Te phenava jekhake olendar:

‘De man te pijel andral o džbanos paři,’ a oj odphenela: ‘Le, pi! Me dava the tire řaven te pijel,’ ta mi el oj odi, sava kidňal avri tire služobňikoske le Izakoske. Pal oda džanava, hoj presikaďal o lačhejileskeriben mire rajeske.”

¹⁵ Mek aři oda na dophendľa a dikhľa, sar avelas e Rebeka le džbanoha pro phiko. Oj sas e čhaj le Betueliske, savo sas o čhavo le Abrahamoskere phraleske le Nachoriske the la Milkake. ¹⁶ E Rebeka sas igen šukar čhaj a mek na sas la nič le muršeha. Geľa tele paš o paři te pherarel peske o džbanos. Sar pes odarik visarelas pale, ¹⁷ o sluhas denašelas ke late a phendľa: “De man te pijel sikra paři andral tiro džbanos!” ¹⁸ Oj takoj ila tele o džbanos le paňeha a diňa les te pijel.

¹⁹ Sar les imar diňa te pijel, phendľa: “Dava the tire řaven ajci paři, keci pijena.” ²⁰ Avke geľa

sigo te čhivel avri o pañi andral o džbanos andro žlabos a denašelas pale ke chañig te cirdel pañi, hoj te pijen savore leskere řavi. ²¹ Ov pre late cichones dikhelas, hoj te rozprindžarel, ři o RAJ diña leskere dromeske e bach, vaj na.

²² Sar o řavi imar pile, o sluhas iľa avri igen dragane veci: E dragaņi somnakuņi angrusi lake thođa andro nakh a thođa pre lakere vasta duj bare somnakune naramki. ²³ Phučľa latar: “Phen mange, kaskeri sal tu řhaj? Hin varesavo than andre tire dadeskero kher, kaj ačhilamas te presovel?” ²⁴ Odphenda leske: “Som e řhaj le Betueliskeri, savo hin o řhavo le Nachoriske the la Milkake.” ²⁵ Mek phenda: “Hin amen but phusa the chaben a the than pro soviben.” ²⁶ O murš bandiľa tele dži ke phuv anglo RAJ ²⁷ a phenda: “Mi el lařardo o RAJ, o Del mire rajeskero le Abrahamoskero, savo dolikerel o lav a na preačhila te presikavel peskero lačhejileskeriben mire rajeske. O RAJ man anda andro kher ke famelija mire rajeskeri.” ²⁸ Palis odi řhaj denařla andro kher peskera dakero a rozvakerđa savorenge savoro, so pes ačhila. ²⁹ La Rebeke sas phral o Laban. Ov denašelas ko murš pař e chañig, ³⁰ bo dikhľa e angrusi andro nakh the o lancici pro vasta peskera pheņake a řunda la te vakerel, so lake o murš phenda. Avľa ko murš, savo mek ačhelas pař o řavi pař e chañig, ³¹ a phenda: “Soske ačhes avri, tu, savo sal požehņimen le RAJESTAR? Av manca! Me imar pririchtindom o than prekal tu the prekal o řavi.”

³² Avke o murš geľa andro kher a o Laban iľa

tele pal o řavi savore veci, so sas pre lende a diřa len phusa the chaben. A le sluhasko the leskere murřenge diřa paři te thovel (te morel) o pindre. ³³ Ale sar anglal leste thořa o chaben, phendā: “Me na chava, medik na phenava, soske avřom.” O Laban phendā: “Vaker!” ³⁴ Avke chudřa te vakerel: “Me som le Abrahamoskero sluhasko. ³⁵ O RAJ igen bares pořehřindā mire rajes, vařoda hino barvalo. Diřa les bakre the gurumřa, rup the somnakaj, sluhē the sluřken, řaven the somaren. ³⁶ Sar sas miri rajeskeri romři e Sara imar phuri, uliřa lake murřoro a miro raj leske diřa savoro, so les hin. ³⁷ Miro raj man phandřa kala veraha: ‘Na leha mire řhaske romřa le řhajendar andral kadi phuv Kanaan. ³⁸ Ale dřa andro kher mire dadeskero a an prekal miro řhavo romřa andral miri famelija.’ ³⁹ Palis phuřřom mire rajestar: ‘So te odi dřuvři na kamela te avel manca?’ ⁴⁰ Phendā mange: ‘O RAJ, anglal kaste dřivav pařivalones, biřhavela peskere aņjelos tuha, hoj tiro drom te el bachtalo a te anes mire řhaske romřa andral miri dadeskeri famelija. ⁴¹ Kada hin řa jekh drom, prekal savo řaj aves premuklo mira veratar a oda avke: Sar dřaha ke miri famelija a te on tuke la na dena.’ ⁴² Sar avřom adadřives pař e řaņig, phendom: ‘Ó, RAJEJA, o Del mire rajeskero le Abrahamoskero, mangav tut, de man bach andre oda, so dřav te kerel! ⁴³ Dikh, som pař e řaņig. Sar avela e řhaj te cirdel o paři, phenava lake: “De man te pijel sikra paři andral o dřbanos,” ⁴⁴ a te oj phenela: “Le, pi! Me dava the tire řaven te pijel,” mi el oj odi

romňi, sava peske o RAJ kidňa avri prekal miro rajeskero čhavo.’ ⁴⁵ Mek aňi oda na dophendom a imar avelas e Rebeka le džbanoha pro phiko ke chaňig. Sar peske cirdňa o paňi, phendom lake: ‘Mangav tut, de man te pijel paňi!’ ⁴⁶ Oj sigo ila tele o džbanos pal o phiko a phenda: ‘Le, pi! Dava the tire řaven te pijel!’ ⁴⁷ Palis latar phučlom: ‘Kaskeri sal tu čhaj?’ Oj odphenda: ‘Miro dad hin o Betuel, o čhavo le Nachoriske the la Milkake.’ Palis lake prithodom andro nakh e angrusi the pro vasta o naramki. ⁴⁸ Bandilom pro khoča anglo RAJ a lařaravas le RAJES, savo hin o Del miro rajeskero le Abrahamoskero, bo lidžalas man pal o lačo drom ke famelija mire rajeskeri, hoj te anav lenger a čha prekal leskero čhavo. ⁴⁹ Akana phenen, či kamen mire rajeske te presikavel o jileskeriben the e pačiv. Te na, ta phenen mange a visarava man pale.” ⁵⁰ O Laban the o Betuel odphende: “Te hin kada le RAJESTAR, so amen šaj phenas? ⁵¹ Dikh, kade hiňi e Rebeka. Le la a džã! Mi ačhel romňi tire rajeskere čhaske, avke sar oda phenda o RAJ.” ⁵² Sar oda šunda o sluhã le Abrahamoskero, bandila anglo RAJ džã pre phuv. ⁵³ Palis ilã avri rupune a somnakune řperki the gada a diňa len la Rebekake. Diňa tiř o dragane dari lakere phrales the lakera da. ⁵⁴ Palis o sluhã le murřenca, save sas leha, chanas the pijenas a ačhile ode te presovel. Sar tosara uřtile, o sluhã phenda: “Muken man, mi džãv pale ke miro raj.” ⁵⁵ Ale la Rebekakero phral the e daj leske phende: “Mi ačhel e Rebeka mek amenca ajse deř dživesa a palis šaj džãl.” ⁵⁶ O sluhã lenge odphenda:

“Ma zlikeren man, te imar o RAJ požehňinda miro drom. Muken man, mi džav pale ke miro raj.” ⁵⁷ On leske odphende: “Vičinas la a šunaha, so oj phenela.” ⁵⁸ Vičinde la Rebeka a phučle latar: “Kames akana te džal het kale muršeha?” Oj odphenda: “He, džava.”

⁵⁹ Akor mukle te džal peskera pheňa la Rebeka the la služka, savi la bararelas avri, the le Abrahamoskere sluhas peskere muršenca. ⁶⁰ Požehňinde la Rebeka a phende lake: “Pheňe amari, av daj le čhavage ezera-ezerenge a tire potomki mi prelen o fori peskere nepřijatělengē!” ⁶¹ E Rebeka the o služki pes pririchtinde a gele te bešel pro řavi, hoj te džan ole muršeha. Avke o sluhas iľa la Rebeka a džanas het.

O Izak peske lel la Rebeka

⁶² O Izak avelas pale khatar e chaňig Beer-Lachaj-Roi a bešelas pre puřta Negev. ⁶³ Ke račate, sar pes o Izak geľa te predžal pre maľa, obdikhľa pes a dikhľa, sar aven o řavi. ⁶⁴ The e Rebeka dikhľa le Izak. Geľa tele pal e řava ⁶⁵ a phučľa le sluhastar: “Ko hin oda murř, savo predžal prekal e maľa a savo avel ke amende?” O sluhas odphenda: “Oda hin miro raj.” Akor oj iľa o khosno a garuđa o muj.

⁶⁶ Palis o sluhas chudľa le Izakoske te vakerel pal savoro, so kerđa. ⁶⁷ Avke o Izak ligenda la Rebeka andro stanos la Sarakero peskera dakero a iľa peske la romňake. O Izak kamelas la Rebeka a arakhľa andre late o smirom pal o meriben peskera dakero.

25

Le Abrahamskere aver čhave

¹ O Abraham peske iľa dujtona romňa, savi pes vičinelas Ketura. ² Oj les diňa čhaven le Zimran, Jokšan, Medan, Midijan, Jišbak the le Šuach. ³ Le Jokšan sas duj čhave, o Šebah the o Dedan. Le Dedanskere čhave sas o Aššurim, o Letušim the o Leummim. ⁴ Le Midijanskere čhave sas o Efah, o Efer, o Chanoch, o Abidas the o Eldaah. Savore kala sas la Keturakere čhave.

⁵ O Abraham diňa savoro peskero barvalipen le Izakoske. ⁶ Ale le čhvenge, save les sas le romňenca-služobničkenca, diňa dari, a mek sar dživelas, bičhaďa len het peskere čhastar le Izakostar andre phuv pro vichodos.

Le Abrahamskero meriben

⁷⁻⁸ O Abraham muľa andre šukar lačhe phuripnaskere berša, sar leške sas šel the eftavardeš the pandž (175) berš. Sas parumen a geľa paš peskere phure dada, save mule. ⁹ Leskere čhave o Izak the o Izmael les parunde pašes paš o Mamre andre jaskiňa Machpela pre le Efronoskeri maľa. O Efron sas o čhavo le Chetitoskero le Cochariskero. ¹⁰ Odi maľa cinda o Abraham le Chetitanendar a ode sas parumen o Abraham paš peskeri romňi Sara. ¹¹ Pal o meriben le Abrahamskero, o Del požehňinda leskere čhas le Izak. O Izak bešelas paš e chaňig Beer-Lachaj-Roi.

Le Izmaeloskere čhave

¹² Kada hin o rodokmeňos le Izmaeloskero le Abrahamskero čhaskero:

O Izmael sas čhavo le Abrahamoskero la Hagaratar, savi sas la Sarakeri služka andral o Egipt.

¹³ Kala hine o nava le Izmaeloskere čhavengere pal o nava the kmeňi: Le Izmaeloskero ešebno (peršo) čhavo sas o Nebajot, palis o Kedar, o Adbeel, o Mibsam ¹⁴ o Mišmas, o Dumah, o Massas ¹⁵ o Chadad, o Temas, o Jetur, o Nafiš the o Kedemah. ¹⁶ Kala hine le Izmaeloskere čhave. On sas upral o dešuduj (12) kmeňi a pal lende dine o nava le gavenge the thanenge, kaj bešenas. ¹⁷ Le Izmaeloske sas šel the tranda the ehta (137) berš, sar mula a gela paš peskere phure dada, save mule. ¹⁸ Leskere čhavengere čhave bešenas la Chavilatar dži ko Šur, pašes paš o Egipt, sar pes džal ke Asirija. Bešenas avri savore peskere phralendar pro vichodos.

O Ezav the o Jakob

¹⁹ Kada hin o rodokmeňos le Abrahamoskero čhaskero le Izakoskero:

Le Abrahamoske ulila o Izak. ²⁰ Sar sas le Izakoske saranda (40) berš, ila peske la Rebeka romňake. E Rebeka sas e čhaj le Aramejoskeri le Betueliskeri andral e phuv Paddan-Aram a sas pheň le Aramejoskeri le Labanoskeri.

²¹ O Izak mangelas le RAJES vaš peskeri romňi, bo našti la sas čhave. Avke o RAJ les šunđa avri a leskeri romňi e Rebeka ačhila khabňi. ²² Sar o čhave andro per jekh avres ispidenas, phenda: “Oda, so hin kada?” Vašoda pes gela te phučel le RAJESTAR.

²³ O RAJ lake phenda:

“Andre tute hin duj narodi,
ale kala duj narodi pes roždžana.
Jekh lendar ela zoraleder sar oda dujto
a o terneder ela upral o phureder.”

²⁴ Sar avľa pre late o časos, ulile lake duj čhave. ²⁵ O ešebno, savo uliľa, sas lole balengero a calo zabarardo sar kožuchos, avke dine leske nav Ezav. ²⁶ Palis, sar uliľa leskero phral, chudelas le Ezavoskeri peta, vašoda leske dine nav Jakob. Le Izakoske sas šovardeš (60) berš, sar ulile.

O Ezav bikenel peskero pravos

²⁷ O muršora barile avri a o Ezav sas baro lovcos, savo rado džalas avri pre maľa, ale o Jakob sas cicho murš, savo radeder ačhelas khere. ²⁸ O Izak kamelas radeder le Ezav, bo anelas leske te chal la džvirinatar, sava murdarelas, ale e Rebeka kamelas buter le Jakob.

²⁹ Jekh džives, sar o Jakob tavelas chaben, o Ezav avľa ke leste bokhalo pal e maľa ³⁰ a phenda le Jakoboske: “Som bokhalo dži pro meriben! De man ole lole chabenestar!” Kavke chudľa o Ezav aver nav: Edom*.

³¹ O Jakob phenda: “Ale ešeb mange biken peskero pravos, so tut hin sar ešebne čas!”

³² “Mištes!” odphenda o Ezav. “Se the avke maj merava! Pre soste mange hin kada pravos?”

³³ O Jakob leske phenda: “Le akana angle ma vera.” Avke o Ezav iľa pre peste vera a bikenda peskero pravos, so les sas sar ešebne čas.

³⁴ O Jakob palis diňa le Ezav maro the tađi šošovica. Ov čala a piľa. Palis ušřiľa a geľa het.

---

* **25:30** Oda hin Lolo.

Kavke o Ezav na likerelas vaš ņisoske peskero pravos, so les sas sar ešebne čhas.

26

O Izak the o Abimelech

¹ Andre odi phuv avla bokh, ale na ajsi, savi sas andro časos le Abrahamoskero. O Izak geľa te bešel andre phuv Gerar ko Filištíniko kralis Abimelech. ² O RAJ pes leske sikađa a phendă: “Ma dža andro Egipt. Ačh andre odi phuv, pal savi tuke phenava. ³ Beš ode sar cudzincos a me avava tuha a požehņinava tut. Tuke the tire čhavengere čhavenge dava savore kala phuva. Kavke dolikerava e vera, saveha man phandlom tire dadeha le Abrahamoha: ⁴ ‘Kerava tire potomken ajci but sar ņeboskere čercheňa a dava lenge savore kala phuva. Prekal tire čhave ena savore narodi pre phuv požehņimen.’ ⁵ Bo o Abraham man šunelas a dolikerelas savore mire prikazaňja a zakoni, so leske phendom a diňom avri.” ⁶ Avke o Izak ačhiľa te dživel andro foros Gerar.

⁷ Sar o murša odarik phučenas pal leskeri romňi, phendă: “Oj hiňi miri pheň.” Ov daralas te phenel, hoj leske hiňi romňi, bo andre peste gondolinelas: “Kala murša adarik man šaj murdaren, bo e Rebeka hiňi igen šukar.”

⁸ Sar imar ode dživelas buter časos, jekhvar o Filištíniko kralis o Abimelech dikhľa avri prekal e oblaka, sar pes chudenas o Izak la Rebekaha. ⁹ Avke o Abimelech vičindă peske le Izak a phendă leske: “Oj mušinel te el tiri romňi! Soske mange phendal, hoj hiňi tiri pheň?”

O Izak odphenda: “Phendom oda vašoda, hoj te na avav murdardo vaš late.”

¹⁰ “So tu amenge kerđal?” phenda o Abimelech. “Imar ča sikra chibalinelas a varesavo murš pašlilahas tira romňaha. Kaleha amen andalas andro baro binos!” ¹¹ Avke o Abimelech phenda savore manušenge: “Te kerela vareko vareso kale muršeske the leskera romňake, oda čačes mušinela te merel!”

O vesekeđšagi vaš o chaňiga

¹² O Izak chudľa andre odi phuv te sadzinel a andre oda berš o ulipen sas šelvar buter sar oda, so sadzinda, bo o RAJ les požehňinda. ¹³ Leskero barvalipen mek buter barolas a ačhila lestar igen barvalo murš. ¹⁴ Sas les but stadi bakre the gurumňa, the igen but sluhi. Vašoda les o Filištinci našťi avri ačhenas. ¹⁵ Avke o Filištinci začhide la pošaha savore chaňiga, so kopalinde avri o sluhi, sar mek dživelas le Izakoskero dad o Abraham.

¹⁶ Akor o Abimelech phenda le Izakoske: “Dža het amendar, bo sal zoraleder sar amen!”

¹⁷ Avke o Izak odarik geľa het andre Gerariko dolina, kaj pes palis rozthođa a ačhila ode te bešel. ¹⁸ O Izak pale kopalinda avri o chaňiga peskere dadeskere, so o Filištinci začhide pal o meriben le Abrahamoskero, a diňa lenge ola nava, so lenge diňa leskero dad.

¹⁹ Sar le Izakoskere sluhi kopalinenas andre Gerariko phuv, arakhle chaňig lačhe paňeha. ²⁰ Ale o Gerarike pastjera pes vesekedinenas le Izakoskere pastjerenca a vakerenas: “Oda hin amaro paňi!” Vašoda pes odi chaňig

vičinel Esek, so hin Vesekeđišagos, bo pes lenca vesekeđinenas. ²¹ Avke kopalinde avri dujto chaňig, ale the vaš odi pes vesekeđinenas, vašoda dine lake nav Sitna*. ²² Sar o Izak odarik odgeľa, kopalinda aver chaňig, vaš savi pes imar na vesekeđinenas, a diňa lake nav Rechobot†. Phenda: “Akana amen o RAJ diňa than, kaj amendar šaj el buter.”

²³ Odarik o Izak geľa te bešel andre Beer-Šeba. ²⁴ Ode o RAJ pes leske sikađa rači a phenda: “Me som Del tire dadeskero le Abrahamoskero. Ma dara tut, bo me som tuha! Prekal miro služobňikos Abraham tut požehňinava a tire potomki ena furt buter.” ²⁵ Ó Izak ode ačhađa o oltaris a lašarelas le RAJES. Palis peske rozthođa o stanos a leskere sluhi ode kopalinde avri aver chaňig.

E zmluva maškar o Izak the Abimelech

²⁶ O Abimelech avľa andral o Gerar peskere godaver muršeha le Achuzzatoha the le Picholoha, savo sas o velitelis le slugadenge, hoj te dikhen le Izak. ²⁷ Akor lenge o Izak phenda: “Soske avľan ke ma, te man našti avri ačhenas a tradňan man het pestar?”

²⁸ Odphende leske: “Amen dikhas, hoj čačes tuha hin o RAJ, a vašoda peske phendam, hoj majindamas peha te phandel bari vera, amen tuha a tu amenca, ²⁹ hoj amenge na kereha nič nalačo, avke sar aňi amen tuke na kerďam nič nalačo. Se presikavahas tuke ča o lačo a

---

* **26:21** Oda hin: Te džal jekh pre aver. † **26:22** Oda hin: Bareder Than

muklam tut te džal andro smirom. Akana pre tu dičhol, hoj sal le RAJESTAR požehñimen.”

³⁰ Palis o Izak lenge kerđa hoscina a on chale a pile. ³¹ Tosara uštile a phandle peha vera. Avke len o Izak mukla, hoj te džan andro smirom.

³² Mek oda džives avle le Izakoskere sluhi a phende leske pal e chañig, so kopalinde avri: “Arakhlam pañi!” ³³ O Izak diña ole pañeske nav Šibeá, so hin “e Vera”. Vašoda pes dží akana vičinel oda foros Beer-Šeba.

O romňa le Ezavoskere

³⁴ Sar sas le Ezavoske saranda (40) berš, iľa peske romňa la Judita, la čha le Chetitoskere le Beerihoskera, the la Basemat, la čha le Chetitoskere Elonoskera. ³⁵ On kerenas ča pharipen le Izakoske the la Rebekake.

27

O Jakob čorel le Ezavoske o požehnañje

¹ Sar o Izak sphuriľa a pro jakha na birinelas te dikhel, vičindľa ke peste peskere phuredere čhas le Ezav a phendľa: “Čhavo miro!” Ov leske odphendľa: “Kade som.” ² Prevakerďa ke leste: “Dikh, som imar phuro a na džanav, kana šaj merav. ³ Le tire veci pro lovos, o tulcos* le lukoha. Dža pre maľa a chude mange vareso. ⁴ Olestar mange ker chaben. Se džanes, so rado chav. An mange oda, hoj te chav, a požehñinava tut sigeder, sar merava.”

⁵ Sar o Izak vakerelas le Ezavoha, e Rebeka oda sa šundľa. Soča o Ezav odgeľa pre maľa, hoj

---

* 27:3 Oda hin o gonoro le šipenca.

vareso te murdarel a te anel, ⁶ e Rebeka phenda le Jakoboske: “Šundom sar tiro dad phenda tire phraleske le Ezavoske: ⁷ ‘An mange olestar, so chudlal, a ker mange oda chaben, so me rado chav. Sar dochava, požehņinava tut anglo RAJ mek sigeder, sar merava.’ ⁸ Vašoda čhavo miro, šun man andre savoreste, so tuke phenava! ⁹ Dža ko stados a an mange odarik duje šukare kozicen. Tire dadeske kerava lendar lačo chaben, so rado chal. ¹⁰ Palis oda lidžaha le dadeske, hoj te chal a te požehņinel tut sigeder, sar merela.” ¹¹ Ale o Jakob phenda peskera dake la Rebekake: “Miro phral o Ezav hino zabarardo, ale me na som. ¹² So te o dad pes mandar kamela te chudel? Palis gondolinela peske pal ma, hoj leha kamav avri te thovel. Kaleha anava pre ma o prekošiben a na o požehnaņje.” ¹³ Ale e daj leske odphenda: “Čhavo miro, oda prekošiben mi perel pre ma! Ča šun man, dža a an mange len.”

¹⁴ Avke ov geļa, anda len peskera dake a oj kerda o lačo chaben, so rado chalas leskero dad. ¹⁵ Palis e Rebeka iļa o gada le phuredere čhastar le Ezavostar, ola nekfeder, so sas ke late, a urda len le ternedere čhaske le Jakoboske. ¹⁶ Le cipenca pal o kozici leske učharda o vasta the e meņ. ¹⁷ Oda chaben, so rado chalas, the o maro, so pekļa, thođa peskere čhaske le Jakoboske andro vast. ¹⁸ Sar geļa ko dad, phenda: “Dado miro!” Ov odphenda: “Kade som. Ko sal tu, čhavo miro?” ¹⁹ O Jakob phenda peskere dadeske: “Me som o Ezav, tiro ešebno (peršo). Kerdom avke, sar mange phendal.

Mangav tut, hazde tut. Beš a cha olestar, so me chudľom. Avke šaj man požehňines.”²⁰ Ale o Izak le čhaske phendā: “Sar šaj avke sig vareso arakhlal, čhavo miro?” Ov odphendā: “O RAJ, tiro Del, mange diňa, hoj te arakhav.”²¹ O Izak phendā le Jakoboske: “Av pašes, čhavo miro. Mi chudav man tutar. Sal tu čačes miro čhavo, o Ezav, abo na?”²² O Jakob geľa paš peskero dad ko Izak, savo pes lestar chudľa a phendā: “O hangos hin le Jakoboskero, ale o vasta hine le Ezavoskere.”²³ Na sprindžardā les, bo leskere vasta sas zabararde sar o vasta leskere phraleskere le Ezavoskere. O Izak les požehňindā²⁴ a phučľa lestar: “Tu sal čačes miro čhavo o Ezav?” Ov odphendā: “Som.”²⁵ Avke leske o Izak phendā: “Pode mange olestar, so chudľal, hoj te chav, čhavo miro, hoj tut te požehňinav.” Diňa leske o chaben a chalas. Andā leske the mol a piľa.²⁶ O dad leske paľis phendā: “Av ke ma, čhavo miro, čumide man!”²⁷ Ov geľa a čumidľa les. Sar zašundā e saga leskere gadendar, požehňindā les a phendā: “Dikh, e saga mire čhaskeri hiňi sar e saga la maľakeri, so požehňindā o RAJ.
²⁸ Mi del tut o Del la ňeboskera rosatar a le phuvakere barvalipnastar, the pherdo zrnos the mol!
²⁹ Mi služinen tuke o narodi a mi bandon anglal tu o kmeňi! Av raj upral peskere phrala a mi bandon anglal tu o čhave tira dakere! Mi el prekošlo oda, ko tut prekošela,

a mi el požehñimen oda, ko tut žehñinela!”

³⁰ Soča o Izak požehñinda le Jakob a ov odgeľa peskere dadestar, avelas pal o lovos leskero phral o Ezav. ³¹ Ov tiš tada chaben, so rado chalas leskero dad, andã leske a phendã: “Dado miro, ušći a cha olestar, so tuke kerđom, avke man šaj požehñines.” ³² Leskero dad o Izak lestar phučľa: “Ko sal?” Ov odphendã: “Me som tiro ešebno čhavo, o Ezav.” ³³ O Izak igen predarandïľa a phučľa: “Akor ko sas oda, ko murdarda la džvirina a andã mange la? Chalom la imar sigeder, sar tu avľal. Požehñindom les a ela požehñimen pro furt.” ³⁴ Sar šunda kada o Ezav, zorales vriskinda a rovimnaha les igen mangelas: “Dado miro, de the man tiro požehnañje!” ³⁵ O Izak phendã: “Tiro phral manca thoda avri a čorda tuke o požehnañje.” ³⁶ O Ezav odphendã: “Se na chudľa ča avke kada nav Jakob. Imar dujtovar manca thoda avri. Angloda mange iľa o pravos sar ešebne čhas a akana mange čorda the o požehnañje.” A mek phučľa: “Prekal ma tut nane imar ñisavo požehnañje?” ³⁷ O Izak leske phendã: “Dikh, čhavo miro, me lestar imar kerđom rajes upral tu a savore leskere phralen leske diñom vaš o sluhi. Diñom leš zrnos the mol. Prekal tu imar našti nič kerav, čhavo miro!” ³⁸ O Ezav phendã le dadeske: “Dado, hin tut ča jekh požehnañje? Joj, dado, mangav tut, požehñin the man!” a zorales zarunda. ³⁹ Leskero dad o Izak leske odphendã: “Dživeha dur le phuvakere barvalipnastar the le ñeboskere brišindestar, so perel pre phuv. ⁴⁰ Dživeha olestar, so murdareha la šablaha, a

aveha sluhas tire phraleske. Ča te pes leske ačhaveha andre, aveha premuklo.”

O Jakob denašel andre aver phuv

⁴¹ Akor o Ezav našti avri ačhelas le Jakob vaš o požehnañje, so les diña o dad. O Ezav peske phenda: “Sar merela miro dad, akor murdarava mire phrales le Jakob.”

⁴² Sar pes e Rebeka došundá, so phenda o Ezav, diña peske te vičinel le čhas le Jakob a phenda leske: “Tiro phral tut kamel te murdarel.

⁴³ Akana, čhavo miro, šun man! Denaš ke miro phral ko Laban andro Charan. ⁴⁴ Ačh ke leste, medik na preačhela e choli tire phraleskeri.

⁴⁵ Sar e choli tire phraleskeri preačhela a bisterela pre oda, so leske kerdal, bičhavava vaš tu, hoj tut te len odarik. Soske tumen te našavel sodujen andre jekh džives?”

⁴⁶ E Rebeka palis phenda le Izakoske: “Džunglila pes mange o dživipen maškar o Chetitanki. Te peske the o Jakob lela romña le Chetitanendar andral kadi phuv, ela mange feder te merel!”

28

O romña prekal o Izakoskere čhave

¹ O Izak peske vičinda le Jakob a požehñinda les. Phenda leske: “Ma le tuke romña andral o Kanaan. ² Dža andre phuv Paddan-Aram, andro kher le Betueliskero, ko dad tira dakero. Ode tuke le avri romña le Labanoskere čhajendar, la dakere phralestar. ³ O Nekzoraleder Del tut mi požehñinel. Mi del tut but čhaven a tire

čhavendar mi en but narodi. ⁴ Mi del le Abrahamoskero požehnaŋje tuke the tire čhavengere čhavage, hoj e phuv, kaj sal cudzincos a so diŋa o Del le Abrahamoske, te el tiri.” ⁵ Palis o Izak bičhađa le Jakob, hoj te džal andre phuv Paddan-Aram. Avke džalas ko Laban, savo sas o čhavo le Aramejoskero le Betueliskero a o phral la Rebekakero, savi sas e daj le Jakoboskeri the le Ezavoskeri.

⁶ O Ezav dikhľa, sar o Izak le Jakob požehňinda a bičhađa andro Paddan-Aram, hoj odarik peske te lel romňa. Ov šunda, hoj leske phenda, sar les požehňinda: “Ma le tuke romňa andral o Kanaan,” ⁷ a dikhľa, hoj o Jakob šunda le dades the la da a geľa andro Paddan-Aram. ⁸ Sar o Ezav avľa pre oda, hoj leskere dadeske le Izakoske nane pre dzeka o Kanaančanki, ⁹ geľa ko Izmael a iľa peske mek avra romňa la Machalata. Oj sas e čhaj le Abrahamoskere čhaske le Izmaeloske a e pheň le Nebajotoske.

Le Jakoboskero suno

¹⁰ O Jakob odgeľa andral e Beer-Šeba a geľa andro Charan. ¹¹ Sar dogeľa pro sentno than, ode presuča, bo imar o kham zagela. Iľa jekh le barendar, pašliľa peske a thoda les tel o šero. ¹² Andro suno dikhľa garadiči (ganki), so dochudenas la phuvatar dži ko ŋebos, a le Devleskere aňjela pal lende phirenas upre the tele. ¹³ Upral leste o RAJ ačhelas a phenda: “Me som o RAJ, o Del tire dadeskero le Abrahamoskero the o Del le Izakoskero. E phuv, pre savi pašlos, dava tuke the tire čhavengere čhavage. ¹⁴ Tire

potomki ena ajci sar o prachos pre phuv a lena furt buter phuva pro zapados, pro vichodos, pro severos the pro juhos. Andre tute the prekal tire čhavengere čhave ena požehñimen savore narodi pre phuv. ¹⁵ Me som tuha a všadzík, kaj ča džaha, na domukava, hoj pes tuke vareso te ačhel, a anava tut pale andre kadi phuv. Na omukava tut, medik na kerava pal o lav, so tut diñom.”

¹⁶ Sar pes o Jakob prekerđa andral o soviben, phenda: “O RAJ čačes hin pre kada than, ale me olestar na džanavas!” ¹⁷ Daralas pes a phenda: “Savi bari dar avel kale thanestar! Nane oda nič aver sar o kher le Devleskero. Mušinel oda te el e ñeboskeri brana.”

¹⁸ O Jakob sig tosara ušćila, ila o bar, so leske sas tel o šero. Ačhađa les sar sentno slupos a upral pro bar čhorelas avri o olejos. ¹⁹ Ole thaneske diña nav Betel. Angloda pes oda than vičinelas Luz.

²⁰ Akor o Jakob diña vera le RAJES: “Te aveha manca, Devla, a te man chrañineha pro drom, pre savo man mukava, te man deha maro the gada, ²¹ a bachtales man visarava pale andro kher mire dadeskero, akor tu, RAJEJA, aveha čačes miro Del. ²² Pre kada than, kaj ačhađom kada bar, tut o manuša lašarena. Savorestar, so man deha, me dava tuke pale o dešto kotor.”

29

O Jakob avel ko Laban

¹ Palis o Jakob džalas dureder le dromeha a avla andre phuv pro vichodos. ² Jekhvareste

dikhla pre mała chaňig, paš savi pašlonas trin bakrengere stadi, bo latar denas te pijel le bakren. O bar pre chaňig sas igen baro. ³ Sar tradle ode savore stadi, ile tele o bar pal e chaňig a dine te pijel le bakren. Palis o bar thode pale pre chaňig.

⁴ O Jakob ke lende prevakerđa: “Khatar san phralale?”

“Amen sam andral e phuv Charan,” odphende.

⁵ “Prindžaren le Nachoriskere čhas le Laban?” phučla lendar o Jakob.

“Prindžaras les,” odphende leske.

⁶ Palis lendar phučla: “Sar leske hin?”

Odphende: “Mištes leske. Dikh, leskeri čhaj e Rachel akana avel le bakrenca.”

⁷ O Jakob phendā: “Hin dur ke rat a nane mek časos te tradel le staden pre jekh than. Den te pijel le bakren a džan len te pasinel.”

⁸ “Našti,” odphende leske, “medik na stradaha savore stadi pre jekh than. Palis laha tele o bar pal e chaňig a daha te pijel le bakren.”

⁹ Androda, sar lenca vakerelas, avelas e Rachel le dadeskere bakrenca, bo oj pasinelas le bakren.

¹⁰ Sar o Jakob dikhla la Rachel le Labanoskere bakrenca, gela te odlel tele o bar pal e chaňig a diňa te pijel peskere bačiskere bakren. ¹¹ Palis o Jakob čumidla la Rachel a zorales zarunda.

¹² O Jakob phendā la Rachelake: “Me som tiri famelija. Miri daj e Rebeka hiňi pheň tire dadeske.” Oj denašelās oda te phenel peskere dadeske.

¹³ Sar o Laban šunda, hoj avla o Jakob, o čhavo leskera pheňakero, denašelās anglal leste

a obchudla les. Čumidla les a ligenda les andre peskero kher. Sar o Jakob leske rozvakerda savoro, so pes ačila, ¹⁴ o Laban leske phenda: “Tu sal čačes jekh rat amenca.” Avke o Jakob ačila ke leste calo čhon.

Le Jakobskere romňija

¹⁵ Palis o Laban phenda le Jakoboske: “So? Ča vaš oda, hoj sal mange famelija, kereha prekal ma ča avke buči? Phen mange, so majinel te el tiro počiniben (odmena)?” ¹⁶ Le Laban sas duj čhaja. E phureder sas e Leja a e terneder e Rachel. ¹⁷ La Leja sas šukar* jakha, ale e Rachel sas latar šukareder.

¹⁸ Le Jakoboske sas e Rachel buter pre dzeka, vašoda phenda le Labanoske: “Vaš tiri terneder čhaj kerava prekal tu efa berš buči.”

¹⁹ “Mištes,” odphenda o Laban, “ela feder, te la dava tuke sar avre muršeske; ačh kade!” ²⁰ Avke o Jakob kerelas buči vaš e Rachel efa berš, ale leske oda dičholas sar ča vajkeci dživesa, bo igen la kamelas.

²¹ Palis o Jakob phenda le Labanoske: “De mange mira romňa, imar avla o časos, hoj te džav ke late.”

²² Avke o Laban vičinda savore manušen odarik a kerdá hoscina. ²³ Ale rači iľa peskera avra čha la Leja, anda la ko Jakob a ov laha pašliľa. ²⁴ O Laban diňa la Lejake la Zilpa, hoj te el lakeri služka.

²⁵ Sar tosara o Jakob dikhla, hoj oda sas e Leja, phenda le Labanoske: “S'oda tu mange kerdal?”

---

* **29:17** Abo: slabe

Či na keravas prekal tu buči vaš e Rachel? Soske manca thodał avri?”

²⁶ O Laban phenda: “Andre amari phuv nane avke, hoj e terneder sigeder džal romeste a palis e phureder. ²⁷ Užar, medik na predžala kada bijavutno kurko la Lejaha. Avke tuke šaj les the la Rachel, te vaš late kereha buči prekal ma mek aver efa berš.”

²⁸ O Jakob kerda avke a užarda, medik na pregela o bijavutno kurko. Palis leske o Laban diňa peskera čha la Rachel romňake. ²⁹ O Laban diňa la Rachelake peskera služka la Bilha. ³⁰ Avke o Jakob pašlila the la Rachelaha. Kamelas la buter sar la Leja a kerelas prekal o Laban mek aver efa berš.

Le Jakobskere ešebne čhave

³¹ Sar o RAJ dikhla, hoj o Jakob na kamelas la Leja, phundrađa andre late o dživipen, ale la Rachel našti ula čhave. ³² E Leja ačila khabňi, ulila lake čavoro a diňa leske nav Ruben†, bo oj phenda: “O RAJ dikhla pre miro pharipen. Akana man imar miro rom kamela.”

³³ Pale ačila khabňi, a sar lake ulila čavoro, phenda: “O RAJ šunda, hoj o rom man na kamel, vašoda mange diňa the kale čhaves.” A diňa leske nav Šimeon‡.

³⁴ Ačila pale khabňi, ulila lake aver čavoro a phenda: “Akana imar miro rom pes likerela paš mande, bo diňom les trine čhaven.” Vašoda leske diňa nav Levi§.

---

† **29:32** Ruben hin: “Dikhen, muršoro.” ‡ **29:33** Šimeon hin: “Ov šunel.” § **29:34** Levi hin: “Te phandel jekhetane.”

³⁵ Palis pale ačhiła khabňi, uliła lake čhavoro a phenda: “Akana imar lašarava le RAJES.” A diňa leske nav Juda*. Palis la preačhiła te el čhave.

30

E Rachel la Lejaha pre peste džan

¹ Sar e Rachel sprindžarda, hoj la našti en čhave, imar našti avri ačhelas peskera pheňa. Phenda le Jakoboske: “De man čhave! Te na, ta merava!”

² O Jakob sas pre Rachel choľamen a vriskinda: “So? Me som o Del, savo likerel tiro dživipen, hoj te na ačhes khabňi?”

³ Oj odphenda: “Kade hiňi miri služka e Bilha, dža ke late a mi ulol mange prekal late čhave. Avke the man ena čhave.”

⁴ Avke diňa leske peskera služka la Bilha vaš e romňi a o Jakob geľa ke late. ⁵ E Bilha ačhiła khabňi a diňa le Jakob čhavores. ⁶ Akor e Rachel phenda: “O Del diňa mange o čačipen, šunda miro hangos a diňa man čhas.” Vašoda leske diňa nav Dan*.

⁷ La Rachelakeri služka e Bilha ačhiła pale khabňi a le Jakob diňa dujte čhavores. ⁸ Akor e Rachel phenda: “Maravas man zoraha mira pheňaha a ňerindom (zviťazindom) upral late.” Vašoda leske diňa nav Naftali†.

⁹ Sar e Leja sprindžarda, hoj la imar našti en čhave, diňa le Jakoboske peskera služka la Zilpa vaš e romňi. ¹⁰ The e Zilpa diňa le Jakob

* **29:35** Juda hin: “Te lašarel.”

* **30:6** Dan hin: “Ov

rozsudzinda vaš ma.” † **30:8** Naftali hin: “Te pes marel.”

čhavores. ¹¹ Akor e Leja phendā: “Savi man hin bach!” Vašoda leske diña nav Gad†.

¹² Palis e Zilpa diña le Jakob dujte čhavores.

¹³ E Leja androda phendā: “Savi bachtali som! Akana man o džuvla vičinena bachtali!” Vašoda leske diña nav Ašer§.

¹⁴ Jekhvar, sar pes skidelas upre e pšeñica, o Ruben džalas pre maļa. Arakhļa ode mandragoskere rastlini* a diña len peskera dake la Lejake. E Rachel phendā la Lejake: “De man ola mandragori, so tuke andā tiro čhavo.”

¹⁵ Oj lake odphendā: “Nane tuke dos, hoj mange ilal mire romes? Kames te lel the o mandragori mire čhastar?”

E Rachel lake phendā: “Akor vaš o mandragori, so andā tiro čhavo, mi pašlol kadi rat o Jakob tuha.”

¹⁶ Sar o Jakob pes ke račate visarelas khere pal e maļa, e Leja geļa angle leste a phendā: “Av ke mande, bo me vaš tu počindom kadi rat mire čhaskere mandragorenca.” Avke pašlolas odi rat laha.

¹⁷ O Del šundā avri la Leja. Oj ačhiļa khabñi a diña le Jakob pandžtone muršores. ¹⁸ Akor e Leja phendā: “O Del man požehñinda vaš oda, hoj diñom mire romeske peskera služka.” Avke leske diña nav Jissachar†.

¹⁹ E Leja pale ačhiļa khabñi a diña le Jakob šovtone čhavores. ²⁰ Akor e Leja phendā: “O

---

† **30:11** Gad hin: “O bachtalipen.” § **30:13** Ašer hin: “O radišagos.” * **30:14** Pačanas, hoj o mandragori le džuvlunge pomožinen te ačhen khabne. † **30:18** Jissachar hin: “O počiniben.”

Del man diña lačno daros. Akana imar miro rom ačhela paš ma. Diňom les šov muršora.”
Vašoda leske diña nav Zebulun†. ²¹ Palis lake uliła čhajori a diña lake nav Dina.

²² Akor peske o Del leperda pre Rachel, šunda la avri a phundrađa andre late o dživipen.
²³ Ačhila khabni a uliła lake čavoro. Palis phenda: “O Del mandar iła e ladž.” ²⁴ Diña leske nav Jozef§ a phenda: “Te mange o RAJ pridiňahas mek dujte čhavores!”

O Jakob the o Laban

²⁵ Sar la Rachelake uliła o Jozef, phenda o Jakob le Labanoske: “Muk man, kamav man te visarel pale khere andre miri phuv. ²⁶ De mange mire romňijen the mire čhaven, vaš save tuke keravas buči, hoj imar te džav het. Se tu korkoro džanes, keci buči keravas prekal tu.”

²⁷ Ale o Laban leske phenda: “Av ke ma lačhejileskero, mangav tut, ma dža mek ņikhaj! Mire devlora mange sikade, sar o RAJ man prekal tu požehňinel. ²⁸ Phen mange, savo počihiben (odmena) kames.”

²⁹ O Jakob leske phenda: “Se tu džanes mištes, so keravas prekal tu a sar sas mištes tire stadenge, kanastar somas paš lende. ³⁰ Angloda, sar avlom, sas tut frima a akana tut hin igen but. Všadzik, kaj džavas, tut o RAJ požehňinelas. Me mušinav imar te dikhel the pre miri famelija.”

³¹ O Laban lestar phučla: “Sar tuke majinav te počinel?”

---

† 30:20 Zebulun hin: “O pačiv.” § 30:24 Jozef hin: “Mi pridel.”

“Nič man ma de,” odphenda o Jakob. “Ča ker oda jekh, so tuke phenav, avke me dureder pasinava tire bakren. ³² Adadžives man predžava maškar savore tire stadi. Domuk mange, hoj te odlav lendar savoren, pre save hin fleki the bodki. Savore kale bakre the o kozi, pre save hin fleki the bodki, ena miro počiniben. ³³ Pal kada džaneha, či som čačipnaskero vaj na: Sar aveha te dikhel pre miro počiniben a dikheha, hoj maškar o stadi hine o kozi, pre save nane fleki abo bodki, abo bakrore, save nane kale, akor šaj phenes, hoj len čordom tutar.”

³⁴ “Mištes,” phenda o Laban. “Mi el avke, sar phenes.” ³⁵ Oda džives o Laban odlila le capen the le kozen, pre save sas fleki the bodki, the savoren, pre save sas vareso parno. Odlila the savore kale bakren a diňa len peskere čhavage andro vasta, ³⁶ hoj te džan le Jakobostar het pre ajci drom, keci šaj te predžal tel o trin džives. O Jakob ode ačila te merkinel pre leskere aver stadi.

³⁷ Avke peske o Jakob skidňa zelena konara le topolistar, la mandlatar the le plataňostar. Cirdňa e cipa pal lende tele, hoj te ačhel pre lende parne pasiki. ³⁸ A kala konara thoda andro žlabi, hoj o stadi len te dikhen, sar džana te pijel. Bo ode pes parinenas. ³⁹ A ačelas pes oda, hoj sar pes o bakre the o kozi parinenas angle ola konara, ulonas lenge bakrora, pre save sas pasiki, fleki the bodki. ⁴⁰ O Jakob odlila ole bakroren le Labanoskere stadostar. Sar o bakre pes parinenas, ačhada len avke, hoj te dikhen pro Labanoskere kale bakre the pre ola,

pre save sas fleki, hoj lenge te ulon flekimen the bodkimen bakrore. Avke peske kerda bareder stados a odlila len le Labanoskere stadostar. ⁴¹ Sar pes o zoraleder bakre parinenas, o Jakob thovelas o konara andro žlabos, hoj pes anglal lende te parinen. ⁴² Ale sar sas o bakre slabe, na thovelas o konara anglal lende. Aleha o Laban chudla o slabe bakre a o Jakob o zorale. ⁴³ Avke o Jakob ačhila igen barvalo. Sas les but bakre, kozi, služki the sluhi, favi the somara.

31

O Jakob denašel le Labanostar

¹ O Jakob šunđa, sar o čhave le Labanoskere peske vakerenas: “O Jakob ila savoro, so sas amare dadeskero. Savoro peskero barvalipen dochudla amare dadestar.” ² A o Jakob dikhla, hoj o Laban imar na sas ke leste ajso lačo, sar sas.

³ Akor o RAJ phenđa le Jakoboske: “Dža pale ke tiri famelija andre phuv tire dadengeri. Me avava tuha.”

⁴ Sar o Jakob pasinelas o stados pre maľa, diňa peske te vičinel la Rachel the la Leja ⁵ a phenđa lenge: “Tumaro dad imar nane ke ma ajso lačo, sar sas, ale o Del mire dadeskero sas manca. ⁶ Se korkore džanen, sar caľa mira zoraha keravas buči prekal tumaro dad. ⁷ Ale ov thoda manca avri! Dešvar mange čerinda o počiňiben (odmena), ale o Del na domukla, hoj vareso nalačo mange te kerel. ⁸ Sar tumaro dad phenđa: ‘O flekimen ena tiro počiňiben,’ avke savore bakrenge ulonas (narodzinenas pes)

flekimen bakrore. A sar phendā: ‘O pasikimen chudeha vaš o počiñiben,’ avke le bakrengē ułonas pasikimen bakrore. ⁹ Kavke o Del odlīla o stados tumare dadestar a diña les mange.

¹⁰ Sar avla o časos le stadoske, hoj pes te parinen, džalas mange suno a dikhlom, hoj o samci, save chučenās pro samici, sas flekimen, pasikimen the bodkimen. ¹¹ O aņjelos le Devleskero ke ma andro suno prevakerda: ‘Jakob!’ Me leske odphendom: ‘Kade som!’

¹² O aņjelos phendā: ‘Dikh, hoj savore samci, save pes parinen le samicenca, hine pasikimen, flekimen the bodkimen. Ačhīla pes oda, bo dikhlom savoro, so tuha kerda o Laban. ¹³ Me som o Del, savo pes tuke sikada paš o Betel, kaj pomakhlal le olejoha o baruno slupos a phandlal manca e vera. Akana dža avri andral kadi phuv pale andre tiri phuv, kaj tu ulīlal.’ ”

¹⁴ E Rachel the e Leja phende le Jakoboske: “Amen džanas, hoj imar nane nič, so šaj chudas le dadeskere barvalipnastar. ¹⁵ Kerda amenca avke, sar te aņi leskere na ulamas! Se amen bikenda a rozkerda sa, so zarodna! ¹⁶ Savoro barvalipen, so o Del odlīla amare dadestar, hin amaro the amare čhavengero. Vašoda ker sa avke, sar tuke phenda o Del!”

¹⁷ Akor o Jakob uštīla, thoda te bešel pro tavi peskere čhaven the le romñen ¹⁸ a īla peha savore peskere stadi the savoro barvalipen, so peske dochudla andro Paddan-Aram, hoj te džal ke peskero dad ko Izak andre phuv Kanaan.

¹⁹ Sar o Laban džalas te strihinel le bakren, e Rachel čorda peskere dadeske le kherutune

devloren. ²⁰ O Jakob thoda avri le Aramejoha le Labanoha, bo leske aňi na phenda, hoj džal lestar het. ²¹ Avke o Jakob ila peha savoro, so sas leskero, a denašla het. Paloda, sar pregeľa o paňi Euftrat, džalas ko brehi andro Gilead.

O Laban džal pal o Jakob

²² Pal o trin dživesa phende avri le Labanoske, hoj o Jakob denašla het. ²³ Avke ila peha peskere pašutnen a džalas pal leste efa džives, medik les na dochudľa dži paš o brehi andro Gilead. ²⁴ Ale rači avľa o Del andro suno ko Laban a phenda leske: “Rozgondolín tuke, sar vakereha le Jakoboha, hoj leha te na vakeres namištes!”

²⁵ O Laban dochudľa le Jakob akor, sar rozthovelas o stanos. Avke the o Laban rozthoda o stani peskere pašutnenca pro brehi andro Gilead. ²⁶ O Laban phenda le Jakoboske: “So tu kerdal? Thodal manca avri! Mire čhajen čordal sar varesave zaile manušen! ²⁷ Soske mandar počoral denašľal a thodal manca avri? Šaj tut ligendom avri radišagoha the le gilavipnaha, le bubnenca the citarenca. ²⁸ Na domukľal mange aňi, hoj te čumidav mire čhajen the lengere čhaven. Likerdal tut sar nagodaver manuš! ²⁹ Hin man zor te kerel tumenge namištes, ale o Del tumare dadeskero mange idž phenda: ‘Rozgondolín tuke, sar vakereha le Jakoboha, hoj leha te na vakeres namištes!’ ³⁰ Te imar avke kamehas te džal pale ke tiro dad, soske mange čordal mire kherutune devloren?”

³¹ O Jakob le Labanoske odphenda: “Bo daravas man a gondolindom mange, hoj mandar leha zoraha peskere čhajen. ³² Ale ke kaste

arakheha tire devloren, oda mi merel! Angle amare phrala predikh savoro, so man hin, a le tuke pale oda, so hin tiro.” O Jakob na džanelas olestar, hoj len čorda e Rachel.

³³ O Laban geľa andro Jakoboskero stanos, palis andre Lejakero a the andro stanos le duje služkengero, ale nič na arakhľa. Sar avľa avri andral Lejakero stanos, geľa andre Rachelakero.

³⁴ Ale oj le kherutune devloren garuđa andre řavakero sedlos a beřľa pre oda. O Laban predikhľa calo stanos, ale na arakhľa nič.

³⁵ E Rachel phendľa le dadeske: “Ma av cholamen pre ma, rajeja miro, ale nařti anglal tu uřčav, bo som andre ola dživesa, so aven pre dojekh džuvľi.” O Laban rodelas, ale le devloren na arakhľa.

³⁶ Akor o Jakob cholisalilľa a phendľa le Labanoske: “So tuke kerdom ajsa nalačo? Soha tut dukhadom, hoj pre mande avke džas? ³⁷ Te chudľal imar te prerodel mire veci, arakhľal vareso, so hin tiro? Thov oda kade anglal mire the tire phrala a on mi phenen, kaskero hino o čačipen! ³⁸ Keravas prekal tu biř (20) berř buči. řoha (ňikda) tire bakrendar the le kozendar na ulonas mule. Me řoha na chavas tire bakrendar andral o stados, ³⁹ a sar len murdarelas o dzivo džviroř, me korkoro oda lavas pre mande. Te merelas vareso rači abo dživese, furt oda mandar mangehas pale. ⁴⁰ O kham man labarelas prekal o džives a prekal e rat fadžinavas – na sas man aňi soviben. ⁴¹ Kavke keravas prekal tu biř (20) berř buči. Deřuřtar (14) berř vař soduj čhaja a řov berř vař

peskere stadi, ale dešvar mange čerinehas miro počnišben. ⁴² Te na ulahas manca o Del mire dadengero, o Del le Abrahamoskero, saves o Izak lašarelas, akor čačes tu man na diňalas nič. Ale o Del dikhla miro pharipen, sar phares keravas prekal tu buči, a vašoda tuke o Del rači phenda pre godi.”

⁴³ O Laban leske odphenda: “Kala čhaja hine mire čhaja, kala čhave hine mire čhave a kada stados hino miro stados. Savoro, so ade dikhes, hin miro. Ale adadžives našti kerav nič, hoj te ačhen paš ma mire čhaja peskere čhavenca. ⁴⁴ Vašoda av, phandaha peha vera a mi el o Del maškar amende švedkos.”

⁴⁵ Akor o Jakob ila o bar a ačhada les sar slupos. ⁴⁶ Peskere phralenge phenda: “Anen o bara!” Skidle o bara a thode len pre kopa. Palis chanas paš e kopa. ⁴⁷ Avke o Laban ole thaneske diňa nav Jegar-Sahaduta a o Jakob les diňa nav Gal-Ed*.

⁴⁸ O Laban phenda le Jakoboske: “Kadi kopa bara ela adadžives sar švedkos maškar amende”, vašoda pes vičinel Gal-Ed. ⁴⁹ Vičinel pes the Micpa†, bo o Jakob phenda: “O RAJ mi merkinel pre ma the pre tu, sar avaha pestar dur a na avaha jekhetane.” ⁵⁰ O Laban leske mek phenda: “Te tut namištes likerďalas ke mire čhaja, abo tuke ilalas mek aver romňijen, choc na džanlomas pal oda, ma bister, o Del hino o švedkos maškar amende!”

---

* **31:47** The Jegar-Sahaduta the Gal-Ed hin: e kopa bara sar švedkos. † **31:49** Oda hin: E veža, khatar pes stražinel.

⁵¹ O Laban leske mek phendā: “Dikh, kade hin e baruṇi kopa a kade hin o baruno slupos, so ačhadom maškar amende. ⁵² Kadi kopa the kada slupos hine sar švedki. Me na predžava kadi baruṇi kopa a tu našti predžaha kada slupos, hoj te džas pre peste nalače gondolišagoha. ⁵³ O Del le Abrahamoskero the o Del le Nachoriskero, o Del amare dadengere, mi el amaro sudcas!”

O Jakob avke diṇa vera pro Del, saves o Izak lašarelas. ⁵⁴ Palis o Jakob andā e obeta pro verchos a vičindā peskere phralen, hoj te chal lenca. Chanas o chaben a ačhile ode te presovel.

32

O Jakob pes kamel te zdžal le Ezavoha

¹ O Laban sig tosara uštīla, čumidla peskere čhajen the lengere čhaven, požehṇindā len a visarda pes pale khere.

² Sar džalas o Jakob dureder peskere dromeḥa, pre savo pes mukla, arakhle pes leha le Devleskere aṇjela. ³ Soča len dikhla, phendā: “Kada hin le Devleskero taboris.” Ole thaneske diṇa nav Machanajim*.

⁴ O Jakob bičhadā anglal peste peskere muršen ke peskero phral ko Ezav, andre Seiriko phuv Edom. ⁵ Phendā lenge: “Kavke phenena mire rajeske le Ezavoske: ‘Kada tuke del te džanel tiro sluhās o Jakob: Dži akana bešavas le Labanoha. ⁶ Hin man mire gurumṇa, somara, bakrore, sluhi the služki. Bičhavav ke tu mire muršen, pačabnaha, hoj aveha ke ma jileskero.’ ”

---

* **32:3** Oda hin: O duj tabora.

⁷ Sar avenas pale o murša, save sas bičhade, phende le Jakoboske: “Dogelam ke tiro phral ko Ezav. Ov imar avel ke tu štar šel (400) muršenca.” ⁸ Androda avla pro Jakob bari dar the pharipen a rozulađa peskere manušen, bakren, gurunžen the řaven pro duj tabora. ⁹ Phenda peske: “Sar avela o Ezav ke jekh taboris a domarela les, dujto taboris ačhela a šaj denašel het.”

¹⁰ Palis o Jakob pes mangelas ko Del: “Devla mire phure dadeskero le Abrahamoskero a mire dadeskero le Izakoskero, šun man! Ó, RAJEJA, tu phendal mange, hoj te džav pale andre miri phuv the ke miri famelija, a diňal man lav, hoj deha man bach andre savoreste. ¹¹ Na som ajso lačo, hoj mange te presikaves o jileskeriben a te keres oda, so tutar mangav me, tiro služobňikos. Ča la pacaha ade pregelom prekal o Jordan a akana man hin duj tabora. ¹² Mangav tut, le man avri andral le Ezavoskere vasta, bo darav, hoj avela a murdarela man the le romňijen le čhavenca. ¹³ Bo tu man diňal lav, hoj man deha bach a but čhaven sar moroskeri poši, so pes na del te zgenel.”

¹⁴ Odi rat o Jakob ode ačhila te sovel. Palis rozulađa le stadostar o dari prekal peskero phral Ezav: ¹⁵ Ila duj šel (200) kozen, biš (20) capen, biš (20) baranen the duj šel (200) bakren, ¹⁶ tranda (30) řaven peskere terne řavenca, saranda (40) gurunžen, deš biken, biš (20) somaricen the deš somaren. ¹⁷ O stadi, so rozulađa, diňa peskere sluhenge a phenda: “Džan anglal a o stadi mi en

jekh avrestar dureder.”

¹⁸ Le ešebneske (le peršeske) phendā: “Te tut zdžaha mire phraleha le Ezavoha a phučela tutar: ‘Kaskero sal a kaj džas a kaskero hin kada stados, so trades angle tu?’ ¹⁹ Pheneha: ‘Kada hin daros tire služobňikostar le Jakobostar, so bičhavel peskere rajeske le Ezavoske. The ov avel pal amende.’ ”

²⁰ Phendā the le dujtoneske, le tritoneske the savorenge, ko džanas pal o stadi, hoj te phenen kavke le Ezavoske, sar pes leha zdžana: ²¹ “The korkoro tiro služobňikos, o Jakob, avel pal amende.” Bo o Jakob peske phendā: “Dava le Ezavoske daros, so bičhavav anglal ma, hoj te el manca andro smirom, a ča palis man leske sikavava. Šaj el, hoj man prilela kamibnaha.” ²² O dari sas bičhade anglal leste, ale ov ačhila prekal e rat andro taboris.

O Jakob pes marel le Devleha

²³ O Jakob mek odi rat uštīla, īla peha peskere duje romňijen, soduje služken the peskere dešujekh (11) čhaven a pregeľa prekal o paňi Jabbok. ²⁴ Bičhaďa len ešeb prekal o paňi a palis savoro, so les sas. ²⁵ Sar ačhila korkoro, avľa varesavo murš ke leste a marelas pes leha, medik na vidňisalolas. ²⁶ Sar dikhľa, hoj les na thovela tele, demaďa les andro klubos a avke leske o kokalos chučila avri. ²⁷ O murš phendā: “Muk man, bo imar avel avri o kham.”

O Jakob phendā: “Na mukava tut, medik man na požehňineha.”

²⁸ O murš phučľa: “Sar tut vičines?”

“Jakob,” odphenda.

²⁹ “Imar tut na vičineha Jakob, ale Izrael,” phenda o murš, “bo marehas tut le Devleha the le manušenca a ňerindal (zviřazindal) upral lende.”

³⁰ O Jakob lestar palis phučla: “Akana, phen mange tiro nav.”

Ale ov odphenda: “Soske kames te džanel miro nav?” A požehňinda le Jakob.

³¹ O Jakob phenda: “Dikhľom le Devles muj-mujeha a ačhilom te dživel.” Avke diňa ole thaneske nav Peniel†.

³² Sar o Jakob džalas pal oda than Penuel het, o kham imar avelas avri a ov phirelas banges, bo o klubos leske sas dukhado. ³³ Vašoda dži akana na chan o Izraeliti o šlachi pal o klubos, bo le Jakoboskeri šľacha pro klubos sas dukhadi.

33

¹ Sar o Jakob dikhľa, hoj avel o Ezav le štar šel (400) muršenca, rozdelinda le čhaven maškar e Leja, Rachel the duj služki. ² Ešeb (peršo) ačhada le duje služken lengere čhavenca, pro dujto than la Leja lakere čhavenca a palis la Rachel le Jozefoha. ³ Avke o Jakob geľa anglal lende a eftavar bandolas dži ke phuv, medik pes na dochudľa ko phral. ⁴ Ale o Ezav denašľa takoj ko phral, obchudľa les a čumidľa. A sodujdzene chudle te rovel.

⁵ Sar pes o Ezav rozdikhľa, dikhľa romňijen le čhavenca a phenda: “Ko hine kala, save hine paš tu?”

---

† 32:31 Oda hin: O muj le Devleskero.

O Jakob odphenda: “Oda hine mire čhave, savenca o Del požehňinda tire služobňikoske.”

⁶ Avke avle o služki le čhavenca a bandile anglal leste. ⁷ Geľa ke leste e Leja le čhavenca a the on bandile anglal leste. Pal savorende geľa ke leste the e Rachel le čaha le Jozefoha a bandile anglal leste.

⁸ O Ezav phučľa: “So kames te sikavel mange kale savore stadenca, saven bičhaďal?”

O Jakob odphenda: “Diňom tuke len sar daros, hoj prekal lende tuke te avav pre dzeka, rajeja miro.”

⁹ Ale ov phenda: “Man hin but, phrala miro, ča muk tuke oda, so hin tiro.”

¹⁰ “Na!” phenda o Jakob. “Te som tuke pre dzeka, le kada daros mandar. Priiľal man aje bare lačipnaha, hoj sar dikhav pre tiro muj, dičhol mange avri sar le Devleskero muj!

¹¹ Mangav tut, le mandar kada daros. Se o Del man andre savoreste požehňinda a hin man savorestar but.” Sar o Jakob leske furt avke vakerelas, prevakerďa les a iľa lestar oda.

¹² O Ezav phenda: “Mukas pes le dromeha sodujďzene a džas jekhetane.”

¹³ O Jakob odphenda: “Miro raj džanel, hoj man hin cikne čhave a mušinav man te starinel the pal o bakre the gurunňa, so den te pijel peskere ciknen. Te pre lende siďarava ča jekh džives, merena mange savore stadi. ¹⁴ Mi džal miro raj angle peskero služobňikos. Me džava polokes pal tute, ale avke sig, sar pes dela le stadenca the le čhavenca, medik na dodžava ke tu andro Seir, rajeja miro.”

¹⁵ Palis o Ezav phendā: “Domuk mange, mi mukav tuke varesave mire manušendar, hoj te džan tuha.”

“Na kempel,” odphendā o Jakob. “Ča jekh kamav, hoj te avav tuke pre dzeka, rajeja miro.”

¹⁶ Mek oda džives o Ęzav odgeła pale andro Seir. ¹⁷ Ale o Jakob džalas andro Sukkot, kaj peske ačhađa kher a prekal peskere stadi kerđa streškici (kolibi). Vašoda pes oda foros vičinel Sukkot.

¹⁸ Sar avelas andral o Paddan-Aram, o Jakob dogeła mištes andro foros Šichem andre phuv Kanaan a bešelās pašes paš o foros. ¹⁹ Le Chamoroskere čhavendar o Jakob cinda kotor mała vaš o šel (100) rupune. (O Chamor sas dad le Šichemoske.) Ode o Jakob rozthoda peskere stani. ²⁰ Ačhađa ode oltaris a diňa leske nav El-Elohe Izrael*.

34

E Dina the o Šichem

¹ Jekhvar e Dina, le Jakoboskeri čhaj, savi leske uliła la Lejatar, džalas pes te sprindžarel le džuvlencā, save ode bešenās. ² Sar la dikhła o Šichem, iła la našilu, pašlila laha a iła latar e pačiv. Leskero dad o Chamor sas Chivjicos a sas rašaj andre odi phuv. ³ Akor o Šichem pes igen zakamla andre Jakoboskeri čhaj Dina a kamelas te dochudel lakero jilo. ⁴ O Šichem phendā peskere dadeske le Chamoroske: “Kamav, hoj te el kadi džuvli miri romni!”

* **33:20** Oda hin: O El hin o Del le Izraeloskero.

⁵ O Jakob pes došunda, hoj iľa leskera čha la Dina a našilu pašlila laha. Ale na vakerelas pal oda, bo užarelas pal peskere čhave, medik na avle pal e maľa le stadostar. ⁶ No o Chamor, le Šichemoskero dad, geľa ko Jakob, hoj leha te vakerel. ⁷ Sar o čhave le Jakoboskere avenas pal e maľa a došunde pes, so pes ačhila, igen len ada zadukhandila a sas igen cholamen. Se o Šichem kerđa baro džungipen le Izraeloske, bo našilu pašlila lengera pheňaha. Kerđa oda, so na sas domuklo. ⁸ Ale o Chamor lenge phendă: “Miro čhavo o Šichem pes igen zakamľa andre tumari čhaj. Den leske la romňake. ⁹ Sthovas amare fameliji. Tumen amenge dena tumare čhajen a tumen lena peske amare čhajen. ¹⁰ Bešen amenca, bo e phuv ela prekal tumende phundradı. Ačhen ade, phiren kaj ča kamen, a bešen ade pro furt.”

¹¹ Palis o Šichem phendă lakere dadeske the le phralenge: “Te kerena mange pre dzeka, dava tumen, so kamena. ¹² Phenen, save dari kamen vaš e čhaj a keci kampil te počinel. Dava tumen ajci, keci kamena. Ča den mange la romňake!”

¹³ Vašoda, hoj o Šichem lengera pheňaha la Dinaha našilu pašlila, kamle lenca le Jakoboskere čhave te thovel avri a odphende le Šichemoske the leskere dadeske le Čamoroske: ¹⁴ “Ada našti keras, hoj peskera pheňa te das le muršeske, savo nane občhindo (obrezimen), bo ulahas oda prekal amende ladž. ¹⁵ Ale ča avke pes šaj dovakeras, te pes dojekh murš tumendar dela te občhinel, avke sar sam amen občhinde. ¹⁶ Palis

tumenge daha amare čhajen a amen peske laha tumare čhajen. Avke dživaha jekhetane sar jekh narodos, ¹⁷ ale te amen na šunena a na dena pes te občinel, la čha peske laha a džaha het.”

¹⁸ Lengero lav sas le Chamoroske the leskere čhaske le Šichemoske pre dzeka. ¹⁹ O terno, savo sas andro jakha peskere famelijake igen baro, na užarelas a sigo gela ada te kerel, bo le Jakoboskera čha igen kamelas.

²⁰ Avke o Chamor the leskero čhavo gele ke brana peskere foroskeri a vakerenas ko murša, save ode bešenias: ²¹ “Kala murša kamen amenca te dživel čačas andro smirom. Mi ačhen akor te bešel andre kadi phuv a mi phiren, kaj ča kamen, bo o than hino dos baro the prekal lende. Amen peske laha lengere čhajen vaš o romňa a peskere čhajen daha lenge. ²² Ale kala murša ča akor ačhena amenca te dživel sar jekh narodos, te dojekh amaro murš pes dela te občinel, avke sar hine on občinde. ²³ A ke oda: Či na ena amare lengere stadi, barvalipen, the savore džvirini? No ča priačas lenge pre ada a bešena amenca!” ²⁴ Savore murša, save sas paš odi foroskeri brana, šunde le Chamor the leskere čhas le Šichem a dine pes te občinel.

²⁵ Pal o trito džives, sar len sas o dukha, o Šimeon the o Levi, o duj čhave le Jakoboskere, la Dinakere phrala, ile o šabli, počoral gele andro foros a murdarde avri savore muršen. ²⁶ Le šablenca murdarde the le Chamor the leskere čhas le Šichem. Palis ile la Dina andral e Šichemoskoro kher a gele het. ²⁷ Le Jakoboskere čhave avle pale ke ola mule a vaš e ladž la

pheňakeri skidle savoro andral o foros. ²⁸ Ile le bakren, le gurumňen, le somaren a savoro, so sas ode the pre maľa. ²⁹ Odľigende savoro lengero barvalipen the le romňen le čhavenca a skidle savoro, so len sas andro khera.

³⁰ Avke o Jakob phendľa le Šimeonoske the le Leviske: “Tumen man aleħa andan andre bibach, bo akana o Kanaančana the o Perizeja andre kadi phuv man naštĭ avri ačhena. Hin man ča frima manuša. Te pes sthovena jekhetane pre mande, ňerinena (zvitazinena) upral ma a zničĭnena man the olen, save hine manca.”

³¹ Ale on odphende: “Či mušĭndľa te kerel amara pheňaha avke sar varesava lubňaha?”

35

O Del požehňinel le Jakob andro Betel

¹ O Del phendľa le Jakoboske: “Visar tut pale andro Betel a ačh ode te bešel. Ačhav o oltaris le Devleske, savo pes tuke sikaďa, sar denašehas tire phralestar le Ezavostar.”

² Akor o Jakob phendľa leskera famelijake the savorenge, save sas leha: “Čhiven het savore avre devlen, so hine tumende, žužaren tumen a preuren pes. ³ Aven, džas andro Betel. Ode ačhavava o oltaris le Devleske, savo man šundľa avri oda džives, sar somas andro pharipen, a ľidžalas man pal o drom.” ⁴ Avke leske dine savore cudze devlen, so lende sas, the o kružki, so lende sas figimen andro kana. O Jakob oda ġarudľa andre phuv tel o dubos paš o foros Šichem.

⁵ Sar džanas avri andral oda foros, avla pre ola manuša ole forendar ajsi bari dar, hoj na kerde nič le Jakoboskera famelijake. ⁶ O Jakob avla savore peskere manušenca andro Luz, so adadžives hin o Betel andre phuv Kanaan. ⁷ Ode ačhađa oltaris a diňa ole thaneske nav El-Betel, bo ode pes leske o Del sikada, sar denašelas peskere phralestar. ⁸ Andre oda časos muľa e Debora, la Rebekakeri služka, savi la bararelas avri. Parunde la tel o dubos teleder le Betelostar. Ole duboske diňa nav “o Rovibnaskero Dubos”.

⁹ Kana o Jakob pes visarelas andral o Paddan-Aram, sikada pes leske pale o Del a požehňinda les. ¹⁰ Phenda leske: “Tiro nav hin Jakob, ale akanastar tut vičineha Izrael.” Avke leske o Del diňa nav Izrael.

¹¹ O Del leske mek phenda: “Me som o Del Nekzoraleder. Mi ulon tuke pherdo čhave! Tutar avena but narodi a aveha dad le kralenge. ¹² E phuv, so diňom le Abrahamoske the le Izakoske, dava the tuke a the tire čhavengere čhavenge.”

¹³ Avke lestar o Del palis odgeľa.

¹⁴ Ode, kaj o Del leha vakerelas, ačhađa o Jakob baruno slupos a čhorda pre leste avri e mol the o olejos, so leske anda sar obeta. ¹⁵ Diňa nav Betel* ole thaneske, kaj leha o Del vakerelas.

E Rachel merel, sar ulol o Benjamin

¹⁶ Palis džanas avri andral o Betel. Sar sas imar pašes andre phuv Efrata, chudelas la Rachelake te ulol o čhavoro. Džalas lake oda igen phares. ¹⁷ Androda e džuvli, savi pomožinelas paš o ločhiben, lake phenda: “Ma

* **35:15** Oda hin: O kher le Devleskero.

dara tut Rachel, ela tut pale muršoro.” ¹⁸ Ale sar oj merelas a sas imar pašes paš o meriben, diña peskere čhaske nav Ben-Oni†, ale o Jakob leske diña nav Benjamin†.

¹⁹ Avke e Rachel muľa a parunde la po drom ke Efrata, so hin adadžives Betlehem. ²⁰ Upral lakero hrobos ačhađa o Jakob bar a dži adadžives ačhel kada bar sar o leperiben prekal e Rachel.

²¹ O Izrael palis odarik odgeľa a rozthođa o stanos pal e veža Migdal-Ederš. ²² Sar imar bešelas andre kadi phuv, o Ruben geľa te pašlol la Bilhaha, savi sas romňi-služka leskere dadeskeri, a o Izrael pes pal ada došunđa.

Le Jakobskere čhave

Le Jakob sas dešuduj (12) čhave. ²³ La Leja sas čhave o Ruben – ešebno (peršo) čhavo le Jakobskero – o Šimeon, o Levi, o Juda, o Jissachar the o Zebulun. ²⁴ La Rachel sas čhave o Jozef the o Benjamin. ²⁵ La Rachelakera služka la Bilha sas čhave o Dan the o Naftali. ²⁶ La Lejakera služka la Zilpa sas čhave o Gad the o Ašer.

Kala sas o čhave le Jakobskere, save leske ulile andro Paddan-Aram.

Le Izakoskero meriben

²⁷ Palis o Jakob avľa ke peskero dad Izak andro Mamre andro Kirjat-Arba, so hin adadžives Hebron, kaj bešenias o Abraham the o Izak. ²⁸ O

---

† **35:18** Oda hin: O čhavo mire pharipnaske. † **35:18** Oda hin: O čhavo mire čače vastestar. § **35:21** Oda hin: E veža, kaj merkinenas pro stadi.

Izak dživelas šel the ochtovardeš (180) berš.
²⁹ Muľa andre šukar lače phuripnaskere berša a
 geľa paš peskere phure dada, save mule. Leskere
 čhave o Ezav the o Jakob les parunde.

36

Le Ezavoskere čhave

¹ Kala hine o čhave le Ezavoskere, saves sas
 the aver nav Edom.

² O Ezav peske iľa romňen, save sas
 Kanaančanki: la Ada, la čha le Elonoskera
 le Chetitoskera, the la Oholibama, la Anakera
 čha, savake sas papus o Chivijcos o Cibeon. ³ Iľa
 peske the le Izmaeloskera čha la Basemat, savi
 sas le Nebajotoske pheň.

⁴ La Adake ulila o Elifaz a la Basematake o
 Reuel. ⁵ La Oholibamake ulila o Jeuš, o Jalam
 the o Korach. Kala hine le Ezavoskere čhave,
 save leske ulile andre phuv Kanaan.

⁶ Palis iľa o Ezav peskere romňen the čhaven,
 savore manušen, save sas leskere, the savore
 stadi, mek aver dobitkos the savoro barvalipen,
 so les sas andre phuv Kanaan, a geľa het
 peskere phralestar le Jakobostar andre phuv
 Seir. ⁷ Odgeľa vašoda, bo ov the o Jakob sas
 igen barvale a našti imar bešenas jekhetane.
 Bo pre odi phuv, andre savi bešenas, sas imar
 frima chaben prekal lengere stadi. ⁸ O Ezav,
 savo pes vičinelas the Edom, ačhiľa te bešel pre
 brehengeri phuv Seir.

⁹ O Ezav sas papus le Edomčanenge pre Seiriko
 phuv a kala hine leskere čhave. ¹⁰ Lengere nava
 sas o Elifaz, o čhavo la Ezavoskera romňake

la Adake, the o Reuel, o čhavo la Ezavoskera romňake la Basematake.

¹¹ Le Elifazoskere čhave sas o Teman, o Omar, o Cefo, o Gatam the o Kenaz. ¹² Le Elifaz sas the romňi-služka e Timna, savake ulila o Amalek. E Ada sas lenge baba.

¹³ Le Reueloskere čhave sas o Nachat, o Zerach, o Šammah the o Mizzah. E Basemat sas lenge baba.

¹⁴ O Jeuš, o Jalam the o Korach sas čhave la Oholibamakere, e čhaj la Anakeri, savo sas o čhavo le Cibeonoske.

¹⁵ Kala kmeňi avle le Ezavostar the leskere ešebne (perše) čhastar le Elifazostar: o Teman, o Omar, o Cefo, o Kenaz, ¹⁶ o Korach, o Gatam the o Amalek. Kala savore hine la Adakere čhaskere čhave. ¹⁷ Kala kmeňi avle le Reuelostar, le Ezavoskere čhastar: o Nachat, o Zerach, o Šammah the o Mizzah. Kala savore hine la Basematakere potomki. ¹⁸ Kala Ezavoskere kmeňi avle la Oholibamatar, la Anakera čhatar: o Jeuš, o Jalam the o Korach. ¹⁹ Kala kmeňi avle le Ezavostar – le Edomostar.

²⁰ O Seir sas andral o Choričanengero kmeňos, so dživelas andre odi phuv mek sigeder, sar avľa o Ezav. Andral o Seir avle o kmeňi o Lotan, o Šobal, o Cibeon, o Anah, ²¹ o Dišon, o Ecer the o Dišan. Kala hine o Choričanengere kmeňi le Seirostar andral e phuv Edom.

²² Le Lotanoskere čhave sas o Chori the o Hemam a leskeri pheň sas e Timna.

²³ Le Šobaloskere čhave sas o Alvan, o Manachat, o Ebal, o Šefo the o Onam.

²⁴ Le Cibeonokere čhave sas o Ajah the o Anah. O Anah sas oda, savo arakhla pre pušta o prameña le tate pañeha, sar pasinelas le dadeskere somaren.

²⁵ Le Anoskere čhave sas o Dišon the e Oholibama.

²⁶ Le Dišonokere čhave sas o Chemdan, Ešban, o Jitrán the o Keran.

²⁷ Le Ecerokere čhave sas o Bilhan, o Zaavan the o Jaakan.

²⁸ Le Dišanokere čhave sas o Uc the o Aran.

²⁹⁻³⁰ Kala hine o Chorijcike kmeñi andral o Seir: o Lotan, o Šobal, o Cibeon, o Anah, o Dišon, o Ecer the o Dišan.

O kraľa andre phuv Edom

³¹ Kala hine o kraľa, save sas upral o Edom mek sigeder, sar sas le Izraeliten kralis: ³² Andro Edom kralinelas o Belas, savo sas o čhavo le Beoriskero. Leskero foros sas e Dinhaba.

³³ Sar muľa o Belas, kralinelas o Jobab, le Zerachoskero čhavo andral e Bocra.

³⁴ Sar muľa o Jobab, kralinelas o Chušam andral e phuv Teman.

³⁵ Sar muľa o Chušam, kralinelas le Bedadoskero čhavo o Hadad, savo ñerinda (zvitazinda) upral o Midijana pre Moabiko phuv. Leskero foros sas Avit.

³⁶ Sar muľa o Hadad, kralinelas o Samlah andral e Masreka.

³⁷ Sar muľa o Samlah, kralinelas o Šaul andral o Rechobot paš o Baro Pañi.

³⁸ Sar muľa o Šaul, kralinelas le Achboriskero čhavo o Baal-Chanan.

³⁹ Sar muĽa o Baal-Chanan, kralinelas o Hadar. Leskero foros pes viĉinelas Pau a leskeri romĽi sas e Mehetabel, e ĉhaj la Matredakeri, e ĉhaj la Me-Zahabakeri.

⁴⁰ Kala kmeĽi sas le Ezavostar: o Timnas, o Alvah, o Jetet, ⁴¹ o Oholibamah, o Elah, o Pinon, ⁴² o Kenaz, o Teman, o Mibcar, ⁴³ o Magdiel the o Iram. Kala nava chudle pal peskere eŝebne (perŝe) dada. Dojekh lendar beŝelas pre aver than andre phuv Edom. Kala savore Edomĉana sas le Ezavostar.

37

O Jozef the phrala

¹ O Jakob geĽa te dŝivel andro Kanaan, kaj dŝivelas leskero dad sar cudzincos.

² Kada hin pal e Jakoboskeri famelija.

Sar sas le Jozefoske deŝuefta (17) berŝ, pasinelas le bakren peskere phralenca. Beŝelas peskere dadeskere ĉhavenca, save sas la Bilhatar the la Zilpatar. O Jozef anelas pal peskere phrala o nalaĉhe hiri peskere dadeske.

³ O Izrael kamelas buter le Jozef sar avre ĉhaven, bo uliĽa (narodzinda pes) leske, sar sas imar phuro. O Jakob leske diĽa te sivel igen ŝukar farebno plaŝtos. ⁴ Sar dikhle leskere phrala, hoj lengero dad les kamelas buter sar len, naŝti avri aĉenas le Jozef. Vaŝoda na kamenas leha ŝukares te vakerel.

⁵ Jekhvar dŝalas suno le Jozefoske. Sar phendā avri o suno peskere phralenge, sas mek buter cholamen pre leste, ⁶ bo kavke lenge phendā: “Ŝunen, phralale, pal soste mange dŝalas suno!

⁷ Samas pre maľa a phandahas o điv andro snopi. Miro zaphandlo snopos pes hazdňa a ačhelas upre. Dojekh tumaro zaphandlo snopos ačhelas pašal miro snopos a bandonas anglal leste.”

⁸ Pre kada leske o phrala phende: “So? Kames te el kralis the raj upral amende?” Vaš leskere sune the lava o phrala les goreder našti avri ačhenas.

⁹ Le Jozef sas the aver suno a rozvakerďa oda le phralenge: “Sas man mek aver suno! Bandolas angle ma o kham, o čhon the dešujekh (11) čercheňa.”

¹⁰ Kada phendă le dadeske the le phralenge. Ale o dad leske phendă: “Savo suno tut sas? Pal soste oda hin? Či avava me, tiri daj the tire phrala a banduvaha angle tu dži pre phuv?”

¹¹ Vašoda leskere phrala pre leste mek buter džanas, ale o dad gondolinelas furt pal oda suno.

¹² Jekhvar, sar o phrala gele te pasinel le dadeskere bakren andro Šichem, ¹³ o Izrael phendă le Jozefoske: “Tire phrala pasinen paš o Šichem. Av, bičhavav tut pal lende.”

Ov odphendă: “Kade som.”

¹⁴ O Izrael leske phendă: “Dža, dikh, sar hin le phralenge the le stadenge. Palis av a phen mange oda.” Palis les bičhadă andral dolina paš o Hebron.

Avke o Jozef avľa andro Šichem, ¹⁵ kaj les arakhľa varesavo murš, sar phirelas upre tele pal e maľa, bo na džanelas, kaj te džal, a phučľa lestar: “So rodes?”

¹⁶ “Rodav mire phralen,” odphendă o Jozef. “Phen mange, kaj pasinen?”

¹⁷ O murš leske phenda: “Gele adarik het. Me len šundom, sar vakerenas, hoj džana andro Dotan.”

O Jozef palis geľa pal peskere phrala a arakhľa len andro Dotan. ¹⁸ Sar les dikhle dural, mek sigeder, sar paš lende avľa, phende peske, hoj les murdarena. ¹⁹ Vakerenas mařkar peste: “Dikhen, avel o raj upral o sune! ²⁰ Aven, džas! Murdaras les! Palis les čivaha andre chaňig a phenaha, hoj les čaľa e dzivo džvirina. Akor dikhaha, so ela leskere sunenca!”

²¹ Sar šunda kada o Ruben, kamelas les te cirdel avri andral lengere vasta, vařoda phenda: “Ma murdaras les! ²² Ma čhoren avri ňisavo rat! Čhiven les andre kadi chaňig, so hiňi pre puřta. Ma thoven pre leste o vasta!” Bo ov les kamľa te zachraňinel lendar a te anel les pale ko dad.

²³ Sar o Jozef avľa ko phrala, čhide pal leste tele oda řukar farebno plařtos, so sas pre leste, ²⁴ a palis les čhide andre chaňig. Andre chaňig na sas paňi.

²⁵ Akor, sar beřenas paš o chaben, dikhle te avel le Izmaeliten le řavenca andral o Gilead. O řavi anenas pre peste e voňavo riciňa, o balzamos the e mirra, so řidžanas andro Egipt.

²⁶ O Juda phenda peskere phralenge: “So amen ela olestar, te le phrales murdaraha a garuvaha oda, hoj les murdarđam? ²⁷ Džas, bikenas les le Izmaelitenge, ale na thovas pre leste o vasta. Se hino amaro phral, amare ratestar.” O phrala les řunde.

²⁸ Sar adarik predžanas o Midijaňike kupci, o phrala ile avri le Jozef andral e chaňig a bikende

les vaš o biš (20) rupune le Izmaelitenge, save les ligende andro Egipt.

²⁹ Sar o Ruben avla pale paš e chañig a dikhla, hoj o Jozef ode nane, čhingerđa pre peste o plaštos. ³⁰ Geľa pale ko phrala a phenda: “O muršoro ode nane! So kerava?”

³¹ Avke ile le Jozefoskere gada, murdarde le capos a močinde o gada andro rat. ³² Oda šukar plaštos ile, ligende le dadeske a phende: “Kada arakhlam. Dikh, či kada plaštos hin tire čhaskero, abo na.”

³³ Sar o Jakob rozprindžarda oda plaštos, phenda: “Kada plaštos hino čačes mire čhaskero! Čaľa les varesavi dzivo džvirina! Le Jozef čačes rozčhingerđa!” ³⁴ O Jakob čhingerđa pre peste o plaštos, urđa pre peste o gone a but dživesa sas andre žala pal o Jozef. ³⁵ Savore leskere čhave the čhaja avle les te podhazel, ale ov oda na kamelas a phenda: “Andre žala pal miro čhavo džava tele andro than le mulengero.”

³⁶ O Midijana bikende le Jozef andro Egipt le Putifariske, le Faraonoskere uradnikoske, savo sas o velitelis le stražnikenge.

38

O Juda the e Tamar

¹ Andre oda časos o Juda geľa het peskere phralendar a ačila ke jekh manuš, savo pes vičinelas Chirah a sas andral o foros Adullam.

² Sas ode jekh Kanaančanos o Šuas. Sar o Juda dikhla le Šuasoskera čha, iľa peske la romňake a pašliľa laha. ³ Oj ačila khabni a uliľa lake

čhavoro. O Juda leske diña nav Er. ⁴ Pale ačhiła khabñi a uliła lake aver čhavoro. Diña leske nav Onan. ⁵ Mek jekhvar lake uliła (pes narodzinda) čhavoro a diña leske nav Šelah. Sas oda andro Kezib, sar ov uliła.

⁶ O Juda iła avri prekal peskero ešebno (peršo) čhavo romña, savi pes vičinelas Tamar. ⁷ Ale le Judaskero ešebno čhavo o Er na sas le RAJESKE pre dzeka, avke leske o RAJ iła o dživipen.

⁸ Avke phenda o Juda le Onanoske: “Sar šogoris mušines peske te lel tira šogorkiña romñake. Zdža tut laha a an prekal late le phraleske čhaven.” ⁹ O Onan džanelas, hoj o čhave na ena leskere, vašoda, sar pes le phraleskera romñaha zdžalas, ov na dokerelas oda, hoj le phrales te el čhave. ¹⁰ Le RAJESKE ada na sas pre dzeka, avke the leske iła o dživipen.

¹¹ Avke phenda o Juda peskera borake la Tamarake: “Beš andro kher le dadeskero sar e bijeromeskeri, medik na dobarola avri miro čhavo o Šelah.” Bo na kamla, hoj te merel avke sar leskere phrala. E Tamar avke geła het a bešelas andro kher peskere dadeskero.

¹² Pal o buter časos muła e romñi le Judaskeri, e čhaj le Šuasoskeri. Sar preačhiła e žala le Judaske, geła le prijateliha le Chiroha andre Timna, kaj strihinenas leskere bakren.

¹³ Avke phende la Tamarake: “Tiro sastro džal akana andre Timna te strihinel peskere bakren.”

¹⁴ E Tamar džanelas, hoj o nekterneder čhavo o Šelah imar barila avri, ale o Juda les lake na diña. Vašoda oj čhida tele pal peste o vdovike

gada, ila peske o khosno, garuđa peskero muj a bešla peske paš e brana andro foros Enajim. O Enajim sas pašes pro drom andre Timna.

¹⁵ Sar la o Juda dikhla, gondolinda peske, hoj hihi lubni, bo sas lake garudo o muj. ¹⁶ Geľa ke late pro drom a phenda: “Šun man, domuk mange, hoj te pašluvav tuha.” Ov na džanelas, hoj oda hihi leskeri bori.

“So man deha vaš oda?” oj lestar phučla.

¹⁷ “Bičhavava tuke terňa kozica andral o stados,” ov odphenda.

Avke oj leske phenda: “De man vareso aver vaš oda, medik la na bičhaveha.”

¹⁸ “So tut šaj dav akana?” phučla latar o Juda.

“Tiri pečat la špargaha the e paca, so hin tute andro vast,” oj odphenda. Avke lake oda diňa, pašliľa laha a oj ačhila lestar khabni. ¹⁹ Oj palis uštıla a geľa het. Čhida tele o khosno a urđa peske pale o vdovike gada.

²⁰ Palis o Juda bičhada la terňa kozica peskere prijateliha le Chiroha, hoj te lel latar pale oda, so lake diňa, ale na arakhla la. ²¹ Phučerelas pes le manušendar, save bešenasa ode: “Kaj hihi odi lubni, savi bešelas paš o drom paš o Enajim?”

“Ade na sas nisavi lubni,” odphende leske.

²² Avke avla pale ko Juda a phenda leske: “Na arakhlom la. The o manuša andral oda foros vakerenas, hoj nisavi lubni ode na sas.”

²³ O Juda phenda: “Mi mukel peske oda, so la diňom. Ča te na avas pro asaben. Se me lake la kozica bičhadom tuha, ale tu la na arakhlal.”

²⁴ Sar pregela trin čhon phende le Judaske: “Tiri bori e Tamar kerđa lubipen a avke ačhila khabñi.” O Juda phenda: “Ligenen la avri a labaren la!”

²⁵ Sar la anenas, diña te phenel peskere sastreke: “Ačhilom khabñi le muršestar, saveskere hine kala veci. Dikh mištes, kaskeri hin kadi pečat la špargaha the e paca.” ²⁶ Sar o Juda oda dikhla, phenda: “Oj hiñi buter čačipnaskeri, sar som me, bo na diñom la mire čhaske le Šeloske.” Paloda o Juda laha imar buter na pašlolas.

²⁷ Sar avla imar o časos lake te ločhol, sikađa pes, hoj andre late hine duj čhave. ²⁸ Sar lake ulonas o čhave, jekh le čhavorendar diña avri o vast. Odi romñi, savi lake pomožinelas, phandla lolí šparga le čhavoreske pro vast a phenda: “Kada avla ešebno avri.” ²⁹ Ale o čhavoro cirdña andre pale o vast a leskero phral avla ešebno avri. Oj phenda: “Sar tut ispidñal ešebno avri?” Vašoda leske diña nav Perc*. ³⁰ Palis avla the leskero phral avri, saveske sas e lolí šparga pro vast. Leske dine nav Zerach†.

39

O Jozef the le Putifariskeri romñi

¹ Sar ligende le Jozef andro Egipt, o Egiptanos o Putifar les cinda le Izmaelitendar. Ov sas uradñikos le Faraonoskero, o velitelis le palaciskere stražñikenge. ² Ale o RAJ sas le Jozefoha, avke les sas bach andre savoreste, so kerelas, a ačhila andro kher leskere Egiptske

* **38:29** Oda hin: Te predemel avri. † **38:30** Oda hin: O Vidñišagos abo Lolo.

rajeskero. ³ Leskero raj dikhla, hoj o RAJ hino leha a hoj les delas bach andre dojekh buči.

⁴ O Jozef leske sas pre dzeka, avke o Putifar les ačhađa upral savorende andre peskero kher a diňa leske andro vasta savoro, so sas leskero.

⁵ Akorestar, sar les o Egiptanos ačhađa upral peskero kher, o RAJ požehňinelas leskero kher a savoro, so les sas. Le RAJESKERO požehnaňje sas upral savoro, so les sas andro kher the pre maľa. ⁶ Avke savoro, so les sas, diňa le Jozefoske andro vasta. O Putifar pes imar pal ňisoste na starinelas, ča pal o chaben, so chalas.

O Jozef mištes dičholas avri a sas igen šukar.

⁷ Pal varesavo časos peľa andro jakha le rajeskera romňake. Phenda leske: “Pašľuv peske paš mande!”

⁸ Ov ada na kamelas te kerel a le rajeskera romňake phenda: “Dikh, miro raj pes na mušinel te starinel pal ňisoste andro kher, bo me som ade a ačhađa man upral savoro, so hin leskero. ⁹ Andre kada kher nane ňiko bareder sar me. Nane nič, so mange na diňa andro vasta, ča tut na, bo sal leskeri romňi. Sar šaj kerav ajso baro džungipen, so hin binos anglo Del?”

¹⁰ Džives pre dživeseste le Jozef cirdelas pre oda, hoj laha te pašľol, ale ov la na šunda.

¹¹ Sar andre jekh džives geľa te kerel peskeri buči andro kher, ňiko le služobňikendar na sas khere. ¹² E romňi le Putifariskeri les chudľa le plašťostar a phenda: “Av, pašľuv manca!” Ale ov denašľa avri a mukľa lake o plašťos andro vast. ¹³ Sar oj dikhla, hoj lake mukľa o plašťos andro vast a denašľa avri, ¹⁴ vičinda peskere

služobniken a phendā lenge: “Dikhen, ande amenge kale Hebrejis, hoj amen the thovel andre ladž! Kamla manca te pašlol, ale me chudlom te vriskinel! ¹⁵ Sar šunda, hoj vriskinav, mukla paš ma peskero plaštos a denašla avri.”

¹⁶ Oj mukla o plaštos paš peste, medik na avla leskero raj khere. ¹⁷ Avke the leske oda phendā: “O Hebrejiko sluhās, saves andal ke amende, man kamla te thovel andre ladž! ¹⁸ Sar vriskinavas zorales, mukla peskero plaštos paš ma a denašla avri.”

¹⁹ Sar o raj le Jozefoskero šunda peskera romna, savi phendā: “Kada hin čačes oda, so kamla tiro sluhās te kerel,” igen pre leste cholisalila. ²⁰ Avke diňa les te chudel a thođa les andre bertena maškar o kraliskere bertenoša. Ale sar sas o Jozef andre bertena, ²¹ o RAJ sas leha. Sas ke leste jileskero a diňa, hoj te el le stražņikoske upral e bertena pre dzeka. ²² Avke o stražņikos ačhađa le Jozef upral savore bertenoša the upral savoro, so pes ode kerelas. ²³ Oda stražņikos na dodikhelas pre ņisoste, so leske diňa te kerel, bo o RAJ sas le Jozefoha a delas les bach andre savoreste, so kerelas.

40

O Jozef prethovel o sune andre bertena

¹ Pal varesavo časos o sluhās, savo čivkerelas e mol le Faraonoske, the leskero ešebno (peršo) pekaris, cholarde varesoha peskere rajes, le Egiptske kralis. ² O Faraonos sas igen cholamen pre kala duj uradņika, pro sluhās the pro ešebno pekaris. ³ Diňa len te phandel andro kher le

veliteliskero le stražnikenge, andre bertena, kaj sas phandlo the o Jozef. ⁴ Ačhile andre bertena pro buter časos a o velitelis le stražnikengero diña le Jozefoske, hoj te kerel pašal lende.

⁵ Jekh rat džalas suno ole duje muršenge, le sluhasko, savo čhivkerelas e mol le Faraonoske, the le ešebne pekariske. Dojekh suno, so len sas, sikavelas vareso aver. ⁶ Sar ke lende tosara avla o Jozef, dikhla pre lende, hoj hin len varesavo pharipen. ⁷ Phučla lendar: “Soske san andre ajsa pharipen?”

⁸ “Sas amen suno,” odphende leske, “ale ņiko amenge na džanel te phenel, pal soste džal.”

O Jozef lenge phenda: “Či na džanel o Del, pal soste hine o sune? Phenen mange len.”

⁹ Avke o sluhasko, savo čhivkerelas e mol, phenda avri le Jozefoske o suno: “Andro suno dikhlo anglal peste viñičis, ¹⁰ pre savo sas trin konarica. Sar avenas avri o prajti, takoj avenas avri the o kvitki a palis o hroznos dobarila. ¹¹ Andro vast likeravas le Faraonoskeri kuči. O hroznos, so odčhindom, ispidavas (pučnavas) andre le Faraonoskeri kuči a podiňom leske e kuči andro vast.”

¹² “Kada hin oda, so sikavel o suno,” odphenda leske o Jozef. “Trin konarica hin trin dživesa.

¹³ Pal o trin dživesa o Faraonos tut pale hazdela upre a dela tuke pale tiro than. A pale podavkereha e kuči andro vast le Faraonoske, avke sar angloda leske čhivkerehas e mol. ¹⁴ Sar pes tuke kada ačhela, mangav tut, leper tuke pre ma a presikav mange o lačhipen: Privaker tut vaš ma ko Faraonos, hoj man te lel avri andral

kadi bertena. ¹⁵ Se ile man andral e Hebrejiko phuv, ale aňi kade na kerdom nič ajso, vaš soste mušindomas te bešel andre bertena.”

¹⁶ Sar dikhla o ešebno pekaris, hoj o Jozef mištes prethovel o suno, phenda leske: “The man sas suno. Pro šero man sas trin košara mare. ¹⁷ Andro upruno košaris sas maro the bokela prekal o Faraonos a o čirikle chanas andral o košaris, so sas pre miro šero.”

¹⁸ “Kada hin oda, so sikavel o suno,” odpheđa leske o Jozef. “Trin košara hin trin dživesa. ¹⁹ Pal o trin dživesa tuke dela o Faraonos te odčinel o šero a figinela tut pro stromos a o čirikle chana tiro felos.”

²⁰ Pal o trin dživesa o Faraonos kerđa pre peskere berša hoscina prekal savore peskere uradňika a diňa te anel anglal lende le sluhas, savo leske čhivkerelas e mol, the le ešebne pekaris. ²¹ Ole ešebne sluhaske diňa pale leskero than, hoj te podavkerel leske e kuči andro vast, ²² ale le ešebne pekaris diňa te umblavel (obešinel), avke sar lenge oda o Jozef phenda. ²³ Ale oda ešebno sluhas peske pro Jozef na leperđa. Bisterđa pre leste.

41

Le Faraonoscere suno

¹ Pal o duj berš sas the le Faraonos suno: Ačhelas paš o paňi Nil. ² Dikhla, sar jekhvaresto andral o paňi avenas avri efa šukar the thule gurumňa a chudle te chal e čar paš o paňi. ³ Pal lende avle efa aver džungale the šuke gurumňa, so ačhenas paš ola ešebne (perše)

gurumña pro brehos. ⁴ Palis ola džungale the šuke gurumña chale ole efta šukare the thule gurumñen. Androda pes o Faraonos prekerđa andral o soviben.

⁵ Palis geľa pale te sovel a sas les aver suno: Pre jekh stonka barile avri efta klasi, so sas šukar the pherde. ⁶ Palis barile aver efta klasi, ale kala sas avrišučarde the labarde la vichodoskera balvajatar. ⁷ Ola avrišučarde klasi chale upre ole efta pherde klasen. Akor pes o Faraonos prekerđa andral o soviben. Sas oda ča suno.

⁸ Tosara na sas le Faraonos smirom vaš o sune. Vašoda diňa peske te vičinel savore Egiptske vraščen the le godavere muršen a phendã lenge avri peskere sune. No na sas ňiko, ko šaj phendahas leske, pal soste hine.

⁹ Palis o sluhās, savo čhivkerelas e mol, phendã le Faraonoske: “Adadžives avľa mange pre godi, hoj kerdom namištes. ¹⁰ Sar salas pre ma the pro hlavno pekaris cholamen, diňal amen te phandel andre bertena, andro kher le veliteliskero, savo sas upral o stražňika. ¹¹ Soduždženenge džalas jekh rat suno a dojekh suno sikavelas aver. ¹² Sas amenca ode jekh terno Hebrejis, o sluhās ole veliteliskero. Phendãm leske avri o sune a ov amenge phendã, so dojekh suno sikavel. ¹³ Avke sar amenge phendã, pes the ačhiľa. Me man dochudľom pale pre miro than, ale ole dujtones umblade (obešinde).”

¹⁴ Avke o Faraonos peske diňa te vičinel le Jozef, saves takoj ile avri andral e bertena. O

Jozef pes oholinda, urda aver gada a avla anglo Faraonos.

¹⁵ O Faraonos phenda le Jozefoske: “Džalas mange suno a űiko mange les na džanel te phenel, so sikavel. Šundom pal tu, hoj džanes te phenel, pal soste hine o sune.”

¹⁶ “Na me,” odphenda o Jozef le Faraonoske, “ale o Del tuke odphenela, hoj tuke te el mištes.”

¹⁷ Avke o Faraonos phenda avri le Jozefoske o suno: “Džalas mange suno, hoj somas paš o paűi Nil. ¹⁸ Jekhvareste avle avri andral o paűi eűta űukar the thule gurumņa, so chudle te chal e čar paš o paűi. ¹⁹ Pal lende avle the aver eűta džungale the űuke gurumņa. Kajse džungale gurumņa mek na dikhlom űikhaj andro Egipt. ²⁰ Ola džungale the űuke gurumņa chale ole eűta űukare the thule gurumņen. ²¹ Sar len chale, na dičholas pre lende, hoj vareso chale, bo mek furt dičhonas avke džungales sar angloda. Akor man prekerdom andral o soviben. ²² Palis andro suno dikhlom, sar pre jekh stonka barile avri eűta pherde the űukar klasi. ²³ Pal lende barile avri eűta űuke the sane klasi, so sas labarde la vichodoskera balvajatar. ²⁴ Ola űuke klasi chale ole eűta űukare klasen. Kada palis phendom mire vrašcenge, ale űiko mange na džanelas te phenel, pal soste džal.”

²⁵ O Jozef phenda le Faraonoske: “Andre soduj sune sikavel oda jekh. Kaleha tuke o Del sikada, so kamel te kerel. ²⁶ Eűta űukar gurumņa hin eűta berš. Eűta űukar klasi hin tiš eűta berš. Oda hin jekh suno. ²⁷ Eűta űuke the džungale gurumņa, so palis avle avri, hine eűta berš, avke sar the ola

efta šuke klasi, so sas labarde la vichodoskera balvajatar. Oda ela efta berš bokh.

²⁸ Avke ela, sar oda phendom le Faraonoske. O Del sikađa, so kamel te kerel. ²⁹ Avela efta berš, so ela baro ulipen andre calo Egipt. ³⁰ Pal lende avela efta berš bokh a calo Egipt bisterela pre ola lače berša, sar len sas savorestar pherdo. E bokh zničinelali caliphuv. ³¹ Ela ajsi bari bokh, hoj bisterena pre oda but, so len sas angloda. ³² Le Faraonoske džalas oda suno dujtovar, bo o Del peske phendā, hoj oda džal imar sig te kerel.

³³ Akana, Faraonona, rode godavere muršes, savo džanela, so te kerel, a ačhav les upral caliphuv Egipt. ³⁴ Mi ačhavel o Faraonos upral kadi phuv uradniken, save lena pandžto kotor savore ulipnastar prekal kala efta berša, sar ela but savorestar. ³⁵ Prekal kala lače berša, so avela, mi skiden savoro chaben a mi odthoven o zrnos andro fori le Faraonoskere a mi merkinen pre oda. ³⁶ Kala chabena ena odthode prekal kala efta berš, so majinel te avel e bokh pro Egipt, avke o manuša na merena bokhatar.”

³⁷ Kada lav sas le Faraonoske the savore leskere služobnikenge pre dzeka. ³⁸ Akor o Faraonos phendā peskere služobnikenge: “Arakhela pes ajsomanuš, andre savo hin o duchos le Devleskero?”

³⁹ Palis o Faraonos phendā le Jozefoske: “Te tuke diňa o Del kada savoro te džanel, nane ņiko ajsogodaver, sar sal tu, savo džanel, so kampil te kerel. ⁴⁰ Aveha ešebno raj upral miro palacis a savore mire manuša mušinena te šunel sa, so

pheneha. Ča vašoda, hoj me som kralis, ela man buter autorita sar tut.”

⁴¹ O Faraonos mek phendā: “Dikh, ačhavav tut sar ešebne rajes upral calo Egipt.” ⁴² Palis o Faraonos ilā tele e kraliko angrusi pal o angušt a thođa la le Jozefoske pro angušt. Urđa pre leste o gada le lačhe pochtanestar a thođa leske pre meñ somnakuno lancos. ⁴³ Diña les te lidžal andro dujto kraliko verdan a vičinenas anglal leste: “Peren pro khoča!” Avke sas ačhado upral calo Egipt.

⁴⁴ Palis phendā o Faraonos le Jozefoske: “Me som o Faraonos, ale bijal tiro lav ņiko andre calo Egipt našti nič kerel – našti čhalavel le vasteha, aňi le pindreha.” ⁴⁵ O Faraonos čerindā le Jozefoske o nav pro Cafenat-Paneach a diña leske la Asenat romňake, savi sas e čhaj le Poti-Feraskeri, savo sas rašaj andro foros Heliopolis. Avke o Jozef sas ačhado upral calo Egipt.

⁴⁶ Le Jozefoske sas tranda (30) berš, sar chudľa te kerel prekal o Faraonos, Egiptsko kralis. O Jozef palis odgeľa le Faraonostar a pregeľa pal cali phuv Egipt. ⁴⁷ Ola efta berša delas e phuv but ulipen. ⁴⁸ Ola efta berša o Jozef skidelas savoro chaben, so sas andro Egipt a odthovelas oda andro fori. Andre dojekh foros odthovelas o chaben ole malendar, so sas ode. ⁴⁹ O Jozef skidňa ajci pherdo zrnos sar moroskeri poši. Sas olestar ajci but, hoj preačhile len te zgenel upre, bo pes oda aňi na delas.

Le Jozefoskere čhave

⁵⁰ Sar mek na sas e bokh, le Jozefoske ulile duj muršora, save les diña e Asenat, e čhaj le rašaskeri le Poti-Feraskeri. ⁵¹ O Jozef diña le ešebne čhaske nav Menašše, bo phenda: “O Del mange diña te bisterel pre savore mire pharipena the pre cali miri dadeskeri famelija.” ⁵² Le dujtoneske diña nav Efrajim, bo phenda: “O Del diña, hoj mange te ulon čhave andre phuv, kaj man sas o pharipen.”

⁵³ Andro Egipt ola efta berša le bare ulipnaske imar preačhile ⁵⁴ a palis avla efta berš bokh, avke sar o Jozef phenda. E bokh avla andre savore phuva, ale andre calo Egipt sas dos chaben. ⁵⁵ Sar imar the o Egiptana bokhalonas a o manuša vičinenas ko Faraonos vaš o chaben, phenda lenge o Faraonos: “Džan ko Jozef a keren oda, so tumenge phenela!”

⁵⁶ Sar imar sas e bokh pal cali phuv, o Jozef phundrađa savore šopi a bikenelas le Egiptanenge o zrnos, bo andro Egipt sas igen bari bokh. ⁵⁷ Savore manuša pal cali phuv džanas andro Egipt ko Jozef te cinel o zrnos, bo sas igen bari bokh pre cali phuv.

42

Le Jakobskere čhave džan andro Egipt

¹ Sar o Jakob dikhla, hoj andro Egipt sas o zrnos, phenda peskere čhvenge: “Soske bešen a dikhen jekh pre aver? ² Šundom, hoj andro Egipt bikenen o zrnos. Džan a cinen les odarik prekal amende, hoj te predživias a te na meras.”

³ Avke ola deš phrala le Jozefoskere gele te cinel o zrnos andro Ęgipt. ⁴ Ale o Jakob na bičhađa le Jozefoskere phrales le Benjamin leskere phralenca, bo phenda peske: “Šaj pes leske vareso ačhel.” ⁵ Avke gele le Izraeloskere čhave olenca, save džanas andro Ęgipt te cinel o zrnos, bo the andro Kanaan sas bokh.

⁶ O Jozef, sar o raj upral o Ęgipt, diňa te bikenel o zrnos savore manušenge pal cali phuv. Avke avle ke leste leskere phrala, bandile anglal leste dži ke phuv. ⁷ Sar o Jozef dikhľa peskere phralen, prindžarda len, ale na diňa lenge oda te džanel a vakerelas lenca zoraha. Phučľa lendar: “Khatar avlan?”

“Andral e phuv Kanaan,” on odphende. “Avľam te cinel chaben.”

⁸ O Jozef sprindžarda peskere phralen, ale on les na sprindžarde. ⁹ Akor peske o Jozef leperđa pre ola sune, save les sas pal lende varekana. Phenda lenge: “Tumen san špijona! Avlan te rodel o thana, so pes den lokes te zalel.”

¹⁰ “Na, rajeja amaro!” phende leske. “Amen sam ča tire sluhi, save avle peske ade te cinel chaben. ¹¹ Savore sam čhave jekhe dadestar a sam pačivale manuša. Tire služobňika nane špijona!”

¹² Ale ov lenge pale phenda: “Na! Tumen avlan ade te rodel thana, so pes den lokes te zalel.”

¹³ On odphende: “Tire služobňika samas dešuduj (12). Sam phrala, čhave jekhe dadestar andral o Kanaan. O nekterneder hino akana paš o dad a oda jekh phral imar nane.”

¹⁴ Ale o Jozef lenge ada pale phendā: “Hin oda avke, sar phendom: San špijona! ¹⁵ Kavke man dodžanava, či vakeren čačipen: Na omukena kada than, medik na anena peskere nekternedere phrales. Lav vera pro Faraonos! ¹⁶ Bičhaven jekhes tumendar, hoj les te anel. Tumen, save ačhena, avena phandle andre bertena. Akor pes dikhela, či vakeren o čačipen, vaj na. Avke sar dživel o Faraonos: San špijona!” ¹⁷ Palis len thođa pro trin džives andre bertena.

¹⁸ Pro trito džives lenge o Jozef phendā: “Me man darav le Devlestar. Te kamen te ačhel džide, keren oda, so phenav. ¹⁹ Te vakeren o čačipen, mušinel jekh tumendar te ačhel andre bertena a tumen savore džan khere a liģenen o zrnos peskere bokhale famelijenge. ²⁰ Ale tumare nekternedere phrales mange mušinen te anel! Kaleha presikavena, hoj vakeren o čačipen, a na merena.”

On pre oda priačhile. ²¹ A vakerenas maškar peste: “Čačes kerđam namištes amare phraleske. Dikhlam les, andre savo pharipen ħino, a sar pre amende zorales vičinelas, hoj leske te pomožinas, amen les na šunahas, a vašoda pre amende avla kadi bari bida.”

²² O Ruben lenge phendā: “Na phendom tumenge, hoj te na keren nič ole čhaske? No tumen man na šundān. Akana počinaha vaš leskero dživipen.” ²³ Ale on na džanenas, hoj o Jozef lenge achalol, bo vakerelas lenca prekal o manuš, savo lenge prethovelas andre lengeri čhib. ²⁴ O Jozef pes lendar visardā a zarundā.

Palis avla ke lende pale a vakerelas lenca. Avke lendar iła avri le Šimeon a diña les te phandel anglal lengere jakha.

O phrala džan pale andro Kanaan

²⁵ Palis o Jozef prikazinda le sluhenge, hoj te pheraren savore lengere gone le divoha a te thoven lenge pale o rupune love andre dojekh gono a te den len chaben pro drom. Avke the kerde. ²⁶ O phrala peske thode o zrnos pro somara a gele het. ²⁷ Sar zaačhile te presovel pre jekh than, jekh lendar phundrađa o gono, hoj te del te chal le somaris, a dikhla andre o love. ²⁸ Vičinda pro phrala: “Diña mange pale o love! Kade hine andro gono!”

Akor previsačila andre lende o jile, izdranas a vakerenas maškar peste: “S'oda amenge kerđa o Del?”

²⁹ Sar doavle ke peskero dad ko Jakob andro Kanaan, phende leske savoro, so pes lenge ačila: ³⁰ “Oda murš, o raj ola phuvake, igen namištes amenca vakerelas, avke sar te ulamas špijona. ³¹ Ale amen leske phenda: ‘Amen sam pačivale manuša, na sam nisave špijona. ³² Samas dešuduj phrala, čhave jekhe dadestar. Jekh amendar imar nane a oda nekterneder hino akana amare dadeha andro Kanaan.’ ³³ O raj ola phuvake amenge phenda: ‘Pal ada džanava, hoj vakeren o čačipen, te jekhe tumare phrales mukena ade. Len peske o zrnos prekal peskeri famelija a šaj džan! ³⁴ Sar mange anena tumare nekternedere phrales, pal ada prindžarava, hoj na san špijona, ale hoj vakeren o čačipen. Palis

tumenge pale premukava tumare phrales a pal kadi phuv šaj phirena, kaj kamena.’ ”

³⁵ Paľis, sar čhivenas avri o zrnos andral o gone, savore ode arakhle peskere gonore le rupenca. Sar dikhle jekhetane le dadeha o love, predarandile. ³⁶ Akor lenge o dad o Jakob phendā: “Tumen kamen, hoj te našavav savore mire čhaven? O Jozef imar nane, aňi o Šimeon! A akana mange kamen te lel the le Benjamin? Me som oda, ko cerpinav vaš oda savoro!”

³⁷ Avke o Ruben phendā le dadeske: “Šaj murdares mire duje čhaven, te tuke na anava le Benjamin pale. Ma dara tut, ča de les mange andro vasta a me tuke les anava pale.”

³⁸ Ale o Jakob phendā: “Me na mukav mire čhas ode te džal tumenca! Leskero phral o Jozef hino imar mulo a ov ačhila korkoro. Som imar phuro a te pes leske vareso ačhilahas pro drom, pre savo gelanas, ta andre bari žala muľomas.”

43

O phrala kamen te džal pale andro Egipt

¹ Andre phuv Kanaan sas e bokh furt goreder.

² Sar imar dochale savoro zrnos, so cinde andro Egipt, o Jakob peskere čhavenge phendā: “Džan pale a cinen prekal amende sikra chaben!”

³ O Juda odphendā: “Oda murš amenge zoraľes phendā: ‘Sar na ela tumenca tumaro phral, na dikhena man pale.’ ⁴ Te tu domukeha, hoj te avel amenca ode amaro phral, džaha a cinaha tuke chaben. ⁵ Ale te les na mukeha, amen bijal leste ode našti džas. Bo o raj upral o Egipt amenge

zorales phenda, hoj te na ela amenca amaro phral, na dikhaha les pale.”

⁶ Akor o Izrael phenda: “Soske mange tumen kerdan mek buter pharipen? Soske phendan avri le muršeske, hoj hin tumen mek jekh phral?”

⁷ On odphende: “Bo ov amendar buterval phučelas, či mek dživel amaro dad a či amen hin phral. Odphendam leske ča pre oda, so amendar phučelas. Sar majindam te džanel, hoj phenela, hoj mušinas te anel amare phrales ode?”

⁸ Palis o Juda phenda peskere dadeske le Izraeloske: “Muk tire čhas le Benjamin, mi avel manca pro drom! Avke predživaha a na meraha aňi amen, aňi tu a aňi amare čhave. ⁹ Me les lav pre mande: Mire vastendar peske les šaj manges. Te les na anava tuke pale džides, avava anglal tu vinovato calo miro dživipen. ¹⁰ Te pes na zlikerđamas ade ajci but, imar dujtovar ulamas andro Egipt the pale.”

¹¹ O dad o Izrael lenge phenda: “Te o Benjamin mušinel te džal tumenca, akor len ola nekfeder veci andral amari phuv a lidžan ole rajeske upral o Egipt sar daros: Sikra balzamos the medos, e voňavo živica the mirra, o pendeča the mandle. ¹² Len tumenca duvar ajci love, bo mušinen te del pale savore love, so arakhlan andro gone. Šaj el, hoj vareko kerđa chiba. ¹³ Len tumenca the le phrales a džan imar pale ke oda manuš. ¹⁴ O Nekzoraleder Del mi presikavel tumenge o jileskeriben, hoj oda manuš te premukel le

Benjamin the ole avre phrales. Te majinav te našavel mire čhaven, mi ačhel pes.”

O phrala pale anglo Jozef

¹⁵ Avke o phrala ile peha o dari a duvar ajci rupune love the le Benjamin. Gele andro Egipt a ačhenas anglo Jozef. ¹⁶ Sar o Jozef dikhla paš lende le Benjamin, phenda le sluhaskе, savo sas upral leskero kher: “Le kale muršen andre miro kher. Murdar vareso andral o stados a pek oda, bo chana manca o dilos.”

¹⁷ Oda sluhaskе kerda avke, sar leske o Jozef phenda, a ila len andre leskero kher. ¹⁸ Ale ola murša predarandile, sar len ile andro kher le Jozefoskero, a phende peske: “Čačes amen ande ade vaš o love, so amenge thode pale andre amare gone. Akana amen chudena a marena! Lena amendar amare somaren a kerena amendar peskere otroken!”

¹⁹ Sar avle ko vudar paš le Jozefoskero kher, phende leskere sluhaskе: ²⁰ “Mangas tut, raja, amen imar jekhvar ade samas te cinel chaben. ²¹ Sar avlam pro than, kaj ačhilam te presovel, phundrađam o gone a dojekh amendar arakhlam peskere love – ajci, keci počindam. Akana tumenge anas ola love pale. ²² Ilam peha buter love, hoj peske te cinas pale chaben. Čačes na džanas, ko ola love thođa andro gone.”

²³ “Aven andro smirom,” phenda lenge o sluhaskе. “Ma daran nisostar! Tumaro Del, o Del tumare dadeskero, tumenge ola love thođa andro gone. Se me tumaro počiniben imar chudlom.” Palis ke lende anda le Šimeon.

²⁴ Palis o sluhas anda ole muršen andro Jozefoskero kher a diña len pañi, hoj peske te thoven (omoren) o pindre. Diña te chal the lengere somaren. ²⁵ Medik na avla o Jozef, ile avri o dari prekal leste, bo sas lenge phendo, hoj chana ode o dilos.

²⁶ Sar o Jozef avla andro kher, dine leske o dari a bandile anglal leste dži pre phuv. ²⁷ Ov lendar phučelas, hoj sar lenge hin, a phenda: “Mištes hin tumare phure dadeske, pal savo mange vakerenas? Mek dživel?”

²⁸ On odphende: “Tire sluhaske, amare dadeske, hin mištes, mek dživel.” Palis pele pro khoča a bandonas anglal leste.

²⁹ Sar dikhla peskere phrales le Benjamin, le čhas peskera dakero, phučla: “Oda ov hino tumaro nekterneder phral, pal savo mange vakerenas?” Palis phenda: “Mi el o Del jileskero ke tute, čhavo miro!” ³⁰ Androda o Jozef sigo geľa het, bo avla leske pharo, sar dikhla peskere phrales. Geľa andre andruno kher a ode chudla te rovel. ³¹ Palis thoda (omorda) o muj a avla avri. Zlikerda pes a phenda: “Anen o chaben!” ³² A podine o chaben le Jozefoske pre leskero skamind a leskere phralenge pre aver. O Egiptana bešenas avrether, bo našti chanas jekhetane le Hebrejenca. ³³ O phrala bešenas anglal o Jozef pal peskere berša, le nekphurederestar dži ko nekterneder. Dojekh lendar pes čudaľinelas, hoj bešen sako pal peskere berša. ³⁴ Palis len pal peskero skamind diña chaben. Ale le Benjamin diña pandžvar buter sar avre phralen. Pijenas a mulatinenas jekhetane leha.

44

Le Jozefoskeri rupuňi kuči

¹ O Jozef palis phenda le sluhaskeske upral leskero kher: “Pherar le muršenge o gone le chabeneha, keci ča birinena te lidžal, a dojekheske thov pale leskere love upral andro gone. ² Ole nekternedereske thov andro gono miri rupuňi kuči the leskere love, savenca počinda vaš o zrnos.” O sluhas kerđa avke, sar leske phenda o Jozef.

³ Tosara, sar vidňisalolas, premukle le phralen lengere somarenca. ⁴ Sar džanas avri andral o foros a na sas mek dur, phenda o Jozef le sluhaskeske: “Dža sigo pal ola murša. Te len dochudeha, phen lenge: ‘Soske vaš o lačhipen visardan pale o naláčhipen? ⁵ Soske čordan e rupuňi kuči, andral savi pijel a savaha vražinel miro raj? Aleha kerđan igen namištes!’ ”

⁶ Sar len dochudľa, phenda lenge ola lava. ⁷ On leske odphende: “Soske ada phenes, rajeja miro? Kajso vareso amen šoha (ňikda) na kerđamas! ⁸ Dikh, o love, so arakhľam upral andro gone, andam pale andral o Kanaan. Sar šaj amen čordamas o rup vaj o somnakaj andral o kher tire rajeskero? ⁹ Te pes oda arakhela ke varesavo tiro služobňikos, mi merel a amen savore avaha tuke otroka, rajeja miro.”

¹⁰ O sluhas phenda: “Mištes, mi el avke, sar phendan. Oda, ko ila e rupuňi kuči, ela miro otrokos a tumen avena premukle.” ¹¹ Avke savore sigo thode peskere gone tele pre phuv a phundrade len. ¹² Palis o sluhas chudľa te

rodel le phurederestar dži ko nekterneder. E kuči pes arakhla andro Benjaminoskero gono. ¹³ Androda savoredžene čingerde pre peste o plašto. Thode o veci pro somaris a visarde pes pale andro foros.

¹⁴ Avke o Juda peskere phralenca dogela andro kher le Jozefoskero. Ov mek sas ode a bandile anglal leste dži pre phuv. ¹⁵ O Jozef lenge phenda: “Oda so tumen kerđan? Tumen na džanenas, hoj ajsa manuš sar me džanel te vražinel?”

¹⁶ O Juda phenda: “So tuke šaj phenas pre ada, rajeja miro? So te keras, hoj amenge te odmukes? O Del oda domukla pre peskere služobnika vaš o binos, so kerđam. Akana, rajeja miro, sam tire otroka, amen the oda, ke kaste arakhle e kuči.”

¹⁷ Ale ov lenge odphenda: “Na! Me kajso vareso na kerava! Mange ela otrokos ča oda, ke kaste pes arakhla e kuči. Tumen savore šaj džan andro smirom ke peskero dad.”

O Juda pes privakerel vaš o Benjamin

¹⁸ Palis o Juda geľa anglo Jozef a phenda: “Mangav tut, rajeja miro, domuk tire sluhasko, hoj te phenel vareso peskere rajeske. Ma av cholamen pre peskero sluhasko, se tu sal sar o Faraonos! ¹⁹ Tu pes akor, rajeja amaro, phučhas tire sluhendar: ‘Hin mek tumen dad abo phral?’ ²⁰ Amen tuke, rajeja, phendam: ‘Hin amen mek phuro dad the terno phral, savo leske ulila pro phuripen. Leskero phral imar hino mulo a ov ačhila jekhoru čhavo peskera datar. Amaro dad les igen kamel.’”

²¹ Palis tu phendal peskere sluhenge: ‘Anen mange les, hoj les te dikhav peskere jakhenca!’

²² Akor, rajeja, phendam tuke: ‘Oda čhavo naši omukel le dades, bo te les omuklahas, o dad muľahas.’ ²³ Ale tu phendal tire sluhenge: ‘Te tumenca na avela tumaro nekterneder phral, ma sikaven pes mange pro jakha!’

²⁴ Sar palis avľam ke tiro sluhas, ke amaro dad, rozvakerďam leske savoro, so phendal tu, rajeja. ²⁵ Amaro dad phendā: ‘Džan pale a cinen sikra chaben.’ ²⁶ Amen leske odphendā: ‘Našti džas, te amenca na avela the amaro nekterneder phral. Bijal leste pes naši sikavas ole manušeske pro jakha.’

²⁷ Pre ada amenge phendā tiro sluhas, amaro dad: ‘Tumen mištes džanen, hoj miri romňi man diňa ča duje čhaven. ²⁸ Jekh lendar odgeľa imar het a me mange phendom, hoj les mušindā te rozchal e dzivo džvirina. Akorestar les na dikhľom.’ ²⁹ O dad mek phendā: ‘Te lena mandar the kales a pro drom pes leske vareso ačhela, thovena man pro phuripen andro hrobos.’

³⁰ Akana, rajeja miro, sar me šaj džava pale ke tiro sluhas ke miro dad, te o čhavo, saves cale peskere džživpnaha kamel, na ulahas amenca?

³¹ Te pes dodžanela, hoj o čhavo nane amenca, merela. Tire sluhi oleha anena tire sluhas, amare dades, pro phuripen andro hrobos. ³² Me, tiro sluhas, ilom ole čhas le dadestar pre peste. Phendom le dadeske, hoj te les na anava leske pale, avava vinovato anglal leste calo miro džživipen.

³³ Akana domuk mange, hoj me te ačhav tire otrokoske vaš kada čhavo, rajēja miro, a ov mi džal het peskere phralenca. ³⁴ Sar šaj avlomas pale ke miro dad, te o čhavo na ulahas manca? Birindomas te dikhel pre žala, so avlahas pre miro dad?”

45

O Jozef pes del te sprindžarel le phralenge

¹ O Jozef pes imar našti zlikerđa. Vičinda pre savorende, save ačhenas pašal leste: “Savore džan het!” Avke ňiko ode na sas, sar o Jozef pes diňa te sprindžarel peskere phralenge. ² Palis zorales zarunđa. Šunde oda o Egiptana the calo palacis le Faraonoskero.

³ Avke phenđa peskere phralenge: “Me som o Jozef! Dživel mek miro dad?” Ale len oda avke zaiľa, hoj na džanenas te phenel aňi jekh lav peskere phraleske.

⁴ O Jozef lenge phenđa: “Aven pašeder ke ma!” Sar avle ke leste, phenđa: “Me som o Jozef, tumaro phral, saves bikendān andro Egipt.

⁵ Akana tumenge imar te na el pharo a te na dukhal tumen ada, hoj man kade bikendān. O Del man bičhađa ade angle tumende, hoj te zachraňinav tumare dživipena. ⁶ Hin oda imar duj berš, so hin e bokh pre phuv. Ela mek pandž berš, so pes na kerela buči pre maľa aňi pes na skidela upre. ⁷ O Del man bičhađa anglal tumende andre kadi phuv, hoj tumen kavke bares te zachraňinel, hoj te predživen tumare čhavenca. ⁸ Tumen man ade na bičhađan,

ale o Del. Ov man ačhađa sar nekbaredere Faraonoskere uradňikos sar ešebne (perše) rajes upral calo leskero kher the upral calo Egipt.

⁹ Sigo džan pale ke miro dad a phenen leske, hoj me phenav: ‘O Del ačhađa man, le Jozef, sar ešebne rajes upral calo Egipt. Av ke ma so neksigeder! ¹⁰ Bešeha pašes paš ma andre phuv Gošen savoreha, so tut hin: tire čhavenca the le čhavengere čhavenca, tire bakrorenca, kozenca the gurumňenca. ¹¹ Ode tumen me dava o chaben. Bo mek pandž berš likerela e bokh a na kamav, hoj vareko olendar, save hine tuha, te bokhaľon – aňi tu aňi tiri famelija.’ ”

¹² O Jozef mek phenda: “Tumen the tumaro phral o Benjamin šaj dikhen, hoj som oda me, o Jozef, savo tumenca vakerel. ¹³ Phenen le dadeske, savi bari zor man hin andro Egipt, a phenen leske pal savoro, so dikhľan kade. Palis sidaren a anen les ade.”

¹⁴ Avke pes o Jozef the o Benjamin obchudle a sodujdžene chudle te rovel. ¹⁵ Rovibnaha čumidla savore peskere phralen. Palis leskere phrala leha chudle te vakerel.

¹⁶ Sar avľa o hiros andro kher le Faraonoskero, hoj avle le Jozefoskere phrala, sas oda pre dzeka le Faraonoske the leskere sluhenge. ¹⁷ O Faraonos phenda le Jozefoske: “Phen tire phralenge, mi thoven peskere veci pre peskere somara a mi džan andro Kanaan. ¹⁸ Mi len le dades the peskere fameliji a mi aven ke mande. Dava len oda nekfeder than, so hin andro Egipt, the le nekfedere chabenestar kala phuvatar. ¹⁹ Phen lenge mek, mi len peske o

verdana andral o Egipt prekal peskere čhave the romňija a mi anen the le dades peha. ²⁰ Te na bajinen pal ňisoste, so omukena, bo chudena oda nekfeder, so del o Egipt.”

²¹ O čhave le Izraeloskere oda the kerde. O Jozef len diňa verdana the chaben pro drom, avke sar leske phenda o Faraonos. ²² Savoren lendar diňa neve gada, ale le Benjamin diňa trin šel (300) rup the mek pandž neve gada. ²³ Peskere dadeske bičhađa deše somaren, pre save sas thode ola nekfeder dari andral o Egipt, the deše oslicen, pre save sas thodo o zrnos, o mare the o chaben pro drom. ²⁴ Palis le phralen premukla. Sar džanas het phenda lenge: “Ča pes ma vesekedinen le dromeħa!”

²⁵ Avke gele het andral o Egipt andro Kanaan ko dad ko Jakob. ²⁶ Phende leske: “O Jozef mek dživel! Ov hino ešebno raj upral calo Egipt!” Ale sar ada šunda o dad, ačhila sar bar a našti lenge dopačalas. ²⁷ Ale sar leske phende savoro, so lenge phenda o Jozef, a sar o Jakob dikhla o verdana, so bičhađa o Jozef, hoj les te anen andro Egipt, o Jakob avla pale ke peste. ²⁸ Phenda: “Akana tumenge imar pačav! Miro čhavo o Jozef čačes dživel! Džav les te dikhel, medik na merava.”

46

O Jakob džal andro Egipt

¹ O Izrael iħa peħa savoro, so les sas, a džalas andro Egipt. Sar dogeħa andre Beer-Šeba, anda

ode obeti le Devleske, saves lašarelas leskero dad o Izak.

² O Del prevakerđa ko Izrael rači andro videňje: “Jakob! Jakob!”

“Kade som!” ov odphenda.

³ “Me som o Del, o Del tire dadeskero,” phenda leske. “Ma dara tut te džal andro Egipt, bo ode tutar kerava igen baro narodos. ⁴ A me tuha džava andro Egipt a anava tut odarik pale. O Jozef ela paš tu, sar mereha.”

⁵ Avke o Jakob odgeľa andral e Beer-Šeba. Le Izraeloskere čhave thode le dades le Jakob, le čhaven the le romňijen andro verdana, save bičhađa o Faraonos. ⁶ Ile peha o stadi the o barvalipen, so skidle andro Kanaan, a avle andro Egipt – o Jakob the savori leskeri famelija. ⁷ Andro Egipt anda caľa peskera famelija, peskere čhaven the čhajen lengere čhavenca.

⁸ Kala hine o nava le Izraeloskere čhavengere – oda hin o Jakob the leskere čhave – save avle andro Egipt:

Leskero ešebno (peršo) čhavo sas o Ruben.

⁹ Le Ruben sas čhave o Chanoch, o Pallu, o Checron the o Karmi.

¹⁰ Le Šimeon sas čhave o Jemuel, o Jamin, o Ohad, o Jachin, o Cochar the o Šaul, savo sas čhavo la Kanaančankatar.

¹¹ Le Levi sas čhave o Geršon, o Kohat the o Merari. ¹² Le Juda sas čhave o Er, o Onan, o Šelah, o Perc the o Zerach. Ale o Er the o Onan mule andro Kanaan. Le Perc sas čhave o Checron the o Chamul.

13 Le Jissachar sas čhave o Tolas, o Puvvah, o Job the o Šimron.

14 Le Zebulun sas čhave o Sered, o Elon the o Jachleel.

15 Kala hine la Lejakere the le Jakobskere čhave, save lenge ulile andro Paddan-Aram. Ode lenge ulila the e čhaj e Dina. Savore leskere čhave the čhaja la Lejaha sas tranda the trin (33).

16 Le Gad sas čhave o Cifjon, o Chaggi, o Šuni, o Ecbon, o Eri, o Arodi the o Areli.

17 Le Ašer sas čhave o Jimnah, o Jišvah, o Jišvi the o Berijah a lengeri pheñ sas e Serach. Le Berijah sas čhave o Cheber the o Malkiel.

18 Kala dešušov (16) hine o čhave le Jakobskere, save les sas la Zilpaha. Oj sas e služka, sava diña o Laban peskera čhake la Lejake.

19 Le Jakobskera romňake la Rachelake ulile o Jozef the o Benjamin. 20 Le Jozefoske ulile andro Egipt o Menašše the o Efrajim la Asenataha, savi sas e čhaj le Poti-Feraskeri, savo sas rašaj andro Heliopolis.

21 Le Benjamin sas čhave o Belas, o Becher, o Ašbel, o Geras, o Naaman, o Echi, o Roš, o Muppim, o Chuppim the o Ard.

22 Kala hine la Rachelakere dešuštar (14) čhave, save la sas le Jakoboha.

23 Le Danoskero čhavo sas o Chušim.

24 Le Naftali sas čhave o Jachceel, o Guni, o Jecer the o Šillem.

²⁵ Kala efta čhave hine le Jakoboskere, save les sas la Bilhaha. Oj sas e služka, sava diña o Laban peskera čhake la Rachelake.

²⁶ Le Jakoboskere čhave peskere čhavenca, save gele leha andro Egipt, sas šovardeš the šov (66), te na genas le Jakoboskere čhavengere borijen. ²⁷ Te zgenaha the le Jozefoskere duje čhaven, save leske ulile andro Egipt, avle ode le Jakoboskera famelijaha jekhetane eftavardeš (70) džene.

²⁸ O Jakob bičhađa peskere čhas le Juda anglal te phenel le Jozefoske, hoj pes te arakhel lenca andro Gošen. Avke avle andre phuv Gošen. ²⁹ O Jozef diña te pririchtinel peskero verdan a geľa anglal peskero dad Izrael andro Gošen. Sar avľa paš leste, obchudľa les a chudľa te rovel.

³⁰ O Izrael phenďa le Jozefoske: “Akana imar šaj merav, bo tut dikhlom a džanav, hoj džives.”

³¹ Palis o Jozef phenďa peskere phralenge the savorenge, save sas leha: “Mušnav te džal te phenel le Faraonoske, hoj avle ke ma mire phrala the savori famelija mire dadeskeri andral o Kanaan. ³² Phenava leske, hoj san pastjera, save likerem le bakren, a hoj avľan savore tumare stadenca the barvalipnaha. ³³ Te tumen o Faraonos vičinel a phučela tumendar, savi buči keren, ³⁴ phenen leske: “Tire sluhi hine pastjera le stadengere calo amaro džživipen avke sar amare phure dada.’ Ada phenena vašoda, hoj tumenge te domukel te ačhel andre phuv Gošen, bo o Egiptana na kamen nič le pastjerenca.”

47

O Jakob anglo Faraonos

¹ O Jozef odgela a phenda le Faraonoske: “Miro dad the mire phrala avle andral o Kanaan peskere stadenca, dobitkoha the savore bar-valipnaha. Akana hine andre phuv Gošen.”

² Palis ila avri peskere phralendar pandže dženen a anda len anglo Faraonos.

³ O Faraonos pes phučla leskere phralendar: “Savi buči keren?”

“Amen sam pastjera, save pasinen le staden avke sar the amare dada,” odphende leske.

⁴ “Amen avlam te bešel andre kadi phuv, bo andro Kanaan avla igen bari bokh a prekal o stadi ode nane chaben. Domuk tire sluhenge, hoj te bešen andre phuv Gošen.”

⁵ O Faraonos phenda le Jozefoske: “Te tiro dad the tire phrala avle ke tute, ⁶ savore thana andre kadi phuv hine lenge phundrade. Mi bešel tiro dad the tire phrala andre nekfeder phuv Gošen. Te hin maškar lende godaver murša, ačhav len upral mire stadi.”

⁷ O Jozef anda peskere dades le Jakob a sikađa les le Faraonoske. A o Jakob požehňinda le Faraonos. ⁸ O Faraonos phučla le Jakobostar: “Keci tuke berš?”

⁹ O Jakob odphenda le Faraonoske: “Miro dživipnaskero drom likerel šel the tranda (130) berš. O dživipena mire dadengere likerenas buter a na sas ajse phare sar miro.” ¹⁰ Palis o Jakob požehňinda le Faraonos a gela lestar het.

¹¹ O Jozef thođa te bešel peskere dades the le

phralen andro Egipt a diña len phuva the mali andro nekfeder than andre phuv Raamses, avke sar oda phenda o Faraonos. ¹² Avke o Jozef diña chaben le dades, le phralen the cała dadeskera famelija pal oda, keci len sas čhave.

E bokh andro Egipt

¹³ Na sas maro pre cali phuv, bo e bokh sas igen bari. Andro Egipt the andro Kanaan e sas ajsi bari bokh, hoj o manuša sas bi e zor. ¹⁴ Vaš o zrnos, so bikenda, o Jozef skidña savoro rup, so sas andro Egipt the andro Kanaan, a odligenda oda andro Faraonoskero palacis. ¹⁵ Sar imar na sas love andro Egipt the andro Kanaan, savore Egiptana avenas ko Jozef a mangelas: “De amen maro! So, majinas te merel, bo imar amen nane love?”

¹⁶ “Te tumen nane love, anen tumare stadi a me tumen vaš oda dava chaben,” phenda lenge o Jozef. ¹⁷ Avke anenas ko Jozef peskere stadi a ov len delas maro vaš o graja, bakre, gurumña the somara. Andre oda berš lendar o Jozef cinda savore stadi vaš o chaben.

¹⁸ Avke pregela jekh berš. Pre aver berš avle pale a phende: “Na garuvaha anglal tu, rajaja amaro, hoj o love amenge dogele a the amare stadi hine imar tire. Nane amen imar, so tut te del, ča amaro telos the e mala. ¹⁹ Soske amen majinas te merel angle tire jakha, rajaja amaro, a te mukel ča avke peskere mali? Cin tuke amen the amare mali vaš o maro a avaha otroka le Faraonoske. Ča de amen div, hoj te predživas a te na meras a te na ačhen ča avke o mali.”

²⁰ Kavke cinda o Jozef savore Egiptske mali prekal o Faraonos. Savore Egiptana bikenenas peskere mali, bo e bokh pre lende mek goreder avla. Kavke o Faraonos dochudla savore mali andre Egiptsko phuv. ²¹ Kaleha o Jozef kerda le manuendar otroken pal cali phuv. ²² Ča le rašajengere phuva na odcinelas, bo o Faraonos len delas love pro chaben a sas lenge oda dos, hoj te predživen. Vašoda peskere phuva na bikenenas.

²³ O Jozef phenda le manušenge: “Adadžives tumen the tumare phuva cindom prekal o Faraonos. Len tumenge kada zrnos a sadzinen len pro mali. ²⁴ O pandžto kotor le ulipnastar mušinena te del le Faraonoske a ola štar kotora ačhela tumenge, hoj te el tumen, so te sadzinel pro mali a te el tumare famelijen the le čhaven, sostar te dživel.”

²⁵ “Tu amen likerdal paš o dživipen,” on odphende. “Te sam tuke pre dzeka, rajeja amaro, ker amendar le Faraonskere otroka!” ²⁶ O Jozef akor diña avri zakonos pal e Egiptsko phuv, so pes dolikerel dži adadžives, hoj o pandžto kotor le ulipnastar hino le Faraonoskero. Ča o phuva le rašajengere na sas leskere.

²⁷ Avke o Izraeliti ačhile te bešel andro Egipt andre phuv Gošen. Barvalonas a sas len igen but čhave. ²⁸ O Jakob dživelas andro Egipt mek dešuefta (17) berš a sas leske imar šel the saranda the efta (147) berš. ²⁹ Sar sas o Izrael anglo meriben, vičinda peskere čhas le Jozef a phenda leske: “Te som tuke pre dzeka, thov tiro vast pre mire čanga a de man lav, hoj mange

presikaveha kada jileskeriben the pačivaliben: Ma parun man andro Egipt.”³⁰ Sar merava avke sar mire phure dada, lidža man andral o Egipt a parun man ode, kaj sas parumen the on.

“Kerava avke, sar phenes,” odphendā o Jozef.

³¹ “Le vera, hoj oda kereha!” phendā leske o Jakob. Sar les diña vera, o Izrael bandila tele pro hados a lašarelas le Devles.

48

O Jakob požehñinel le Jozefoskere čhaven

¹ Pal varesavo časos phende le Jozefoske: “Tiro dad hino nasvalo.” Avke o Jozef iła peha peskere duje čhaven le Menašše the le Efrajim a gele les te dikhel. ² Sar le Jakoboske phende: “Avel ke tu tiro čhavo o Jozef,” o Izrael chudla zor a bešla peske pro hados. ³ O Jakob phendā le Jozefoske: “O Nekzoraleder Del pes mange sikađa andro Luz andre phuv Kanaan a požehñinda man. ⁴ Phendā mange: ‘Dava tut pherdo čhave. Tutar avena but narodi. Kadi phuv dava tire potomkenge, hoj te el lengeri pro furt.’ ”

⁵ O Jakob mek phendā: “Tire duj čhave, save tuke ulile andro Egipt mek sigeder, sar ke tu ade avlom, ena akanastar mire. O Efrajim the o Menašše ena mire sar o Ruben the o Šimeon. ⁶ O čhave, save avena pal lende, ena tire. Mire phuva pal ma prelana ča prekal o Efrajim the Menašše, ena zgende jekhetane lenca. ⁷ Kerav oda prekal e Rachel, bo sar džavas andral o Paddan andro Kanaan, muła mange pro

drom. Parundom la ode paš o drom, nadur la Efratatar.” E Efrata hin adadžives Betlehem.

⁸ Sar dikhla o Izrael le Jozefoskere čhaven, phučla: “Ko hine kala?”

⁹ “Oda hine mire čhave, saven mange diña ade o Del,” odphenda o Jozef peskere dadeske.

Avke o dad phenda: “An len ke mande, hoj len te požehñinav!” ¹⁰ O Izrael sas imar phuro a imar na dikhelas igen mištes. Sar len o Jozef anda ke leste, o Jakob len čumidla a obchudla. ¹¹ Palis o Izrael phenda le Jozefoske: “Šoha (ñikda) na phendomas, hoj tut mek pale dikhava. Ale o Del mange diña, na ča tut te dikhav, ale the tire čhaven.” ¹² O Jozef ila peskere čhaven tele pal o Jakoboskere čanga a bandila le mujeha dži ke phuv.

¹³ Palis o Jozef ila sodujen ko Jakob; le čače vasteha ačhađa le Efrajim pal e bałogñi (ľavo) sera le Izraeloskeri a le bałogne vasteha ila le Menašše a ačhađa les pal e čači (pravo) sera. ¹⁴ Ale o Izrael prethoda peskere vasta a thoda peskero čačo vast pro Efrajimoskero šero, choc sas terneder. O bałogno vast thoda pro šero le Menaššeskero, savo sas ešebno čhavo. ¹⁵ Palis požehñinda le Jozef a phenda:

“Mi požehñinel kale čhaven o Del,
 angle savo phirenas mire dada o Abraham
 the o Izak,
 o Del, savo man lidžalas le terñipnastar dži
 adadžives sar pastjeris!

¹⁶ Mi požehñinel len o aņjelos, savo man cirdña
 avri andral o dojekh nalačhipen!

Mi leperel pes prekal kala čhave miro nav the o nava mire dadengere, le Abrahamoskero the Izakoskero!

Mi ulon lenge pherdo čhave pal cali phuv.”

¹⁷ Sar o Jozef dikhla, hoj o dad thođa o čačo vast pro šero le Efrajimoske, na sas leske oda pre dzeka. Avke chudla le dadeskero vast a kamla les te prethovel pro šero le Menaššeske. ¹⁸ O Jozef phenda le dadeske: “Na avke, dado miro! Se kada hin ešebno. Leske thov tiro čačo vast pro šero.”

¹⁹ Ale o dad leske phenda: “Džanav, čhavo miro, džanav! The lestar ela narodos a the lestar ela buter. Ale leskero terneder phral, o Efrajim, ela bareder sar ov, leskere čhavendar ena but narodi.”

²⁰ Avke len požehňinda oda džives a phenda: “Sar o Izraeliti žehňinena varekas, leperena tumare nava a phenena kada:

‘Mi kerel tuke o Del avke sar le Efrajimoske the le Menaššeske.’ ”

Kaleha thođa o Jakob le Efrajim anglo Menašše.

²¹ Palis o Izrael phenda le Jozefoske: “Dikh, me merava, ale o Del ela tumenca a anela tumen pale andro Kanaan, andre phuv tumare phure dadengeri. ²² A tut dav mire barvalipnastar buter sar tire phralen. Dav tuke e lači phuv šichem, so dochudlom le Amorejendar peskera šablaha the lukoha.”

49

Le Jakoboskero požehnaŋje

¹ O Jakob vičinda savore peskere čhaven a phenda lenge:

“Aven savore ke mande a phenava tumenge,
so tumen užarel andro dživesa, so avena!

² Zdžan tumen jekhetane, savore čhave le Jakobskere.

Šunen tumare dades le Izrael!

³ Ruben, tu sal miro ešebno (peršo),

e zor mire terņipnaske,
nekrajikaneder the nekzoraleder mire
čhavendar!

⁴ Sal sar o paņi, so pes na del te zaačhavel,
imar na aveha ešebno, bo pašlilal mira
romňaha.

Aleha kerđal džungipen, sar tuke pašlilal
andre miro hađos.

⁵ Šimeon the Levi, tumen san phrala,

pre tumare maribneskere zbraņi hin o rat.

⁶ Na kamav man te zdžal jekhetane tumenca.

Na kamav nič oleha, so tumen kamen te
kerel,

bo andre choļi murđardan le muršen
a ča prekal peskero radišagos kerđan le
bikendar kaļiki.

⁷ Mi el prekošli tumari choļi,

bo sas igen bari,

the tumaro rušiben, bo sas dzivo.

Tumare čhave na dživena jekhetane peha
andre phuv le Izraeloskeri,

ena rozčhide maškar o kmeņi le Jakobskere.

- 8 Juda, tut tire phrala lašarena.
Chudeha tire nepřijateľen tel e meň,
o čhave tire dadeskere anglal tu bandona.
- 9 Sal sar levos, savo peske chudľa o chaben
a džal pale pre peskero than te pašlol.
Ko pes na daral les te uštavel?
- 10 Tu, Juda, likereha o kraliskero žezlos,
tire čhave kralinena pro furt.
O narodi tuke anena o dari a šunena tut.
- 11 Peskere terne somaris phandeha paš o viňičis,
peskere somaricis ko viňično stromos,
andre mol peske žužareha o plaštos,
andro hroznoskero rat peskere gada.
- 12 Tire jakha ena kaleder sar e mol,
tire danda parneder sar o thud.
- 13 Tu, Zebulun, bešeha pašes paš o moros,
ode, kaj zaačhaven o lođi.
Tiri phuv ela dži ko Sidon.
- 14 Jissachar, tu sal sar o zoralo somaris,
so pašlol maškar peskere košara.
- 15 Sar dikhlal, hoj o than, kaj pašlos, hino lačo
a hoj e phuv hiňi šukar,
bandarđal o dumo a lidžahas o košara
a mušinehas te kerel phares buči sar
otrokos.
- 16 Tu, Dan, pes zaačhaveha vaš o pravos peskere
narodoske
sar jekh le Izraeloskere kmeňendar.
- 17 Aveha sar o sap paš o drom,
sar jedovato sap pre sera le dromestar.

Dandereha le grajeske andro pindro
a o manuš perela tele pal leste palal.

18 Ó, RAJEJA miro, užarav pre tiri zachrana!

19 Pre tu, Gadona, chučena o živaňa,
ale tu pes visareha a džaha pre lende
palunestar.

20 Tiri phuv, Ašer, ela barvali andro chaben,
chaha latar ajse chabena sar o kralis.

21 Tu, Naftali, sal sar avrimuklo jeleňis,
saveske ulon šukar terne jeleňa.

22 Jozef, tu sal sar odi ulipnaskeri rastlina,
so barol paš o paňi,
tire prajti prebararena e fala.

23 La choľaha pre tu džanas,
o lukostrelci pre tute livinenas,

24 ale tiro lukos ela furt nacirdno
a tire vasta ena furt zorale,
bo hin tuha o Nekzoraleder Del, savo hin o
Pastjeris, e Skala le Izraeloskeri.

25 Mi pomožinel tuke o Del tire dadeskero!
Mi požehňinel tut o Nekzoraleder Del le
brišindeha andral o ňebos
the le paňeha andral e phuv
– a mi del tut but stadi the čhaven!

26 O požehnaňja tire dadeskere
hine bareder sar o požehnaňja le čirlatune
verchengere
the sar o barvalipen le phure brehengere!

Mi perel oda savoro pre Jozefoskero šero,
pro čekat oleske, savo hin o princos maškar
peskere phrala!

²⁷ Tu, Benjamin, sal sar dzivo ruv (vlkos).
Tosara chas o chaben, so tuke chudľal,
rači rozdes olestar, so ačhiľa.”

²⁸ Kala hine savore dešuduj (12) Izraeloskere
kmeňi a kada lenge phendľa o dad o Jakob, sar len
požehňinelas. Dojekhes lendar požehňinelas
avke, sar peske oda zasogalinda (zaslužinda).

O Jakob merel

²⁹ Palis o Jakob lenge phendľa: “Sar merava a
džava ke mire phure dada, save mule, parunen
man paš mire dada andre jaskiňa, so hiňi
pre le Efronoskeri Chetitoskeri maľa, ³⁰ andre
jaskiňa Machpela paš o Mamre andro Kanaan.
O Abraham la cinda le Chetitostar le Efronostar,
hoj les te el than pro hrobos. ³¹ Ode parunde le
Abraham leskera romňaha la Saraha the le Izak
leskera romňaha la Rebekaha. Ode parundom
the la Leja. ³² Odi maľa la jaskiňaha sas cindi le
Chetitanendar.”

³³ Sar imar o Jakob dovakerďa peskere
čhavenca, hazďna peske o pindre pro hados.
Muľa a geľa paš peskere phure dada, save mule.

50

O Jozef parunel le Jakob

¹ Akor o Jozef obchudľa le dades, čumidelas
les a rovelas upral leste. ² Palis o Jozef phendľa

peskere sluhenge, le doktorenge, hoj le dades te zabalzaminen. ³ O doktora le Izrael balzamine-nas saranda (40) dživesa, bo ajci kampelas oda te kerel. O Egiptšana rovenas upral leste eftavardeš (70) dživesa.

⁴ Sar imar pregele o rovibnaskere dživesa, o Jozef prevakerđa ko Faraonoskere uradņika: “Te som tumenge pre dzeka, akor mangav tumen, privakeren pes vaš ma ko Faraonos. ⁵ Miro dad man phandľa kala veraha: ‘Sar me merava, parun man andro hrobos, so mange kerđom andro Kanaan.’ Domuk mange, hoj ode te džav te parunel mire dades. Palis avava pale.”

⁶ O Faraonos phendđa: “Ča dža a parun tuke le dades, avke sar les diňal vera.”

⁷ O Jozef akor geľa te parunel le dades. Džanas leha savore Faraonoskere uradņika, o nekbareder raja andro palacis the o anglune manuša andral o Egipt. ⁸ Gele leha the cali leskeri famelija, o phrala the savoredžene andral leskere dadeskero kher. Andre phuv Gošen mukle ča peskere cikne čhaven, le bakren, le kozen the le gurunňen. ⁹ Džanas lenca the o manuša pro verdana the pro graja. Sas leha igen but manuša.

¹⁰ Sar doavle andro Goren-Atad, so hin pal o Jordan, but časos zoraes rovenas a o Jozef kere-las o vartišagos efta dživesa prekal peskero dad.

¹¹ Sar o Kanaančana dikhle andro Goren-Atad o baro vartišagos, phenenas: “Le Egiptšanen hin bari žala.” Vašoda pes oda than pal o Jordan vičinel Abel-Micrajim*.

* **50:11** Oda hin: Le Egiptšanageri žala.

¹² O čhave palis kerde avke, sar lenge phenda o dad o Jakob. ¹³ Ligende les andro Kanaan a parunde les andre jaskiña, so sas pre mała Machpela paš o Mamre, so cinda o Abraham le Chetitostar le Efronostar, hoj les te el than pro hrobos. ¹⁴ Paloda, sar o Jozef parunda le dades, geła pale andro Egipt, le phralenca the savorenca, save leha ode avle.

O phrala pes daran le Jozefostar

¹⁵ Paloda, sar lenge muła o dad, le Jozefoskere phrala phende: “So te akana o Jozef džala pre amende? So te kamela amenge te visarel pale savoro, so leske kerdam?” ¹⁶ Avke dine te phenel le Jozefoske: “Sigeder, sar o dad muła, ¹⁷ amenge phenda, hoj tuke te phenas: ‘Odmuk tire phralenge oda nalačhipen, so tuke kerde, sar pre tu džanas.’ Avke akana tut mangas, od muk amenge, so tuke kerdam, bo the amen služinas tire dadeskere Devleske.” O Jozef zarunda, sar šunda ola lava.

¹⁸ Palis leskere phrala avle ke leste, bandonas anglal leste a phende: “Ade sam anglal tute sar tire otroka!”

¹⁹ Ale o Jozef lenge phenda: “Ma daran tumen! Či me som Del? ²⁰ Kamenas mange te kerel nalačo, ale o Del ada visarda pro lačo, hoj te zachrañinel but manušen, avke sar oda kerel the adadžives. ²¹ Akana tumen imar ma daran! Me dava tumen the tumare čhaven savoro, so kampela.” Ola lava pes chudle lengere jilendar a imar pes na daranas.

Le Jozefoskero meriben

²² O Jozef bešelas andro Egipt le dadeskera famelijaha a dživelas šel the deš (110) berš.

²³ Dikhľa le Efrajimoscere čhaven the lengere čhaven. Dikhľa the le čhaven le Machiroskeren, savo sas o čhavo le Menaššeskero, a priiľa len sar peskeren†.

²⁴ Palis o Jozef phenda le phralenge: “Me merav, ale o Del ela čačes tumenca. Ligenela tumen adarik andre phuv, pal savi diňa lav le Abraham, le Izak the le Jakob.” ²⁵ O Jozef mek le Izraeloscere čhaven phandľa la veraha: “O Del tumen čačes lidžala avri andral kadi phuv. Palis lena adarik het mire kokala!” ²⁶ O Jozef muľa, sar leske sas šel the deš (110) berš. Zabalzaminde les a thode les andro mochtu andro Egipt.

---

† **50:23** E Hebrejiko čhib: Sas thode pro Jozefoscere čanga.

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2019
Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2019 (New Testament+)

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes

Contributor: Slovak Bible Society

Eastern Slovak Romani New Testament Plus Portions

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani'. Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Books of the Old Testament are being added as the translation of the Old Testament progresses. Audio of the whole New Testament is available.

The text and audio are accessible on Bible.com; Biblia.sk; Bible.is; Romani.global.bible.

For further information, please contact Project Manager Pierre van Vuuren at pvanvuuren@twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849